

burada gömülüdür

AHMET ERHAN

1.CİLT

Anne ben geldim, ağdaki balık / Bardaktaki su kadar
umarsızım / Dizlerin duruyor mu başımı koyacak? /
Anne ben geldim, oğlun, hayırsızın...

BÜTÜN ŞİİRLERİ

Ahmet Erhan

8 Şubat 1958'de Ankara'da doğdu. Çocukluğu ve ilkençliği Mersin ve Adana'da geçti. Türk dili ve edebiyatı öğrenimi gördü, uzun yıllar Türkçe öğretmenliği yaptı. Adanademirspor'da futbol oynarken ağır bir sakatlık geçirmesi üzerine şiire yöneldi. Hayatının büyük bölümünü Ankara'da geçiren Ahmet Erhan, daha sonra İstanbul'a yerleşti. İlk şiirleri 1976 yılında dergilerde yayımlanmaya başlayan şairin yazdığı şiir kitapları ve aldığı ödüller şunlardır: *Alacakaranlıktaki Ülke* (1981, Behçet Necatigil Şiir Ödülü), *Akdeniz Lirikleri* (1982), *Yaşamın Ufuk Çizgisi* (1982), *Ateşi Çalmayı Deneyenler İçin* (1984), *Sevda Şiirleri* (1984), *Zeytin Ağacı* (1984), *Kuş Kanadı Kalem Olsa-Toplu Şiirler* (1984), *Ölüm Nedeni Bilinmiyor* (1988), *Deniz, Unutma Adını* (1992, Yunus Nadi Şiir Ödülü), *Öteki Şiirler* (1993), *Çağdaş Yenilgiler Ansiklopedisi* (1996, Cemal Süreya ve Halil Kocagöz Şiir Ödülleri), *Resimli "Ahmetler" Tarihi* (2001), *Ne Balık, Ne De Kuş* (2002), *Kaybolmuş Bir Köpek İlânı* (2004, Yunus Nadi Şiir Ödülü), *Şehirde Bir Yılkı Atı* (2005, Behçet Aysan Şiir Ödülü), *Buz Üstünde Yürür Gibi* (1976-2006, Seçme Şiirler), *Sahibinden Satılık* (2008, Melih Cevdet Anday Şiir Ödülü). Şairin ayrıca *Köpek Yılları* (1988) isimli hikâye ve *Ankara-İstanbul Karatreni* (2001) adlı deneme kitapları da bulunmaktadır. Şiirleri yabancı dillere de çevrilen ve 2005 yılında, bütün eserleri için Dyonisos Onur Ödülü'ne layık görülen Ahmet Erhan, 2013 yılında 55 yaşındayken gırtlak kanserine yenik düşerek yaşama veda etti.

Kırmızı Kedi Yayınevi: 417

Şiir: 27

Burada Gömülüdür

Bütün Şiirleri 1. Cilt

Ahmet Erhan

© Ahmet Erhan, 2014

© Kırmızı Kedi Yayınevi, 2014

Yayına Hazırlayan: İlknur Özdemir

Kapak Tasarımı: Melis Rozental

Grafik: Serap Bertay

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni alınmaksızın, hiçbir şekilde kopyalanamaz, elektronik veya mekanik yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Birinci Basım: Şubat 2015, İstanbul

ISBN: 978-605-9908-37-5

Kırmızı Kedi Sertifika No: 13252

Baskı: Pasifik Ofset

Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2

34310 Haramidere/İSTANBUL

Tel: 0212 412 17 77 Sertifika No: 12027

Kırmızı Kedi Yayınevi

kirmizikedi@kirmizikedikitap.com / www.kirmizikedikitap.com

www.facebook.com/kirmizikedikitap / twitter.com/krmzikedikitap

kirmizikediedebiyat.blogspot.com.tr

Ömer Avni M. Emektar S. No: 18 Gümüşsuyu 34427 İSTANBUL

T: 0212 244 89 82 F: 0212 244 09 48

Ahmet Erhan

BURADA GÖMÜLÜDÜR

BÜTÜN ŞİİRLERİ 1. CİLT

AHMET ERHAN'I SUNARKEN

Ahmet Erhan ve Behçet Aysan'ın aziz hatıralarına...

Kendimizden genç ölümler karşısında bir suçluluk duygusu kaplar içimizi. Ama her ölüm aynı zamanda yaşamakta olduğumuzu hatırlatır ve biz de bundan gizli bir sevinç duyarız. Kaçınılmaz bir dürtü. "Ben değil, o!" der içimizden bir ses. Sonra "Neden ben değil de o?" sorusunu sorarız. Çünkü yaşama bilinci bize bir biyolojik takvimi kavratmıştır, ondan doğan kabulle de "adil olan"a ilişkin belirlemeler yapmışızdır. Hem sevinç hem sorgulama suçluluk duygusunu oluşturur. "Sevinç" sefilcedir, arınmanın karşısındadır. Sorgulamamız ise bir sonuca ulaşmayacağından bize avunma olarak dönecektir. Suçluluk ve avunma... ne kadar yakın duruyorlar.

Hele bu sevdiklerimizden biriye, yitirmişliğin verdiği üzüntüyle de birlikte suçluluk büyür büyür "kahr"a dönüşür. "Kahr", yani derin keder onu (bu ontolojik anlamı olan suçluluğu) koyacağımız kaptan başka bir şey değildir.

Erhan Bozkurt, Ahmet İzzet'in oğlu, babasının ön adını alan şair Ahmet Erhan bizim en sevdiğimizdi. Her arkadaş grubunda böyle "en sevgili" olan var mıdır, bilmem ama ona karşı daha yücelikte bir sevgi hissediyorduk. Üstün bir şair

(şüphesiz bu kanıdayım) olmasından gelmiyordu bu duygu. Bu sevginin, bilinenlerin de ötesinde bir sebebi vardı, ama neydi...? 8 Şubat 1958 doğumlu Ahmet aramızda yaşça en küçüğü değildi –zaten bir, bilemedin iki yıl arayla doğmuş çocuklardık, bir yaş arayla Akif (Kurtuluş) taşıyordu bu mahalle-i ünvanı– ama daha çelimsiz yapısı ve daha kırılğan haliyle onu en küçüğümüzümüz gibi görürdük... Aralarında mahalle arkadaşlığı hukuku olan bir gruptan söz ediyorum. Fiziki çevre olarak, Ankara’ya İstanbul’dan katılımı ile oluşmuş bir “üstmahalle”ydi bu. Arada Haydar’ın (Ergülen) ve Ercan’ın (Kesal) yaşamak için İstanbul’u seçmeleri de var. (Tarihe not düşmek adına grubun diğer üyelerini de burada zikretmeliyim. Ankara’dan: Hüseyin Ferhad, Özcan Karabulut ve geçtiğimiz yıl yitirdiğimiz Adnan Azar. Burdan bir ok çıkararak Behçet Aysan’ın ağabeyliğini eklememiz gerekiyor. İstanbul’dan, benim dışımda Orhan Alkaya ve Taner Ay.) Ergenliklerinin ve delikanlılık dönemlerinin bir bölümünü, 1970’lerin ilk yarısından itibaren patlak veren ve yönlendirmeler, kışkırtmalar, suikastlarla çığırından çıkartılıp kana bulanmış çatışmacı siyasi ortamda bırakmış bir kuşağın mensuplarıydık. Mahallenin belki en temeltaşı bu eksiklik duygusuydu. Şiirle, edebiyatla olan uğraşımızda hep bu mahalle coşkusu vardı, futbol ilgisi, kızlar peşinde koşmak gibi. Poetika anlamında okumalara imkân veren, hatta en kolayından bir şiir akımı oluşturacak bir arkadaş grubu olduğumuz halde –bunu bugün söylemiyorum, o günlerde de biliyorduk– biz mahalle muhabbetini tercih ettik. Her mahalle muhabbetinin bir ana mevzusu vardır ya, bizimki de şiirdi, edebiyattı, o kadar. Ne şiir verimimiz, ne aldığımız ödüller, ne dergiciliğimiz vb. bunun üstünde değildi.

İngiliz filozof Francis Bacon (1561-1626), “Arkadaşlardan yoksun insana bundan daha hüznün verici bir yalnızlık yoktur,” demiş. Bu sözün devamı var, vecizeyi pekiştirici bir metafor kullanmış Bacon: “Onlar olmadan dünya insanın gözüne bir çöl gibi görünür.”

Ahmet Erhan’ın arkadaşları vardı, seveni çoktu, hayranları boldu. Çok genç yaşta, tabii hak ederek, üne kavuşmuştu. Ama hüznün verici yalnızlığını sürdürüyor, dünya gözüne bir çöl gibi görünüyordu. Kült olarak nitelendirebileceğimiz ilk şiir kitabında (*Alacakaranlıktaki Ülke*, 1981, Yeni Türkü Yay.) tek bir alıntıya yer vermişti; Albert Camus’dan: “Güneşin kendisi götürdü beni karanlığa; öylesine yoğundu ki aydınlığı, evreni bütün biçimleriyle pıhtılaştırıyor, bir karanlık parıltıya boğuyordu.” O “karanlık parıltı” çölün başka bir görünümüydü. O zaman anlamamıştık ne kadar tehlikede olduğunu, aşkın (transendental) hüznüne, şairlere/şairliğe özgü patetizme veriyorduk bunu. “Hüznün” hep daha büyük, daha keskin, daha inceden vuran bir sızıyla aşılabacak bir duyguydu onun için. Adeta sıradan bir şeydi, sıradanlıktı. *Alacakaranlıktaki Ülke* aslında bir başka gizli metaformuş. Türkiye’yi anlatıyordu o kitabında, ölümü, dostlarının ölümlerini (nitekim genç yaşta sahibi olduğu Behçet Necatigil Ödülü’nün töreni esnasında orada bulunan Edip Cansever ona, “Evlat ne çok bahsetmişsin, daha gençsin oysa, kimden öğrendin ölümü...” diyecekti), tema olarak bu doğrudur, ama Ahmet sesleneceği yer olarak ülkesinin en karanlık yerini seçmişti, Aimé Césaire’nin bir imgesinde olduğu gibi hüznün ahtapotuyla boğuşarak o kovuğa yerleşmişti. Orada da başka bir tema vardı, bilinçaltından gelen, “karanlık parıltı”dan görüngüsüyle hiçliğin çekimi: Ahmet Erhan’ın yalnızlığı.

Bilinçaltı verimleri şairler için bir arka bahçeden getirdikleri oyuncaklar gibidir. Bunun için, mutlak hastalıklar geçiren çocuklar gibi hastalanırlar, Octavio Paz'ın *Yay ve Lir* adlı denemesinde kavramlaştırdığı, o kaygıların kaygısı "kozmetik alışveriş"in baskılamasıyla iyice minimize olup düşerler o bahçeye. Hastalığın ardından sağlık gelir. Aynı zamanda bir yaşam kazanma oyunudur bu: Elde bir mucize vardır; şiir parlar. Ahmet Erhan birbirinden güzel şiirler yazdı ama sağlığı istemedi. O, sözlerimin başında konu ettiğim "arınma"nın peşindeydi, yaşam kazanma ise arınmayı kirletiyordu sanki.

Bir şiirinde dediği gibi "oldu ne olduysa"... ve yalnızlık arınmaya götürüyor, arınma ise tekrardan yalnızlığı artırıyor. Şu dizeleri okuyalım:

"Her şey, beni saran bu dünyada bir yangının çıkmasıyla başladı.

Kaçırarak bir şeylerim olup olmadığını düşündüm.

Kitapların çoğunu okumuştum. Ve ellerim bütün şiirleri bir çırpıda yakmaya hazırды.

Yaktım mı onları bilmem, yoksa yakmış gibi mi oldum? Oldu ne olduysa."

(*Alakaranlıktaki Ülke*, Yeni Türkü Yay., Nisan 1981, İstanbul.)

Ahmet Erhan'ın şiirleri üzerinde durmaktansa onun trajedisi üzerine yazmaktan kendimi alamıyorum. Baktığımda bunun iki sebebi olduğunu anlıyorum. Birincisi, bu yazının onun vasiyeti üzerine kaleme alınmış olmasıdır: Beni seçmişti Ahmet; bazı karanlık noktalara, (kendi) şiir uğraşının –Cesare Pavese'nin *Yaşama Uğraşı* adlı denemesi en sevdiği kitaplarıydı– da ötesinde varlığının karanlık noktalarına el atabileceğimi biliyor, dahası ardından buna izin veriyordu... İkincisi,

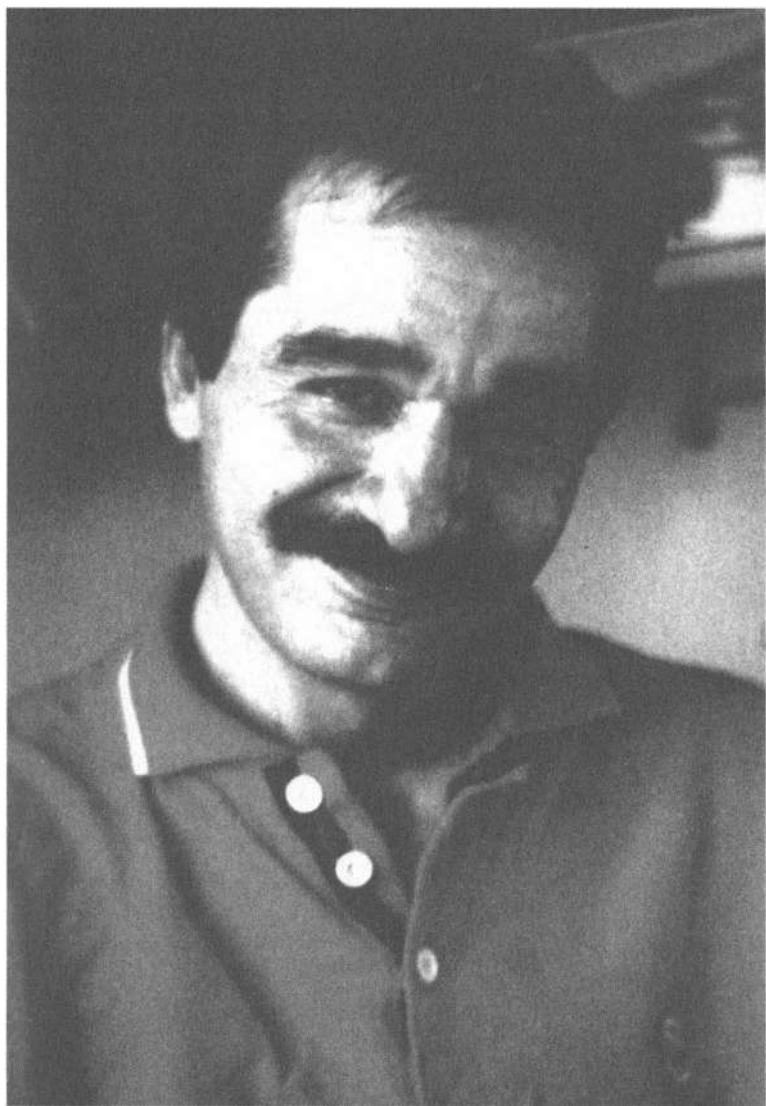
onun şiir veriminin, şiirsel deneyim, şiirsel eylem bakımından ontolojik (varlık düşüncesine dayalı) okumalara ihtiyaç duyması. Ahmet Erhan Çağdaş Türk Şiiri'nde Cahit Sıtkı Tarancı, Ziya Osman Saba gibi örneklerle yükselen romantizm eğilimini sürdürmüş bir şairdir. Ama bir farkındalık da ortaya koymuştur. Bunu üç yönelimle yaptığını düşünüyorum: I) Aynı zamanda toplumcudur; II) Sezgi gücüyle nihilist açılımları vardır; III) (daha çok son zamanlarında) Söz'ü öne çıkarıcı protest ve doğrudan şiir eğilimi. Sezgi gücüyle romantizmi aşması onu soyut alana götürmüştür; bu soyut alan "duygusal ben"in eridiği varlık alanıdır. Dünyaya (oradan) fırlatılıp atılmışızdır (Heidegger). Çocuğun hissettiği ilk öksüzlük; anne babası olduğu bilincine erişmeden önce. Delikanlılık çağında dünya yaşamındaki öksüzlük gelir; Ahmet babasını kaybeder. Bu yitirişin sonucu çok vahim olur; iki öksüzlük birleşmiştir! Daha sonra arkadaşlarının ölümü vardır, genç ölümler, ölümler... Hep sözünü ettiğim devasız yalnızlığını biraz da burada aramak gerekir. Ahmet Erhan yine de, içinde geleneğin yorumlanması, kanonik saygı, estetize etme kaygısı, dil sevgisi olan bir edebiyat terbiyesiyle varlık alanının o bilinmeyen toprağının (terra incognita) çekimine karşı koyarak yakın dönem şiir edebiyatımızı zenginleştiren şiirler yazdı. Anlatma-ölçü-dilsel temizlik şaşmaz bir düzenek olarak görülür şiirlerinde (lirizme ait). Toprakta gelmelik (telluric) ve özgün objektiflik vardır (Ahmet Ankara'da doğmuştur ama çocukluğunun ve gençliğinin bir bölümünü ailesinin geldiği Mersin'de ve daha sonra da Adana'da geçirmiştir. Bu da Akdeniz'in antik Kilikya bölgesidir. Anadolu bozkırının duyarlığına da açıktır). Ahmet Erhan şiirinin lirik ilgisine yaklaşıyoruz. Bunun üstüne şair öznelliğinin bildirimini koyar.

Son kat olarak da, bireyin olumlulanması-duyguların bildirgesi (hepsi lirizmin ögeleri). İmdi, tarihe baktığımızda Antik Yunan toprağı ve İskenderiye arasındaki bölgedeki lirik deneyimin ne kadar önemli olduğunu görürüz. Lirizm oradan Roma'ya geçmiş ve onun dramatik şiirini değiştirmiştir. Nihilizmin bir kaynağı da lirik coşkusallıktır. Roma İmparatoru Septimius Severus "Omnia fui. Nihil expedit" (Her şey idim. Hiçbir şeye değmezmiş) dediğinde bu geçişin en büyük örneklerinden birini ifade ediyordu. Ahmet Erhan'ın da böyle geçişleri vardır: "Sekiz Şubat Bindokuzyüzellisekiz. Doğum nedeni: Bilinmiyor. Ülkesi: Akdeniz/Anne niye doğurdun anne beni?" dizeleriyle başlayan "Mersin" şiirinde kendini "Adı Ahmet Erhan konulan bir yaşam karikatürü" diye nitelendiriyordu.

Ahmet Erhan çağdaş Türk şiirinde bir yıldızdı, 4 Ağustos 2014 tarihinde 55 yaşındayken ardında şiir olarak verimli acı bir hayat bırakıp aramızdan kaydı gitti. Asla bir "yaşam karikatürü" değildi, zaman zaman şair öznelliğinin bildirimini böyle uç noktalara götürse de. Bize bıraktığı büyük şiir verimi, o romantik külliyat, varlığının aydınlanmamış yönlerine pek de uzak olmayan düşünme ve duyumsama biçimlerini, kalabalığın içindeki yalnızlığında keşfetme yolundaki modern insanın zihinsel uğraşı adına zorlu bir deneyimi içeren bir dile gelişler ırmağıdır. O ırmak Türkçe'de hep çağlayacak.

Adnan Özer

18 Ocak 2014, Taşlıtarla

ALACAKARANLIKTAKİ ÜLKE

1981, BEHÇET NECATİGİL ŞİİR ÖDÜLÜ

Alacakaranlıktaki Ülke

alacakaranlıktaki  lke

1

G   n karanlık denizlerinde yelkenlerini    iriyor ay
  keme bakıyorum uzayıp giden bir gecede
Suskun ve boynu bükük yalnızlığında bir sokağın.
Elimde henüz a mamı  bir g  l var
Ve boşanmayı bekleyen bir konuşma isteği dilimde
Perdeleri çekilmiş, kapıları s  rg  lenmi  evlerde
Yaşayıp giderken halkım.

Rüzgâr bırakılmış bir mum alevi gibi
Titriyor bakı larımda bütün görüntüler
Tabak,  atal sesleri geliyor çok derinlerden
Fısıltılı konuşmalar, ürkek g  l  shmeler...
Çocuklar, ilk silah sesinde ya lanacakmı casına
Sıkıca tutuyorlar oyuncaklarını
Ve bir namluya d  n   eceklerinden kuşkulanarak  i ekler
Kırmak istiyorlar saksılarını

Yitirecekleri ne kaldı şimdi onların?
Doğan ve batan günlerle de var mıdır artık bir alıp verecekleri?
Birbirlerinin yüzlerine bakıyorlar evlerinde
Güçlükle yorumlamaya çalışırcasına bir şeyleri
Öteki dünyalara ve düşlere dair kimi duygular
Usul usul yer değiştiriyor
Acımasız ve dünyasal olan birtakım kederlerle

Her sabah evlerde yaşı kadınlar uyanıyor
Yüzleri yine dönüyor kibleye, yine kalkıyor
Sabahın alacakaranlığında gökyüzüne elleri
Dilleri yine Tanrı'ya bir şeyler yakarıyor
Ama titriyor, yalancı bir çocuğun dili gibi.

Tedirginlik ve acı. Böyle yaşar halkım.
Evlerde, sokaklarda, yarınlardadırlar
Ağa vurmuş bir balık kadar yorgun...

Saatin kaç olduğunu biliyor musun?
 Ben anlayamıyorum gece mi, yoksa gündüz mü?
 Üç gündür yağmur yağıyor bu evlerin,
 Bu ağaçların, bu yolların üstüne.
 Sular alıp götürüyor sanıyorum
 Ellerimi, ayaklarımı, yorgun yüzümü...
 Günlerdir dökülüyor her yanımla.

Saatin kaç olduğunu biliyor musun?
 Duvarda çiviye asılı bir takvim sallanıp duruyor
 Her sabah birileri gelip, bir yaprak daha
 Koparıyor ondan görünmez elleriyle.
 Üç gündür yağmur yağıyor
 Yakıyor artık ellerimi kitaplarım.
 Dışarıdan zincirleme silah sesleri geliyor...

Üç gündür gökyüzü kanıyor
 Dönüp duruyor kentin üstünde ara vermeden
 Nerden geldiğini bilmediğim bir helikopter
 Her yanımla yara bere içinde neden?
 Arkadaşlarım şimdi neredeler?
 Bir yumruk iniyor sırtıma, neye uğradığımı bilmeden.

Kahvede oturmuş kitap okuyordum
Kahveci ellerini boyuna önlüğüne siliyordu
Birdenbire silah sesleri duydum
Dışarda gelin telleri gibi bir yağmur yağıyordu...
Burası benim evim mi, ne oldu bana?
Ya bu kanlı sargı, sızlayıp duran başımda?
Yağmur dineli ne kadar zaman oldu söyle?
Kanlar içinde yıkılıyordu biri boylu boyunca.
Herkes bir şeyler söylüyordu kendince
Tedirgin gölgeler kollarıma giriyordu
Sonrasını şimdi hiç anımsamıyorum.

Saatin kaç olduğunu biliyor musun?
Niye böyle uzak bana, ellerim, ayaklarım?
Her yanımda uyuşmuş, öldürseler duymam
Ülkem şimdi niye bu kadar yakın?
Kollarımla sarabilirim sanki, uzansam...

Nicedir akşam, kara bir kefen gibi geriliyor
Bu acılı, bu yoksul ülkemin üstüne.
Perdeler örtük, kapılar sürgülü
Polis arabaları dışında kimseler yok sokaklarda
Ay, bir boşluk arıyor sekerek gökyüzünde
Nicedir akşam, kara bir kefen gibi geriliyor
Bu acılı, bu yoksul ülkemin üstüne.

Cebinden bir sigara çıkarıp yakıyor bekçi.
Bir köpek ürmesi. Haberleri veriyor televizyon.
Dalında kaldı, karanlıkta açan Erik çiçeği
Kimseler görmeden solup gidecek yarın.
Tek tük arabalar geçiyor yoldan
Bu karanlığı püskürtmek ister gibi.
Sonra bir sarhoş geçiyor elinde şişesiyle
Görmezden geliyor yaşlı bekçi
Döndürerek yüzünü ondan çok ötelere.

Nicedir akşam, kara bir kefen gibi geriliyor
Bu acılı, bu yoksul ülkemin üstüne...

Kendi sesimden korkuyorum bazen, inanır mısın?
Gördüğüm yüzlerden, tanıdığım insanlardan...
Gece oluyor. Bakıyorsun kimseler yok sokaklarda.
Karşı evin duvarında öldürülmüş birinin afişi
Boşluğa asılmış bir levha gibi
Usul usul sallanıyor
Ve uykusundan çığlık çığlığa uyanan bir çocuk
Yanında anasının olmadığına inandırıyor kendini
Birdenbire yalnızlığının bilincine varıyor.

Üstüste yığılmış kitaplarım ve yazılmış şiirlerim
Kalakalmış odanın bir köşesinde.
Masanın üstünde bir bardak, dolup dolup boşalıyor
Ve bir kalem yazıyor kendi kendine.

Her gece odama yağmur yağıyor
Bu çılgınlığı sana nasıl anlatayım şimdi?
Çeneme kadar çıkıyor sular, boğulmuyorum
Belli belirsiz bir iz görüyorum ama
Sabah uyanınca duvarların üstünde
Ve gecedен artakalan bir çizgi
Elimle alnımı yoklayınca.

Sana nasıl anlatayım, her gün
Ölüme gider gibi ayrılıyorum evden
Son kez dokunuyorum bir kitaba
Ve tanıdık bir yüze bakıyorum
Onun çok uzağındaki bir ülkeden.

Bazen hayat sarıyor beni, belimden kavrayıp
Yukarlara kaldırıyor – sevecen bir baba gibi...
Hatta bazen baktığım yüzlerde
İyilik dolu bir şeyler buluyorum
O zaman parmağıma doluyorum bir ipliği
Geceleri bunları anımsamak,
Bu güzel şeyleri düşünmek için belki.

Kim çekip alıyor parmağımdan o ipliği
İlk karanlık çökerken sokaklara?
Onunla elimi, ayağımı kim bağlıyor?
Dilim şişiyor konuşmaya korkan ağzımda
Ellerim bütün düşleri dağıtmaya başlıyor
Yalnızlığın taşları takılıyor ayaklarıma...
Görünmez bir el ışığın düğmesine uzanıyor
Işık sönüyor ve kalakalıyorum bir başıma.

Gece geç saatlere kadar yürüyüp durdum
Kentin bitip tükenmeyen yollarında...
Arkadaşlarımın ölüleri kayıp gitti parmaklarımın ucundan

Okul çocukları gibi adlarını saydılar,
ldrldkleri günü söylediler, yaşlarını
Yüzlerini bir türlü seemedim
Boşanan gözyaşlarımın parıltısından.

Bir uçurumun önünde sabırla bekliyoruz
Taşlar atıyoruz ara sıra boşluğa
Uçurum dolacak bir gün ve biz
Karşıya geebileceğiz diye...
Ama çekilen acılar oluyor günler, geceler boyu
Kırlara değil, mezarlıklara çıkıyor yolumuz
Sevda sözcükleri yer değiştiriyor
Ölüm üstüne söylenen bir takım sözlerle.

Gece geç saatlere kadar yürüyüp durdum
Düşünüp durarak bir şeyleri,
şarkılar söyleyerek, ağlayarak...
Bir ırmak donmak istiyordu kanımda,
Sanki bir nar dağılmak...

Anlatmak isterdim ÷lkemin dağlarını, denizlerini
Çiçeklerinin, kuşlarının adlarını birer birer
Ama bütün bu güzellikleri gör÷p duyacak olanlar
İnsanlarım, öldür÷ld÷ler, öldür÷lmekteler.

Nasıl mahzun durmasın meyveler dallarında?
Dön÷p de kimsenin yüzüne bakmadığı şu kedi yavrusu,
Şu taş bile, ancak bir insan eli onu kavrayınca güzel.

Ve çocuklar bakıyorlar yüzümüze
Bir şeyleri sormak, anlamak ister gibi.
Kim yanıt verecek şimdi onlara?
Neye yarar bütün bu sözler,
Yazılmış ve yazılacak yığınla şey?
Artık unuttuk, onların düşlerini de
Çoğu şey gibi bu kargaşada.

Soruyor yedi yaşında bir çocuk:
– Niye bu silah sesleri, niye bu ölümler baba?

Analar, çocuklarının ölümlerini düşünüyorlar
 Kendi ölümlerinden daha çok.
 Sokaklara bakan pencerelerde
 Gözlerinin izi kaldı artık.
 Bütün hayatlar tek bir çizginin üstünde
 Birdenbire birleşti ülkemde.
 Herkes birbirinin yüzüne sorar gibi bakıyor:
 – Bugün kim ölecek?

Gencecik tarihler düşüyor
 Mezar yazıtlarına yaşlı mermerci
 (Mezarlığın yakınında dükkânı olan adam).
 Soruyorum: –Alıştın mı buna baba?
 – Mermer çatlamıyor diye şaşıyorum
 Yavrum, elimin altında!

Kentin alanındaki çiçekçiler yakınıyor
 Akbabalara benzetir olmuşlar kendilerini
 – Bana bir çelenk yap kardeş,
 Üstüne de bir şey yazma
 Ölümler okumayı bilmez ki...

Korkarım, kalacak bu toprakta
 Gitgide ağırlaşan gözyaşlarımızın izi.
 Dilerim, inci diye toplasınlar onları
 Bizden sonra yaşayacak olanlar.
 Dilerim, mermi diye toplamasınlar!

Penceresinden yağmuru dinleyen şu çocuk ölecekse
(Yüzünde kederi, çocukluktan öte her şeyin)

Duvarları kurşun yaralarıyla

Dökülüp saçılacaksa şu güzelim evin.

Biri çıkıp da, bu geceki ayın görkeminden söz etmeyecekse

Artık ölebilirim, diyebilirsin

Yanımda, yöremde yıkıntılar

Ve yüreğimde, aynı ülkenin nüfus cüzdanını

Taşıdığım birinin kurşunu var!

Geceyarısı bindim bu otobüse
Yağmur yağıyordu. Titriyordu her yanımla.
Fazlaca dolanmadım ortalıkta
Girip de ilk oturan ben oldum.

Başımı öndeki koltuğa dayayıp,
Evde bıraktığım yaşlı anamı düşündüm
Kitaplarımı, sonradan sarıya boyadığım
O küçücük odamı ve yola çıkmadan önce
Yaktığım mektupları düşündüm uzun uzun
Bindiğim otobüs gürültüyle hareket ederken
Gülümsedim yanımdaki köylüye.

Geceyarısı bindim bu otobüse...
Bir elma uzattı bir ara yanımdaki adam – aldım
Şaşılabacak kadar saf ve hayata ilişkin
Bir şeyler sordu bana – yanıtladım.
Gidiyormuş uzaktaki kızını görmeye...

Niye durdu bu otobüs, söylesene?
Işıkları yandı, yolcular uyandılar
Önce hiçbir şey, hiçbir şey göremedim
Çevirdi otobüsün dört bir yanını eli silahlı adamlar
Boğuk bir ses yükseldi dışarıdan:
– Herkes aşağı insin!

Bir bir indi bütün yolcular
Sonunda ben de. Gizlemeye çalışarak yüzümü.
O zaman ayırdılar beni bir kenara.
Ellerimi yukarı kaldırttılar
Kavuşturdum yukarda kollarımı;
Kaçırmamaya çalışır gibi bir kuşu,
Ya da düşürmemeye bir gülü...

Yaralı ülkemin özgürlüğünü...

Karanlık, alabildiğine karanlık
 Kentimin üstünde, ülkemin üstünde...
 Tutacak bir dalımız kalmadı mı artık?

Herkes bıkip usanmadan birbirini suçluyor
 Komşusuna atmaya çalışıyor, yüreğinde bekleyen ölüyü.
 Polis arabaları gidip geliyor
 Yol boyunca ağır aksak.
 Kapılar kapandı çoktan, perdeler örtüldü.

Karanlık, alabildiğine karanlık...

Gökyüzü hiç bu kadar yıldızlanmadı
 Ay, inadına ışık sızdıran koca bir testi.
 İnce ince bir yaz yağmuru başladı.

– Ölen kim? Öldüren nereye kaçtı?

Ana caddeyi askerler sardı.
 Dışardakiler elleri başlarında duruyorlar öylece.
 Bir enik, anasını arıyor incecik çığlıklarla
 Onun o küçücük bedeninden çıkan
 O cırlak sese şaşmıyor hiç kimse.
 Bir kadın, yerde yatan ölüye bakarak
 Örtüyor yüzünü elleriyle.

Karanlık, alabildiğine karanlık
 Kentimin üstünde, ülkemin üstünde...

Mermerlerin üstüne kazınacak
Sözler söylemediler bu dünyada.
Yüzleri bir ressama poz vermeye de uygun değildir
Çünkü değişir, acıdan sevince
Umuttan düş kırıklığına ikide bir

Adlarını da aklında tutmaya çalışma.
Kahpece öldürüldüler, dersin
Çok severlerdi bu ülkeyi...
Böyle söylersin. Bir gün soran olursa.

Kitaplarını paket edersin
Ayırırsın bir bir yasaklanmış olanları
Sonra alırsın başını avuçlarına
Bir arkadaşını kefenlemişcesine suçlu.

İnce bir yağmur dalar gözlerini
Harlı bir ateş ellerini yakar
Yüreğin göğsünü delemek kadar büyümüşken
Bir el, sobanın kapağını açar.

Kibrit tutuşmamak için direnir bir süre
Yeniden okumak geçer içinden
Belki yüzlerce kez okuduğun o kitapları...
Alıp götürür gözünün değdiği her sözcüğü bir yalım.

Ve iki büklüm oturup da başına sobanın
İçini çekerek ağlarsın, tıkanırcasına
Gözyaşlarının da hiçbir ateşi söndüremediğini
O zaman anlarsın en sonunda.

Ölüm gelir. Ve dalar yüzünü, saçlarını
 Hiç tanımadığın sinsi bir rüzgâr.
 Ölüm gelir. Evde seni bekleyen
 Birileri var mı diye sormaz.
 Ölüm gelir. Önce silah sesleri,
 Önce silah sesleri duyulur çok yakınında
 Ve yankılanır az sonra uzak ülkede.
 Ölüm gelir. Bir kapıyı örter gibi.
 Doğum tarihlerine, düşlere aldırılmaz.

Niye böyle bu, niye bu ölüm?
 Nedir son düşündüğü acaba
 Kahpece vurulup giden birinin?
 İçinde portakal olan bir kâğıt torba
 Patlayıp, dağılır sokağın ortasında.
 Dürülmüş, çok okunmuş bir gazete kanlanır.
 Düşer bir can daha sessizce toprağa.

Ölüm gelir. Çiçekler ölülerin tabutlarına
 Çelenk olmak için büyür.
 Anaların gözyaşları bekler göz çukurlarında
 Zamanı gelince akmak için.
 Dudakları hep aralık durur
 Bir gün ağıt yakmak için.
 Gözleri hep yollara, yollara bakar.

Ölüm gelir. Bakılan o yollardan
Bir tek insan geçmez olur.
Ölüm gelir. Önce silah sesleri...
Ve bir el, hayatın sesini boğan
O çanlara, birdenbire dokunur.

Ülkemin üstündeki bu alacakaranlık,
Bu belirsizlik, bu umarsızlık, bu korku biterse eğer
Halkım bu ufkun nereye uzanacağını bilirse bir gün
Şiirler yazarım o zaman, saf ve belki de
Oyun olsun diye boş, anlamsız...

Niye böyle gecikiyor o gün?
Niye her yerde bir naftalin kokusu?
Neyi saklayabiliriz ki yarına?
Tek görebildiğim, ucsuz bucaksız bir alacakaranlık
Herkes maskeler taşıyor koyunlarında
Nerede hangi maskenin – ve niçin,
Ne amaçla kullanılacağını biliyor.
Dokunsam bir adamın koluna dostça
Neden bir madeni ses çıkıyor ondan?
Kendi cebinde paslı bir bıçak taşıyan biri
Önüme çıkan herkesi katil sanıyor.

Ülkemin üstündeki bu alacakaranlık,
Bu tedirginlik, bu çılgınlık, bu sancı biterse eğer
Bırakacağım şiir yazmayı
Gidip portakal satacağım bir denizin kıyısında
Ne bileyim, bir dalgıç da olabilirim örneğin
Sabahlara kadar yollarda dolaşabilirim
Üstelik sevdaya filan da tutulmamışken...
Şimdi kurumuş olan göz pınarlarım
En küçük şeylerde bile boşanabilir örneğin.
Yeter ki, silah sesleri gelmesin
Her gece kentimin sokaklarından
Yeter ki, hiç kimse ecelsiz ölmesin!

Acılı oğulları ÷lkemin
 Kahvelerde otururlar sessiz, sakın.
 Gözlerine baksan çayırları gör÷rsün,
 Bir tavşanın ekinler arasında kaçarken açtığı yolu.
 Bir ürkeklik, yabancılık hepsinde
 Acılı oğulları ÷lkemin
 Taşralılık sarılı bedenlerine.

Ucuz şarap içerler, kötü sigara
 Ceplerinde mutlak, kıvrılmış bir gazete vardır.
 Bir gecekonduda nemli bir oda.
 Döşemenin üstünde telleri kopuk bir saz.
 Masanın üstünde çay bardakları,
 Ekmek kırıntıları, eski bir demlik.
 Onun altında gazeteler, kitaplar.
 Duvarlarda resimler ve yazılar...
 Naylonla ört÷lmüş bir pencere – camları kırık.

Acılı oğulları ÷lkemin
 Ölüp giderler bir akşamüstü
 Karanlık, kuytu bir sokakta;
 Gözleri sonuna kadar hayata açık.
 Elleri kavuşmuş, bilmezmiş gibi
 Ölümü ve kalleşliği bu dünyada.

Ertesi gün resimleri gazetelerde
 Ve bir tarih resmi altında:
 Doğumu şu yıl, ölümü üç nokta...

Alacakaranlık akıyor kentin üstünden
 Kenar mahalleler, gecekondu
 Koca bir çanağın dışına taşan sular gibi
 Garip ve yabancı bu evrende.
 Işıkları bile solgun yanar bu evlerin
 Kapılarının altından bir hüznün şarkısı gibi sızar gece.
 Dışsız bir bebek ekmeğini kemirir.
 Bilir, ağlayıp sızlansa da kimsenin
 Kulak vermeyeceğini kendisine.
 Minicik ayaklarını toprağa uzatır
 Oturur, küçük bir heykelcik gibi evin önünde.

Alacakaranlık akıyor kentin üstünden
 Bir kahvede kâğıt oynayarak vakit öldürüyor
 Saat yirmi üç vardiyasının işçileri
 Sucuk eklemek yiyorlar, sigara içiyorlar
 Kulakları yukardaki fabrikanın seslerinde.
 Kara bir tabut gibi uzanıyor fabrika
 Ay, onun tuğlalarını kemirmeye çalışıyor
 Sıçrayıp duruyor, açık bir kapı bulmak için
 Parlak bir uçurtma gibi sekiyor gökyüzünde
 İpini bir yerlere takmadan, özgürce.

Sevişilmez böyle bir gecede. Uyuyamaz da insan.
Tatlı bir yaz yağmuru dökölüyor çatılarına evlerin.
Bir cırcır böceği kesti şarkısını
Ay, bir bulutun terkisine atlayıp da savuşup gidince.
Öksüz kaldı gökyüzü. Usuldan bir rüzgâr çıktı
Ötelerdeki apartmanlara kadar taşıdı
Soğan ve ucuz şarap kokularını.
Kulak verdi cırcır böceği,
Rüzgârın ve yağmurun çıkardığı seslere.
Suskunluğunun farkına vardı, sonra başladı yeniden
Şarkısında şimdi biraz soğan kokuları.
Daha çok da toprağın baygınlığı var.
Yeni evli iki insan düştüler beyaz yastıklarına,
Çiçekli yorganlarına sarındılar
Mutluluğun verdiği bir baş dönmesiyle...
Sürdürdü şarkısını cırcır böceği
Bir şeylere öykündüğünü bile bile.

Alacakaranlık akıyor kentin üstünden
Kimse farkında değil gibi, gelen gece midir,
Yoksa yeni bir sabaha mı çıkılıyor?
Kaldırımlara birer iskemle atıp oturuyorlar.
Konuşuyorlar. Konuşuyorlar. Konuşuyorlar.
Kenarlarında çit filan yok evlerinin.
Tavukları aynı toprağı eşeliyor.
Çiçeklerinin kökleri birbirine dolanıyor
O ufacık, el kadar bahçelerinde...
Ödünç bir şeyler alıyorlar birbirlerinden:
Bir keser, bir dua, ya da bir ekmek;
Çoğunlukla da geri vermiyorlar aldıklarını.
Dilek tutuyorlar yıldız kaymalarında.
Geçmiş yıllardan, pahalılıktan söz ediyorlar.
Ve güneş ağlarını çektiği zaman, çaresiz
Balıklar gibi çırpınıyorlar yataklarında.
Nedense düşlerine bir deniz kızı girmiyor.

Alacakaranlık akıyor kentin üstünden
Bir sarhoş, yolun kenarında, şişesini
Ata biner gibi bacaklarının arasına almış,
İçini çeke çeke ağlıyor.
Atım yaşlı olmasa giderdim diyor, buralardan.
Sonra kırıgın bir sesle, dilini dışarı yayıp
Eski bir aşk türküsüne başlıyor.

Köylerini getirmişler buralara.
Minicik, ak badanalı evler kurmuşlar.
Çakıl taşlarından yolcuklar yapmışlar bahçelerine.
Soğan maydanoz ekmişler – ama kurutup atmış
Kömür tozlarına ve kireçlere alışkın toprak.
Kum gibi çocukları olmuş – büyütmüşler.
Önemli bir adam olacaklarmış; çoğunlukla da
Çırak olmuşlar bir tornacıya, bir marangoza.
Radyo dinleyip, dikiş dikiyor kadınları;
Evlere çamaşıra gidiyor.

Yağmur dindi. Sabah oldu.
Güneş bir tepenin ardında doğrulmaya çalışırken
Kökler uzattı karanlığın bağına.
İliklerine kadar uykusuzluğa batmış işçiler
Ağır ağır çıkıyorlar fabrikanın kapısından.
Yağmur dindi. Sabah oldu.
Bitirdi şarkısını cırcır böceği...

1979

Bugün de Ölmedim Anne

lkemde bir gece

Bir gecenin en güzel duygularını
Alıp götürüyor silah sesleri
Hayat hiç bu kadar güzel olmadı
Ölüm böylesine gerekli

rkyorum bir rüzgâr esince
Çürük bir dal tırtıdayınca dışarıda
Bir dal hiç bu kadar benzemedi
Pencereye uzanmış bir namluya

Gökyüzüne de bakamadım nicedir
Ay, dalında unutulmuş bir portakal gibi
Çocuklar bilir bunu – ne demektir
Yıldızlar oynadıırken perdelerin örtülmesi

Yüreğim sokaktaki seslerle i ie
Her ayak sesinde damarlarımı geriyorum
Kulağım bütün evlerin eşiklerinde
Yumruğumu sıkarak öylece bekliyorum

Uzak dağları, nehirleri koymadan araya
Özlerim ben bir şeyleri
Beni dillere, beni yollara vurur
İnsanlara ve doğaya duyduğum sevgi

Sevgilerim kaybolup gider bu kargaşada
Özlediklerim artık özlenmekten yorulurlar
İşte özgürlük, diye bağırdığımda
Bir çocuk, başını duvarlara çarpar

Anlatmak istiyorum, bağırarak istiyorum
Ülkemin üstünde yürüyen geceyi
Hayat hiç bu kadar güzel olmadı
Ölüm böylesine gerekli...

1978

bugün de ölmedim anne

Yüreğimi bir kalkan bilip, sokaklara çıktım
Kahvelerde oturdum, çocuklarla konuştum
Sıkıldım, dertlendim, sevgilimle buluştum
Bugün de ölmedim anne

Kapalıydı kapılar, perdeler örtük
Silah sesleri uzakta boğuk boğuk
Bir yüzüm ayrılığa, bir yüzüm hayata dönük
Bugün de ölmedim anne

Üstüme bir silah doğruldu sandım
Rüzgâr, beline dolandığında bir dalın
Korktum, güldüm, kendime kızdım
Bugün de ölmedim anne

Bana böylesi garip duygular
Bilmem niye gelir, nereye gider?
Döndüm işte: acı, yüreğimden beynime sızar
Bugün de ölmedim anne

1979

bugün oturdum ölümü düşündüm

Bugün oturdum ölümü düşündüm
Kirli, acı bir su gibi yürüdü içime
Dokunduğum, gördüğüm her şeye sindi
Ürperdim, korktum ve biraz şaşırdım
Bugün oturdum ölümü düşündüm
Yağmur altında ya da karanlıkta
Bir başıma kalmış gibi

Sevgilim böylesine alımlıyken
Güz kuşlarının güneye doğru akıp gideceği yol
İyice belirmişken gökyüzünde
Onarırken, sararken hayat
Çocukların incinmiş gülüşlerini
Artık her park yeri gibi bir apartman inşaatı
Her sokak bir otomobil nehriyse de.

Bugün oturdum ölümü düşündüm
Soğuk camlara dayayarak yüzümü
Kuşağımın acısını, kefenlenen gençliğimizi
Yaşayan ya da artık yaşamayan dostları
Bugün oturdum ölümü düşündüm
Örterek yüreğime kara bir tülü.

Bugün oturdum ölümü düşündüm
Kapkara bir gece penceremi dalarken
Öleceğini bile bile karşı koymanın onurunu
Yiğitliğini, özverinin, sevginin
Arkadaşlarımın yüreklerinden çıkan özsuğunu.

Bugün oturdum ölümü düşündüm
Bir darağacında ya da yolda yürürken

Bugün oturdum ölümü düşündüm
Yirmi yaşında ve hayat bu kadar güzelken.

1978

Çiçekçi bana bir gül ver
Sevgilime değil, bir ölü için
Çiçekçi bana bir gül ver
İçine gözyaşlarımı sığdırabileyim

Yakasına böyle bir gül takmıştı
O gün bir görseydin sen onu
Çiçekçi bana bir gül ver
Sanki o güldendi bütün mutluluğu

Sen de: – Bir arkadaşın öldü
Ben diyeyim: – Kardeşim!
Çiçekçi bana bir gül ver
Götürüp tabutuna ilıştireyim

Kaldırımlarda kömür tozları
Bacalarda koyu bir duman var
Kara bir gökyüzü tek özelliği kentin
Çiçekçi bana bir gül ver

Kapalı perdeleri açabilse gülüm
Kapalı kapıları kırabilse
Kapalı yüreklere girebilse
Çiçekçi bana bir gül ver

– Beyim, gül olmaz ki bu mevsimde!

1979

akşam karanlığında şiir

Gölmek için çok geç artık
Ağlamak içinse erken
Kalakalmışım bir boşlukta
Dostlar ölüp giderken

Karanlık düşünmeme engel
Aydınlık – ama nerde?
Yüreğimde donuyor gözyaşlarım
Erişmeden gözlerime

Çocuklar yine kırlara
Parklara filan gidiyorlar
Düşünüyorum da bu hayatın
Henüz çözemediğim sırları var

Ver her evde nice insan
Ömürlerine bulamışlar korkuyu
Hiçbir şey görmemek, duymamak
Artık tek dayanakları oldu

Tozutup gidiyor yüreğimi
Anılar, bekleyişler, tasalar
Hayatımda acıdan ve kavgadan başka
Beni anlatacak ne var?

Yakası açılmadık düşlerim
Artık çok geride kaldı
Ama bir deniz kızını geceleri
Arıyorum bazı bazı

Çocuktum, o mahzunluğum
Yazılmamış şiirlerde gizli
Ben neredeyim, düşlerim nerde
Bir gün anlatırım belki...

1979

tabutunun başında bir arkadaşın

Tabutunun başında bir arkadaşın
Korktum seninle göz göze gelmekten
Daha dün, bir odada öptüğüm dudaklarının
Acıdan titrediğini görmekten

Kendimi suçlu hissettim, dimdik
Beklerken o ölünün başında
Bir bir ölüp gidiyor arkadaşlarım
Yaslı bir çağ bırakarak arkalarında

Sana dün bir gül verdim, sevindin
Şimdi bir gül koydum bu tabutun üstüne
Garip, anlamsız bir biçimde yan yana
Kanatlanıp gitti ikisi de

Tabutunun başında bir arkadaşın
Oturduk seninle bir gece boyu
Kuşağımızın yaşadıklarını anımsatarak
Bir çocuk, içimizdeki bütün gülleri bir bir yoldu.

1979

tedirginlik

Bir tek insan bile geçmiyor sokaktan
Ay, verimli bir sarmaşık gibi titreyerek pencereye dolanıyor
Rüzgârda savrulan kâğıt parçacıkları
Bana, ayaklarını sürüyerek yürüyen birinin seslerini getiriyor...
Yorganı başıma çekip, büzülüyorum yatağımda
Karnıma dayayarak titreyen dizlerimi
Bir anda silah seslerine dönüşüyor
Ötede, bozuk bir musluktan damlayan suyun sesi.
Ve kurşunlar mekik dokumaya başlıyor evin içinde
Perdeler yere iniyor, duvarlarda derin izler
Çiçekler havaya savruluyor, yalnızca upuzun bir gövde
kalıyor geriye

Camlar kırılıyor, kitaplar delik deşik
Ve son kurşun beynimi dağıtacağı an
Uçsuz bucaksız, saçma sapan bir sessizlik...
Kalkıp bakıyorum, hiçbir şey olmamış
Her şey şaşılacak kadar yerli yerinde:
Masa, iskemle, yarım kalmış şiirlerle dolu kâğıt tomarları
Ve içindeki çay artık iyice soğumuş olan eski püskü bir demlik...
Sessizce giyinip, yüzümü yıkıyorum
İlk gürültülerinde yeni bir sabahın
Kapının önüne bırakılmış bir gazete, koridorda çocuk sesleri.
Dışarda gökyüzü alabildiğine derin.
Bir kahveye oturup, dostlarımı bekliyorum
Seyre dalarak, bir çay bardağının içindeki
Sakin, gülümseyen bakışlarını gözlerimin.

1979

usul usul birikiyor gözyaşlarım

Usul usul birikiyor gözyaşlarım
Bir ölünün gitgide soğuyan ellerinde
Birkaç parıltı kayıyor gözlerimden
Bir sırça gibi dağılıp dökülüyor yere

Akşam, çekiyor güneşin önüne
Yine o kara darabalarını...

Usul usul birikiyor gözyaşlarım
Korkuya kapıldığım anlar da oluyor
Kapımın her çalınışında sıçradığım.

Ağır bir kan pıhtısı gibi ayışığı
Vuruyor yatağımın üstüne...

Usul usul birikiyor gözyaşlarım
Koca kent, boğuyor her içtenliği
Ağaçlar karlarla kaplanmış,
Kefenlenmiş birer ceset sanki.

Dostlarım şimdi çok uzaklardan
Bir mırıltı halinde sesleniyorlar
Bir deniz ufukta kayboldu,
Bir ışık kayıp gitti avuçlarımdan.

Usul usul birikiyor gözyaşlarım
Arkadaşlarım ölüyor güpegündüz
Ve her ölenin ardından insanlar
Daha çabuk yürür oluyorlar evlerine
Sıkıca örtülen her kapı, görüyorum
Boş bir alan daha bağışlıyor katillere.

Usul usul birikiyor gözyaşlarım
Yanım yörem durgun bir kar denizi
Patinlerim boyasız, şiirler yarım
Yüreğimde bir şeyleri özleme, bekleme isteği.

Kırabilsem,
Umudun zaten aşınmış kapılarını
Usulca girsem içeri...

1978

en büyük özgürlük

Damarlarıma yeniden yayıldığını duyuyorum kanımın
İçtenlikle söylüyorum, seviyorum bu hayatı
Ölmek istemiyorum ama ölebilirim şimdi
Varsa ölümümün bu dünyaya bir yararı.

Koca bir çınar gibiyim, az da olsa yaşım
Kopmaz köklerim var hayatın yüreğinde
Şimdi ağlayıp sızlanan körpe dallarım
Onlar toydur biraz, başları gökyüzünde.

Yaşamak, bizim en büyük özgürlüğümüz artık
Acıların, gözyaşlarının da bilincine vararak
Bağırıp çağırmadan, boyun büküp ağlamadan
Yaşamak... enginlerde salınıp, yücelerde coşarak.

Bağırıyor içimde bir kuş, durmadan bağırıyor:
Şair, bir taşı oyup da içine girmenin zamanı geçti!
Bir kez daha gülümseyerek yanıtlıyorum onu:
Ağladım. Biraz rahatladım. İyiyim şimdi.

1979

yılın ilk karı yağdı

Yılın ilk karı yağdı
İyice kısaldı günler
Ölülerimiz üşür mü ki?

Serçelere ekmek attım
Biraz önce pencereden
Sular alıp götürdü

Kapasam bu perdeleri
Azıcık bir şeyler yazsam
Ölümün acılığına dair

Akşam da oldu olacak
Bağırsam, seslensem biraz
Belki biri çıkar gelir

Ona dostlarımı anlatırım
Derim, en acı ölüm
Ölmesidir sevgilerin

Kimseler gelmez oysa
Biri çıkıp da sormaz:
Şair, nicedir halin?

Acılı çağların çocukları
Ölüme alışmalı, ama
Ben kabullenemedim gitti

Perdeleri kapamadan
Oturdum bu şiiri yazdım
Akşam oldu, kar dindi.

1978

acılı çağların çocukları

Acılı çağların çocukları
Bilirler hayat nedir, ölüm nedir
Güneş her akşam tepelerin ardına
Bir daha dönmeyecekmişçesine çekilir.

Çiçekleri sevgilinin saçına değil
Nasipmiş bir tabuta iliştmek
Belki de her çağda böyleydi bu
Böylesine sıradan bir şeydi ölmek.

Tartışıp, gülüştüğümüz kahvelerde
Artık yaşlı adamlar oturuyor
Sıkıyönetim bildirilerini dinliyorlar radyodan
Yüzlerinden tek bir duygu sekmiyor.

Fırtına öncesinin sessizliği var bugünlerde
Sanki her an bir şey olacak gibi
Kim bilir, belki de ödeyeceğiz artık
Acılı bir çağda doğmuş olmanın diyetini.

1979

kuşagım, acılı kuşagım

Kuşağım, acılı kuşagım
Acılarla sevinçleri böyle yoğun yaşamak
Kimselere nasip olmadı.
Bize düştü tarih ırmağının önünü açmak
Gülsün diye geleceğin çocukları.
Kuşağım, acılı kuşagım
Biz sınıadık üstümüzde, yiğitliğin ve tedirginliğin
Bütün urbalarını.

Ağlıyorum şimdi bir tabutun önünde
Biraz sonra eve gidip şiir yazacağım
Yaşamın güzelliği üstüne.
Can çekişirkenki çığlıkları bir insanın
Karışıyor, yeni doğmuş bir bebeğin
İlk çıkardığı o sese.
Kuşağım, acılı kuşagım
Yolumuz aynı anda düşüyor
Mezarlıklara ve doğumevlerine.

– Masanın üstünde kuruyor ekmek
Duvara asılı saz öylece kaldı
Bir şiir çıktı ceketinin cebinden
Oysa hiç bilmezdik şiir yazdığını.
Bu resim mi? Memleketinde bıraktığı o kızın resmi
Ara sıra söz ederdi bana ondan
Azıcık şarap filan içince;
Sonra uzun uzun susardı.
Ölüsünü polisler sakladı.
Bu çiçeği onun için aldım, koymak için mezarına
Bulabilirsem gömüldüğü yeri.
Üç beş kitabı var burada, bir takım da elbisesi.
Sonra bir de bu sazı var.
Ve üstünde dişlerinin izi duran ekmek.
Bugünkü gazetelerde bir de resmi var
(Gülümsemiş o resimde, niye gülümsediyse
Başka bir resmi de yoktu verecek).
Ve resim altında bir yazı:
“Anısı biz var oldukça sürece!”
Arkadaşları.

Kuşağım, acılı kuşağım...
Kuşağım, deyince bir çiçek
Yoluyor, yoluyor yapraklarını.

1980

alacakaranlık yok artık

Alacakaranlık yok artık bu dünyada
Kopkoyu bir karanlığa çekiyor ülkemizi
Suskunluklar, bekleyişler, korkular
Çoğu kimse kaplumbağaları aklına bile getirmeden
Kalın bir kabuk uyduruyor kendine;
Gerektiğinde başını içeri çekebileceği...
(Her şey yitebilir anlıyor musun
Böyle bir karanlıkta;
Nice dostluklar, aşklar, doğa...)
Görülünce yüz çevrilen
Bir adam oluruz sokakta
(Sokakta olursak tabii)
Tehlikeli bir tip.
Çünkü zincirlerdir, parmaklıklardır
Ölüm korkusudur kovalayan onları

Alacakaranlık yok artık bu dünyada
İnsana uçma hissi veren
Bir aydınlık olacak.
(Onu kimse görmedi mi?)
Balıkçılar gördük diyorlar:
Bir deniz kızıydı o.
İşçiler gördük diyorlar:
Çekici demire vurduğumuzda
Aniden parladı.
(Memurlar görmemiş).
Kadınlar gördük diyorlar:
İlk çocuğumuzu doğururken.
Köylü:
O, toprağı benimle sürdü,
Hasadı benimle kaldırdı.

Alacakaranlık yok artık bu dünyada
Yok bulanık bir deniz
Bir yandan o katiller duruyor çünkü
Öte yanda biz!

1978

buz üstüne yazılan şiir

Buz üstüne yazmak isterdim
Bütün bu şiirleri
Üç beş gün öyle kalır
Sonra eriyip giderdi

Kaybolursa da ne çıkar
Yazılmış o kadar şiir?
Onca acı, tedirginlik
Bir avuç su oluverir

Buz üstüne yazmak isterdim
Bütün bu şiirleri
Ya da denizin yaladığı
Bir kıyıya bırakmak...

Boğulup gitsin sesin
Uçsuz bucaksız bir koroda
Duyulmayacaksa silah sesleri
Girdiğimiz her sokakta

Çektiğimiz bunca acıyı
Varsın hiç bilmesin çocuklar
Barışa, kardeşliğe dair
Yarın nice şiir yazarlar

Buz üstüne yazmak isterdim
Bütün bu şiirleri
Ve sonra çekip gitmek
Dalgın bir cırcır böceği gibi.

1979

Uzun Bir Şiirin Son Dizeleri

“Güneşin kendisi götürdü beni karanlığa; öylesine yoğunlu ki aydınlığı, evreni bütün biçimleriyle pıhtılaştırıyor, bir karanlık parıltıya boğuyordu.”

Albert Camus

uçurum

Aklımda kayalar kopuyor, duvarlar yıkılıyor
Yüreğimde, kuruyan bir ırmağın yatağındaki boşluk
Ayak izlerimi bırakmaya çalışıyorum taşların üstünde
Kimsenin arayıp bulamayacağı bir adresim var artık.

Dostlar da çekilip gidiyorlar hayatımdan
Yürüdükleri yollarda arıyorum onları, sevdikleri kızların
gözlerinde

Kendi sularınca boğulan bir denizim ben
Kendi ta larınca zaptedilen bir kale.

Başımı avuçlarıma alıp sıksam ne olur
 ıkarabilir miyim beynimdeki o kara suyu?
Bir  i ek tarlasına dönüştürebilir miyim
Aylardır önünde durduğum bu dipsiz uçurumu?

1979

sıkıntı

Yağmur eritti elimi, yüzümü
Bu dünyada bir yürek kaldım
Acılar burdu düşlerimi
Kanıksanır oldu ölüm denen şey
Şaşırdım, üraktüm, ağladım.

Bu iş de burada biter
Yarın bir bilet almalıyım
Nereye olursa olsun diyerek
Geceyarısı kayıp giden trenler
Uykularımda koca bir engerek
Kendimi ölümün olmadığı
Bir dünyada bulmalıyım
Yorgunluğumu, tedirginliğimi
Boynumdan bir kement gibi çıkarmalıyım.

Yağmur eritti elimi, yüzümü
Bu dünyada bir yürek kaldım.

1979

Taşlar yıgılmış önüne en güzel, en anlamlı duyguların
Uçsuz bucaksız bir tüneldeyim ve her yanımda karanlık
Koluma giriyor bazı adamlar, bir şeyler söylüyorlar
Kalıplaşmış, sıkıntı verici, güdük.

Oysa acı diye bir şey var şu dünyada
Ölüm var –ki yüreğimde bu boşluğu yaratan biraz da odur
Yanı başımda ölüp gitti dostlarım, ben bakakaldım
Gözyaşlarının da bir yerlere gömüldüğü görülmüş müdür?

Çözemediğim bir şeyler var hayatımda
Sanki ilk benim duyduğum garip, anlatılmaz duygular
Sürse daha ne kadar sürer bu, bilmiyorum
Ölümü ve hayatı yan yana düşünmesini ne zaman
öğrenir çocuklar?

1979

ölüm

Ellerim de susabilir, bir gün gelir de
Ölümüm belki de kendi elimden olur
Bir şiir yarım kalır, turuncu bir güz günü bölünür
Bir şeyler hep tamamlanmamış olarak durur.

Aklım da koşmaz olur, bir gün gelir de
Kıyıları boyunca düşünce denizlerinin
Bütün sorular bir yerde çakılıp kalır:
Nerden geldim, nereye gitmekteyim?

Ölüm tutar bütün köşebaşlarını
Bütün duvarlardan sızar, bekler pencere önlerinde
Yüreğim de susabilir, bir gün gelir de
Yüreğim bile...

1980

dengeleme

Paltomun bir cebine ölümü, bir cebine hayatı koydum
Bir cebine sevinci, bir cebine acıyı
Bana gelişini senin, sonra benden kaçışını
Paltomun bir cebine kahramanlığı, bir cebine korkaklığı
koydum
Bir yanına dostlarımı, bir yanına düşmanlarımı...

Ne kadar çok şey var bu dünyada
Nefret edilecek ve sevilecek olan.

Paltomun bir cebine aklımı, bir cebine yüreğimi
koydum.

Ancak böyle yürüyebildim.

1980

geceyarısı

Sürüyor o eski alacakaranlık.
Nasıl kabullendiysem hayatı
Ölümü de öylece kabulleniyorum artık.
Çok uykusuzum, çok yorgunum şimdi
Yüzükoyun yatıp, dinliyorum dünyayı
Bana soruyorlar: – Niye gelmedin oraya?
Şunu niye almadın, diyorlar. Onu niye giymedin?
Sokaklara çık, hayatını yaşa biraz!

Bense yatağımdan kalkıyorum her gece
Bir hırsız gibi sıyrılıyorum karanlıktan
Kendimin bile farkında olmadan, sessizce.
Gidip sokak kapısını açıyorum.
Bakıyorum koridora. Sessizliğe kulak veriyorum.
Duvarların oyuklarında gündüzden kalmış
Çocuk sesleri duruyor öylece.
Bir çocuğun sesini avuçlarıma alıyorum.
Koşa koşa yatağıma giriyorum sonra.
Yorganı başıma çekiyorum.
Avuçlarımı açıyorum.

1980

uzun bir şiirin son dizeleri

1

Hayatı bir gömlek gibi sıyırsam mı üstümden?
Yüreğimde, kuyruğunu bırakıp giden bir kertenkelenin
tedirginliği

Ya da yollar, yollar, yollar boyunca
Bastırıp dursam mı yarama ellerimi?
O kadar kolay değil unutmak
Ölüm bile istemez olur adamı gün gelir
Son anda göze ilişen bir çiçek,
Uzaktan duyulan bir çocuk sesi...

Kan mı tutuyorum avuçlarımda?
Yoksa ufaladığım güller mi?
(Nerden geldi bu kırmızılık?)
Ölüme en uzak bildiklerimiz bir bir ölüyor.
Mezarlığa giden yolda ayak izlerimiz çoğalıyor.
(Nerden geldi bu karamsarlık?)

Bağırıp çağırmayı o ölülerin anılarına yakıştıramıyorum
Söylevleri de dinlemiyorum artık
Sen ölmedin, yaşıyorsunları...
O ölüleri yaşatacak olanların çoğu
Kapılarını erkenden örtüyorlar akşamları.

O kadar kolay değil kurutmak
Yaşlarla dopdolu gözlerini anaların
Yumruklarımız bir bayrak gibi dalgalansa da
Bakışlarımız uzak bir yerde, dışlarımız kenetli...
Ölümse eşikte soluk soluğa
Ve nicedir silah sesleri boğuyor
Bu dünyanın en güzel sözlerini.

2

Her yazdığım şiiri bir kez okuyup, sonra yakmak isterim
Ya da son bir şiir yazıp, bırakıp gitmek
Beynimde yaralı bir cırcır böceği var
Tek dileği, bir türkü daha söyleyip ölmek.

3

Yaşamayı nasıl kanıksıyorsam, ölümü de kanıksıyorum artık
(Başkalarının değil, kendi ölümümü)
Şurda bir silah patlasa, onun önüne ilk atılacak olan benim
Şurdan bir tren geçse, ancak beni ezer bu dünyada.

4

Belki bu, kapanan bir dönemdir hayatımda
Bilmiyorum belki de hayatımdır kapanan
Belki ölür, bir kurt olurum kırmızı bir elmanın içinde
Yaşarım ya da, ve taşırım o kurdu ölünceye dek yüreğimde.

5

Ölümle hayatın arasında bir yer varsa ben oradayım
Bekliyorum, gökyüzüne doğru açmayarak ellerimi
Ve bilmeyerek neyi beklediğimi.

6

Sözcükler taşa dönüşüyor boğazımda
Ve sular akıyor dört bir yanımdan iğrendirici, bulanık
Herkes o sulara girip yıkanıyor güle oynaya
Ben mırıldanıyorum: Şiir yazmayacağım artık!

Beynimdeki yaralı cırcır böceğini usulca elime alıyorum
O bulanık sulara atıyorum...

7

Beni bir denizin kıyısına bırakın,
Bir portakal ağacının dibine ya da
Ne olur, onun dallarına uzanıp kalayım

Belki yeniden bulurum türkümü
– O yitirdiğim türkümü
Bütün bu sözler benim değil çünkü

Beni bir denizin kıyısına bırakın
Bir çakıl taşının içine gömün orada
O zaman ölmüşsem bile ağlamayın

Deyin: – Son türküsü ölümdü!

8

Bir sevgilinin yüzü sızar gecenin karanlık duvarlarından
Benim ol, ve beni bir gecede yeniden doğur, derim ona
Mezarım ve beşiğim olsun rahmin
Bir gecede sevgilim, sabahında anam ol
Sana hiç dokunulmamış şiirler söyleyeyim.

Seni, uçurumun dibinde tutunduğum dal bileyim.

Geceydi. Aldı başını avuçlarına.

Serdi sonra kucağına, bugüne dek yazdığı bütün şiirleri
Gün ışıyana kadar hepsini bir bir okudu.

Sabahtı. Ki sabah yeniden başlamanın öteki adıdır çoğu yerde
O, bunu da tersinden anladı
Kibriti çaldı, yazdığı bütün şiirlere.

Sonra, ağlarmışçasına kendi ölümüne
Uzun uzun ağladı...

10

Uzun bir şiirin son dizesindeyim
Bir sağnağın son damlası kaldı içimde
Bağırarak gücüm yok, fısıldasam kimse duymuyor
Sokaklara çıkıyorum ellerim yüreğimde
Benim gördüğüm şeyleri kimse görmüyor.

Bir nehir denize kavuşuyor düşlerimde
Kanım damarlarımdan sessizce çekiliyor
Bir şeyler sorup, yanıtlıyorum kendi kendime:
– Ölümün olmadığı o ülke nerde?
– Ölümdür, ölümün olmadığı tek ülke!

Uzun bir şiirin son dizesindeyim.

Artık yeni bir şiire başlayabilir miyim?

Bitiriyorum burada

Bütün silahlarımı içime akıtarak

Beni bu hayata bağlayan halat, gitgide inceldi

Ve gitgide soldu yüzüm

Aramam gereken dostlarımın adreslerini unuttum.

Ayıışığı alnıma vurmuyor geceleri

Yıldızlara artık bakamıyorum.

Bitiriyorum burada

Bütün işlerimi görmüş gibiyim

Yazmış gibiyim bütün şiirlerimi

Bakıyorum tamamlanmış bir yapıya

Artık sevmiyorum dalgalı denizleri

Kuşların kanat çırpışları da içimi gıcıkklamıyor

Beklemiş gibiyim yıllar boyu

Bulmuş gibiyim özlediğimi.

Bitiriyorum burada
Boğazımda patlamamış bir çığlık
Bağırmak, ağlamak yok artık
Uzun bir şiirin dizelerini bir bir yaşadım
Uzun bir şiir oldu hayatım
Ben niye kimselerin ağlamadığı yerlerde ağladım?
Kopardığım çiçeklerden niye hep kan fışkırdı?
Ben sokağa çıktığımda kapılar kapanır,
Anneler içeri çekerlerdi çocuklarını
Irmak aktı denize, yaprak toprağa düştü
Bana çakıl taşları, bana kuru dallar kaldı.

Bitiriyorum burada.

Artık hiçbir şey sorma.

Dindi türküsü yaralı cırcır böceğinin
 Sesini arıyor şimdi, unutulmuş bir yazın kuruyan dallarında
 Masasını topluyor, kitaplarını, sigarasını
 Yazı makinasını kapatıyor usulca

Dindi türküsü yaralı cırcır böceğinin
 Onu artık kim sorar, kim anımsar?
 Soluk dergi sayfalarında kalmış birkaç şiiri
 Nasılsa bir yerde su eritir, ateş yakar.

Dindi türküsü yaralı cırcır böceğinin
 Bir portakal çiçeğinin koynundaydı doğumu
 Karlarına gömülürken dumanlı bir kentin
 Belki bundan, uzak bir denizin inleyişleri duyuldu

Dindi türküsü yaralı cırcır böceğinin
 Bir yaşam boyu yarasını sözcüklerin ardına sakladı
 Sevdi çoğu insanı, tükenircesine sevdi
 Çoğu sevgisinde yanıldı

Sorarlarsa, onun karların üstüne düştüğü yerden
 Bir portakal ağacı fışkırdı, dersin
 Kanı özsu oldu, dallara yürüdü
 Öldü dersin, ölümü uzun bir gülümseyişe dönüştü.

1980

Milattan Önceki Şiirler

geceyarıları söylenen ninni

Artık her şey bitti, geceleri sokağa çıkma
Artık her şey bitti, yorganına sıkıca sarın
Artık her şey bitti, yüzüme öyle bakma
Artık her şey bitti, yat, uyu adamım

İnceldiği yerden kopsun, dediğin şeyler koptu
Artık bıktım, dediklerin hep bıktı senden
Biliyor musun, sonunda olan bize oldu
Anımsa, güzel günlerden konuşurduk eskiden

Artık her şey bitti, dinleme sokakları
Artık her şey bitti, korku devriye geziyor
Artık her şey bitti, yaktın mı kitapları?
Artık her şey bitti, sokağa çıkma yasağı başlıyor

Bu yüzden kendi içimde dolaşmayı öğrendim şimdi
Sarhoşların bağırtılarını dinlerdim eskiden
Hayatımı düşünüyorum, görüp yaşadığım her şeyi
Sonunda bir yalnızlık duygusu sızıyor yüreğimden

Artık her şey bitti, sabah kaçta uyandırayım?
Artık her şey bitti, bağırsan da, ağlasan da
Artık her şey bitti, hepsi gitti dostların
Artık her şey bitti, bizden çok uzaklara

Kapımızı çalan yok, dilencilerden başka
Tek bir satır mektup gelmiyor hiç kimseden
Sokaklara çıkıp da boşuna bir şeyleri arama
Görmezden geliyor seni, eskiden gözlerinin içine giren

Artık her şey bitti, daha sabaha çok var
Artık her şey bitti, perdeyi mi açayım?
Artık her şey bitti, karanlık dışarılar
Artık her şey bitti, seni nasıl inandırayım?

1980

milattan önceki şiirler

1

Her şey bir acının bilincine varmakla başladı
Bir taşı kaldırıp bakmakla, bir kapıyı açmakla
Bir el, hep bir şeyler yazdı biz doğduktan bu yana
Şimdi bütün yaşadıklarım karalama kâğıtlarında kaldı.

Bir kalem, kendi kendine yazar bu şiiri
İnsanlar işlerine gider, ben acıya giderim
Bir günde bütün İsarımı çarmıha gerer
Ve her günümü milat bilip, yekinirim.
Güzelliğim, ağlayan bir çocuğun güzelliğidir.
Mutluluğum, örneğin hapisteki bir adamın
Eline bir gül geçtiğindeki mutluluğuna benzer.

Her şey, beni saran bu dünyadan bir yangın çıkmasıyla
başladı.

Kaçıracak bir şeylerim olup olmadığını düşündüm.
Kitapların çoğunu okumuştum. Ve ellerim
Bütün şiirleri bir çırpıda yakmaya hazır
Yaktım mı onları bilmem, yoksa yakmış gibi mi oldum?
Oldu ne olduysa...

Her şey, üstüme örttüğüm gökyüzünden oluk oluk
Bir yağmurun boşanmasıyla başladı.
Yağdı, ayak izlerimin üstüne. Yağdı, naftalinleyip
Yüreğime sokuşturduğum anıların üstüne
Unuttum mu onları bilmem, yoksa unutmuş gibi mi oldum?

Oldu ne olduysa...

Acı, ağır bir katran gibi yayılınca bedenime
Yüreğime binlerce uçurum eklenir artık
Geriye dönüp de bakmak gelir içimden
Yumruklarımın gökyüzünü dövdüğü, o milattan önceki
devirlere
Bana yarınlardan, bana doğacak güneşlerden söz ederler
Ben bugünleri yakıştıramazken kendime.

Yüreğimdeki o yolun gül dağınıklığını
 Aklıma vurmaya çalışalı çok günler geçti
 Anladım ki, hayatım artık yeni güller doğuramamakta.
 Son sözümü söylemek istermişçesine insanlara
 İntihara uyanıyorum her uyanışında.
 Yüreğimde hiçbir şey yapamamanın boşluğu ve çok şey
 yapmanın yorgunluğu var
 Günlerce hiç kımıldamadan oturmuş, ya da kendimi
 duvarlara vurmuş gibiyim.
 Hayat karşısında yorgunum artık
 Ve zindeyim ölümün mihrabında.

Çiçek, sadece bir çiçek olarak duruyor önümde
 (Doğanın bir kanıtı olarak değil)
 Yağmur, insanı ıslatır anca.
 Çocukların da her hareketleri ölüme koşullu
 Ha bir yıl önce, ha bin yıl sonra...
 (Kaç yıl var ki, kendimi çiçeklerle, yağmurlarla,
 çocuklarla avuttum)
 Hayat deyince, yeni doğmuş bir bebeğin o ilk çılgılığı
 geliyor kulaklarıma
 Onun yaşayacağı acılar sonra.

Aklım bir çağlayanın en devingen yerine benziyor
Hiçbir düşünceyi yakalayamıyorum köpürüp, taşan
sözcüklerimle
Beynimi o çağlayanın en dik yerinden fırlatıp atmak mı
düşüyor şimdi bana?
Ne aradığımı bilmeden bir şeyler arıyorum şurda burda.
Yok artık ne bir duygu, ne de bir istek
Bedenimin her hücresi sağırlıklarla dolu
Hoşça kal diyorum şimdi, gördüğüm her varlığa.

Bütün uykularından uyanan benim bu dünyanın
Bütün ölümlerini ölen, bütün doğumlarını doğan
Sorularını bir muska gibi takıp da boynuna, yollara
düşen benim.

Benim için bayramlar koydular takvimlere.

Benim için sokağa çıkma yasağı, gecelere.

Bir uçurumun önündeyim diyeceğim, ama bir dağın
doruğunda da olabilirim

– Sonunda ikisi de aynı kapıya çıkıyor bence...

Neden bilmem, önümde bir uçurum açılacak gibi tetik
durdum, yürürken bile.

Bir nesneye hep yangın öncesinde dokundum

Ve bir insanı, ölümünden az önce tanıdığım çok olmuştur.

Şimdi karalıyorum, takvimdeki bütün rakamların üstünü
Sıfırdan ötesini aklım almıyor.

Milat buysa eğer, kendime bir çarmıh ve beşik bulmam gerek.

Ki her insan bir miladı yaşar, bir yerde hayatının

Benim hayatımsa bütün milatların toplamı oldu

Bütün çarmıhları tüketti benim acılarım

Bütün İsalarımı gözyaşlarım boğdu.

Gözlerim kuruyuncaya dek ağlamak istiyorum.

Ve sesim kısılincaya dek bağlamak...

Bana düşen bir yağmur damlası, ırmağa dönüşüyor
damarlarımda.

Yüzümü yalayan yel fırtınaya, boraya

Ve artık sırtıma ağır geliyor yaşamak.

Yüzüm gözlerden sesim kulaklardan

Şiirlerim basılı kâğıtlardan silinene dek kaçıp,
saklanmak istiyorum.

Ve sonra bir gün çıkmak dünyaya

Elimde bir ekmekle yollarda yürümek,

Çiçekleri sulamak, çocukları sevmek...

Bağdaş kurup oturuyorum bir uçurumun derinliklerine
 Elime kalem almadan şiirler yazıyorum
 Ey, sokaklarında nöbet tuttuğum kentler
 Ey, yüreğimde gitgide yaklaşan doğum
 Ad veriyorum artık her nesneye kendimce
 Bayraksız ülkeler arıyorum şimdi atlaslarda
 Mayınsız, telörgüsüz sınırlarda at koşturuyorum
 Dünyalar getiriyorlar bana, birini seç diyorlar
 – Pazardan üç beş kavun alıp getiricesine
 Herkesin dünyasından silah sesleri geliyor
 Bütün dünyaları dolaşsam, mezarlıktan başka bir şey
 göremeyeceğimi biliyorum.
 Yazıtlarındaki sözler değişikse de ne çıkar?
 Ölüm her yerde aynı ölüm ve her yerde benim sırtım
 yanıyor tabutları omuzlamaktan
 Oturup ağıtlar yazmak da bir şeye yaramıyor.

Bağdaş kurup oturuyorum bir gülün derinliklerine.
 Kendimi yeniden doğmalara alıştırıyorum.

Acının bulantıya doğru aktığı yerlerde
Sana bir kapıyı örtmek, bir tetiği çekmek kalmışken
Gözlerinle sokaklara abanmak niye?
Niye, okul dönüşlerinde çocuklarla konuşmak?
Portakal seçmek bir bir köşedeki manavdan?
Ellerini ceplerine sokup, yollarda yürümek?
Sanki her şeyi ilk kez görüyormuşçasına şaşkın
Sanki fırlayıp çıkmışçasına bir uçurumdan
Aynada bir yüz olmak, dağınık ve bıkkın.

Artık iyice belirginleşen yüz çizgilerimin
İzini sürüyorum geceyarısı baktığım aynalarda
Bir çocuk, boyuna hayata ilişkin sorular soruyor
Durarak, karanlığın doldurduğu uçurumlara bir adım kala.
Geceyi sokağa çıkma yasaklarıyla tanıdın diyor
Her akşam kent kararırken yüreğin de karardı
Kimseler bilmedi acını, herkes kendi surlarının ardına
Daha ilk karanlık çökmeden sığınıp, saklandı.
Diyor ki, yanıtı olmayan sorularda kaldın
Uzun, upuzun bir yolda yürüyen birinin
Dönüp de ardına baktığı o yerdesin şimdi .
Diyor ki, geri dön ve ara o yollarda ayak izlerini...
Çünkü bir ağaç köklerinin dolandığınca ağaçtır
Kıyısız bir deniz görmedim, düşüncelerin dışında
Bir anıdan yola çık istersen, bir sözden, bir gülüşten
Çünkü bir insan sorularıyla insandır ve onlara bulduğu
yanıtlarıyla.

Bu kez biraz uzun sürdü bu keder
İçime ağır bir taş gibi takılıp kaldı
Acı, takunyalar giyerek yürüdü yüreğimde
Sevincinse tüyden ayakları vardı

Ve sorularım ne çoktu benim
Ellerim her taşın altını kuşkuyla aralardı
İnanmaz olurdum kimi, göğün mavi, yaprağın yeşil olduğuna
Gözlerim her renkte saklı bir karayı arardı

Bu kez biraz uzun sürdü bu keder
Kollarımı iki yana açıp, dansetmek istiyorum
Mutlu olmak istiyorum, ey kuşlar, ey çiçekler!

Ve her şey Akdeniz'in bilincine varmakla başladı. Atlaslar açıp bakmadım. Turistik rehberlerden de söz etmeyeceğim size. Bu bir yitik cennetin özlemiyse, Akdeniz'in günümüzde bir cenneti çağrıştırmayacağı bilinir. Her şeyin anamalcı bir düzenin çarkına koşulduğu bir dünyada, gözlerimi ellerimle kapatıp, bir Akdeniz görüntüsü çizmiyorum duvarlara. Bugün insan Akdeniz'e gidince, ırzına geçilmiş bir kadının karşısında duyduğu o kederi duyabiliyor ancak...

Yine de her şey Akdeniz'in bilincine varmakla başladı. Akdeniz'de ben kendi geçmişim ve geleceğimle birlikte, bütün insanlığın geçmişini ve geleceğini buldum. Dokunduğum şu taş, üzerinde birtakım anlamadığım dillerden sözleri taşıyan bu yazıt, benden önce vardı, benden sonra da varolacak. Doğayı yitirdik belki, ama bir Akdeniz çocuğu *her şey akar* diye sesleniyor hâlâ. İnsanlığın bütün değerleri kendini koruyor; onca olumsuzluğa ve zorbalığa karşın. Dünyanın bir çekirdeği varsa, bu Akdeniz olmalı. Bu dünyadaki bütün ilk'lerin serpilip geliştiği yerdir Akdeniz. İnsanın kendini ve evreni sorguladığı bir bilinç alanıdır.

Herkesin bir Akdeniz'i vardır. Giderek bütün dünya milyonlarca küçük küçük Akdeniz'in bir araya gelip topladığı yerdir. İnsanın kendi varlığının bilincine varması böyle başlar. Yalnızlığımın bilincine varıyorum; ama bu yalnızlık duygusu beni insanlardan ayırmıyor, tam tersine, insanlara açılabilmemin tek koşulu yalnızlığımdır benim. Uyumu Akdeniz'de buldum; bütün insanlığın çocukluğuna kavuştuğu bu yerde... Ve milat diye bir şey varsa şu dünyada, bu sözlerin dudaklarımdan kaydığı an milat olmalı. Benim miladım Akdeniz'e dönmektir. Bu dönüşün ötesine uzanan bütün yaşayacaklarım, artık milattan sonraki tarihlerle anılacak.

Akdeniz'e dönüyorum, güz kuşlarının
Kanat vuruşlarına adımlarımı ayarlayarak
Akdeniz'e dönüyorum, dumanlı bir kentin
İrin püskürten bacalarını yüreğimden kazıyarak

Yıllar yılı karanlık, nemli odalarda yaşadım
Her sabah yüreğime yeni bir uçurum eklemenin kederiyle
Bir göçmen kuştum ki ben, güneyi hiç bulamadım
Uçmak istesem yasakların surları dururdu önümde.

Sokaklar bir yara gibi yüründükçe kanardı
Donup kalırdı sesim, o buzdan yüreklere vurdukça
Her ana, ağıt yakmak için dudaklarını aralık tutardı
Aklım en güzel duyguların kıyılarında durdukça

Ve işte, kendi içimde yürümeyi öğrendim şimdi
Bitmek bilmeyen sokağa çıkma yasaklarında
Anladım ki artık herkes bayraksız bir ülkeydi
Beyinler telörgülerle çevriliydi, yürekler mayınlarla.

Yakılan kitapların dumanları tüterdi bacalardan
Ben yanan her sözcüğe tek tek gözyaşı döktüm
Yeni dünyalar aradım hayatıma çıkarak atlaslardan
Böyle başladı kendi içimdeki o uzun yürüyüşüm.

Denizsiz bir gemiydim sanki, topraksız bir çiçek
Köklerinden kopmuş bir ağaç dinelirdi önümde
Şiirler yazdım, yazan elim, söyleyen dilim titrek
Her şiir yadsıdı kendini, yaslanarak bir başka şiire.

Turuncu bir sokağın aklımı tozutup atması böyle başladı
Sıçrayıp gitti bir çocuk, yalınayak, dikenlerin arasında
Bahçesi günebakanlı bir ev, taşlık, incir ağacı
El çırpıştırıp, titreyerek akan sular vardı arklarda.

Baba, bir dilim portakalla köpük köpük şaraplar içer
Ana, tulumbanın önündeki yalakta çamaşırlar yıkardı
Çocuk, yüzünü bir kitabın sıcacık koynuna gömer
Uzak ülkeler ve kızlar üzerine düşler kurardı.

Her sokağın bittiği yerde bir limonluk başlar
Her limonluğun ardında bir dilim deniz görünürdü
Şafakta, rıhtımda bir sürü ceviz kabuğu sandal
Denizin enginlerine yaşlı balıkçıları götürürdü

Geceleri ay bir ekmek gibi büyüdü gökyüzünde
Kavrulmuş susam ve yeni biçilmiş buğday kokardı
Yıldızlar gümüş sürerlerdi denizin tenine
Her yakamozun parladığı yerde bir deniz kızı oynardı...

Böyle bir dünyaydı işte, anlatılır mı bilmem?
İnsan her dönüşünde bulur mu eski ayak izlerini?
Yağan yağmurlar mı, yoksa kendi midir onları silen?
Dönmek istiyorum ben; dupduru bir su, el değmemiş bir
toprağım şimdi.

Akdeniz'e dönüyorum! Akdeniz'e dönüyorum!
Anamın rahmine yeniden, yeniden döner gibi.

1980

YAŞAMIN UFUK ÇİZGİSİ / AKDENİZ LİRİKLERİ

Birinci Basım: 1982, Lir Yayınları.

Yaşamın Ufuk Çizgisi

Nerden başlasam bilmem ki?
Her şeyi anlatmak gelir içimden
Bir ırmağı avuçlarımda akarken gördüm
Saçlarımın arasında kükrerken yeli
Böyle bir şeydi, tanımlanır mı bilmem?
Kanıt mı getireyim şimdi, tanık mı bulayım?
Bir kuşağın bütün yükünü
Sırtımda taşıdım yıllar yılı ben
Saymam mı gerek bir bir
Alnımdaki derinlikleri?
Kaplumbağaların da yaşları anlaşılmış
Kabuklarındaki çizgilerinden.

Bir âna sığın zamanın
Şiirini yazmak isterim
Ya da bir çağı sürükleyen duyguların...
Kitaplardan alıntı mı yapayım?
Noterden onaylı belgeler mi dağıtayım?
Nerden başlasam bilmem ki?
Her şeyi anlatmak gelir içimden
Ve sonra çekip gitmek...

İşte bugünlerde, neden kelebek
Olup uçtuklarını anladım
Sonunda ipekböceklerinin...

Ben bir ipekböceği değilim
Ama kozam şiirlerim benim.

1981

yaşamın ufuk çizgisi

Yaşamın ufuk çizgisindeyim
Ölümle dirimin birleştiği
Bir kör noktada...
Uzun ve bir o kadar da acı
Bir ömrün önsözünü bitirdim
Aklımdan yüreğime köprüler çatarak
Yıllar boyunca.
Tufanlar çağında doğdum
Taş taş üstünde bulmamayı bağışladılar bana
Ölümü ve acı çekmeyi,
Gömülmeyi boğuk
Ve dipsiz uçurumlara.

Duasız namazlara durdum
Günde beş vakit, yumruğumu sıkarak
Ben ki, çağdaş dinlerin
Sadık bir kuluydum
Kahve masalarına haritalar çizerek
Kurtarılmış bölgelerin üstünde dingin
Cennetlere girmeyi beklerken
Mezar taşlarında adımı buldum.
Paltomun yakasını ısırarak
Marşlar söyledim ağlamamak için
Gecenin karanlığında, dünya aydınlansın diye
Göğe ağan ateşler yaktım
Ve hiç kimsenin öldürülmeyeceği
Bir dünyanın tarihine
İnsanları öldürerek başladım.

Yaşamın ufuk çizgisindeyim...
Yağmurlar yağıyor şimdi
Kime yağıyor bilmem?
Sorular sorular sorular soruluyor
Ama yok bir yanıt veren.
O zaman deniz ve gökyüzü birleşiyor birden
Öpüşüyor yaşam ve ölüm.
Dünyada o iki kere ikilerin her zaman
Dört etmediğini gördüm
Denizin bir derinliği olduğunu, maviden öte
Her taşın altında kımıl kımıl
Bir gerçeğin durduğunu...
Ve ne zaman tarihe yaslanmaya kalktıysam
Doğa yalanladı beni
Ufkun ardını gösterdi.

Tufanlar çağında doğdum
Denizleri karalar kapladı,
Karaları denizler alıp götürdü.
Yıllar boyunca taşlandım
Benim adıma konuştular, kararlar aldılar
Hükümleri ölümümdü
Ama astıkları bütün organlar,
Kurdukları darağaçları
Boğdu kendi kendini.

O an, bir dağın doruğunda durup,
Gözyaşları içinde dünyaya baktım
Bir uçurumun önünde gibiyim
– Besbelli ki yanıldım
Tek kurtulanıyım tufan sonrasının şimdi
Türküler söyleyerek aşağılara indim
Öptüğüm her şey dirildi
Adını andığım her varlık
Gelip karşımda durdu.

Yaşamın ufuk çizgisindeyim
Denizin gümüşündeğim, göğün aylasında
Ben denizi seçtim
Vurmak için bu dünyanın bütün kıyılarına.
Daha söyleyecek
Çok sözüm var çünkü,
Daha yaşanacak nice yaz günü...
Ben Akdeniz diyorum ya,
Sen kendi adını ver ona
Ve o ilk gülüşün olsun
Mutluluğun yüzgörümlüğü.

1981

yeniden doğuş

1

Ölümün yüzdelere vurulduğu çağlardan geliyorum
Ellerimde bayraklar, dilimde marşlar yok artık
Tökezlesem de düşmem, yaralansam da ölmem diyorum
Yine de sesim titrek, düşlerim kopuk kopuk
Küllerinden yeni bir ateş yaratmayı deniyorum.

Kitaplardan yapılan alıntılarla yanıtlıyorlar beni
Beni söylevlerle, naftalin kokan sözlerle
Oysa öldüm binlerce kez o kitaplar için
Onları yazan da, sonra oturup yakan da benim.

Ölümün yüzdelere vurulduğu çağlardan geliyorum
Yüreğimde o acı, yüzümde gözyaşları yok artık
Yaşımı mezar yazıtlarına bakarak anlıyorum
Ne kadar gencim daha, ey dünya, ey insanlık!

Yazılmamış bir tarihim şimdi ben – tanık olun
Yaşamımı bir tohumun içine bırakmak istiyorum.

yeniden doğuş

2

Belleğimin bütün sokaklarına yağmur yağıyor,
Mezar yazıtlarına yağmur yağıyor, duvarlardaki kana
Sorularına bir çocuğun, o yersiz korkularına
Silah seslerine, söylevlere yağmur yağıyor
Çok sigara içiyorum, içtiğim sigaranın dumanına
Aynalarda unuttuğum gülümsemelere yağmur yağıyor
Bir zamanlar göğsü doğru kalkan yumruğuma
Sevdiğim kızların saçlarına, öptüğüm dudaklarına
Gecenin bir yerinde uyanıp da, tıkanırcasına
Yazdığım şiirlere, okuduğum kitaplara yağmur yağıyor...
Önünde durduğum uçurumların sularla dolduğunu,
Tabutlara uzanan ellerimin yunduğunu görüyorum.
Gözyaşlarım tohuma dönsün artık, ey umudun perisi
Gülüşüm bir portakal ağacının dallarına, uzanıp koparayım
Ve yanıtlanmamış bir tek sorum bile kalmasın!

yeniden doğuş

3

Az önce yağmurun yıkadığı dünya yeni bir dünyadır artık
Akan su kiri, yaşayan insan acıyı tutmaz
Ne kadar çekip çevirse de yaşamımızı kirler ve acılar...
Dostlar, şimdi geriye dönüp de bakmamı gerektirecek ne var?
Yaşam bu, insanın elini bir kere yumaz.

yeniden doğuş

4

Ölsem bile yeniden doğmak için ölürüm
Toprağın en verimli katmanlarına düşer yüreğim,
Kanım, özsuyun dallara yürüyüşüyle bir olup akar
İnsanlarına, çiçeklerine, kuşlarına bu dünyanın
Sonsuza dek söyleyecek bir şeyler bulurum.

Ben toprağın ilk gözağrısı, göğün mutluluğuyum
Bir cırcır böceğiyim belki, şiirin dallarında
Ölsem bile yeniden doğmak için ölürüm
Yürür giderim böyle, sorularımın ardısına...

1981

Dönüşün Senfonisi

dönüşün senfonisi

1

Sabahın alacakaranlığında açılır bir kapı

2

Öperim ellerini yaşlı anamın, durup eşikte

Ne bir gözyaşı vardır artık, ne de bir anı

3

İki tas su dökülür ardımdan, akar öylece

Önümsıra yürür, çizer yitik yollarımı

Ve yazgımı atlaslara sığmayan haritalarını

4

Yadsımadan gidiyorum bir tek günü bile

Anımsıyorum silah seslerini, gözlerini ölülerin

Yarın bir daha bu duyguları yaşamamak,

Yine böyle umarsızca yollara düşmemek için.

5

Yaşamımın bütün kökleri uzanıyor avuçlarıma
Düşünürken babamın çay bardağını tutan ellerini
Bir Akdeniz kentinin tuz kokan sabahlarında...
Niye her şey uçan bir kuşun kanatlarında şimdi?
Yürümedik bir yol mu kaldı ufkun ardında?

6

Denizin yaladığı kumlara yazılan bir yazı,
Rüzgâra karşı söylenen bir türkü müydü yaşamım?
Anımsıyorum, belleğimin duvarlarını göçürmek pahasına...
Aklımda acıları tutan elekler vardı
Her aynada yüzümü unuttum ben, sıkıntılı ve dalgın
Bütün maskelerini bir bir denedikten sonra

7

Akdeniz'in mavisini, turuncusunu anlatmak isterdim
Oysa hep ölümü anlattım, hemen bütün şiirlerimde
Deniz dediğimde boğulmuş bir çocuğun cesedi
Toprak dediğimde çiçekler değil, ölülerdi
Dilimin ucunda donup kalan. Artık ne yapabilirim
Söyleyin bana, yollara düşerken şimdi
Ölümün bir izdüşümü olmuşken yüreğim?

Yeryüzünün bütün istasyonlarında bilet soruyorum
 Güneye giden ilk tren, cam kenarı olsun
 Önüme çıkan her kadına beni doğur diyorum
 Beni bağırıyor gazeteci çocuk, beni yağıyor yağmur
 Taştan taşa, günden geceye sekerek yürüyorum
 Bir göçmen kuşun kanatları doluyor avuçlarıma
 Artık dünyanın bütün trenlerinde bir yolcuyum
 Doğum ılığım oluyor alınan her kampana.

Her ayrılık belki de bir kaçıştır kendimden
 Bırakıp gitmelerin durulduğu bir yer yoksa da
 Düşlerimde yollar tozar, denizler köpürürken
 Artık bu kent de bir ayrıntıdır olsa olsa...
 Bir uçurum dolar ya kendi derinliğiyle
 Bir deniz o deli mavisıyla birdenbire barışır
 Ben öyle, yetiniyorum bu yaşamla işte
 Son dizesi yazılmamış o tufan şiirlerinin
 Burukluğu her ne kadar kaldıysa da içimde

Bir trenin camlarında uzayıp giderken dünya
 Yakalanmayan görüntüler mutluluklardır belki
 Acılsa, uzun uzun beklenen istasyonlara benzer
 İki uzaklık arasındadır her insanın tarihi...
 Gitsem bütün akşamlar geç, sabahlar erken
 Kalsam bu kent alnıma yeni çizgiler ekler
 Akıp giden her suya akma isteği midir bu?
 Açan her çiçeğe açmak mı gelir içimden?
 Oysa acılarımızdır birbiriyle çarpışan yaşam boyu
 Mutluluklarımızdır, cephe gerilerinde bekleyen.

Tren ilerliyor, kara bir yılan gibi, yalpalayarak
 Attila Jozsef'i* de böyle bir tren ezdi belki
 Tren ilerliyor şairlere, ölümlere aldırmayarak
 Sevdiğim şairlerin çoğu intihar ediyor sonunda
 Ölümü bir yaşam boyu gözaltında tutmuş gibi...
 Ama her gün herkes intihar etmiyor mu şu dünyada?
 Bir genç kız, duraklarda bekleterek sevgilisini,
 Müdürünün önünde elpençe divan durarak bir memur
 Sahte gülücükler, yalan dolanlar, üleşmelerle
 Binlerce insan intihar ediyor farkında olmayarak.
 Ve tren ilerliyor, kara bir yılan gibi, yalpalayarak.

* Attila Jozsef (1905-1937). Çağdaş Macar şairi. Kendini bir trenin altına atarak intihar etti.

Akdeniz'i göğün denizle birleştiği o ufuk çizgisinde,
Yağmur sonraları toprağın tüten serinliğinde arayın
Sevgiliye söylenen ilk sözde, sabahın seherinde uyku haliyle,
Uzanıp kalmanın esrikliğinde sıcaklığına kumların.
Akdeniz'i yurduna dönen bir sürgünün gülüşünde,
Geceyarıları susmayan o cırcırböceğinin sesinde arayın
Bir insanın artık kendine yürüdüğü yerlerde
Takılıp da peşine o yanıtı olmayan soruların.
Akdeniz'i bir martının göğü dilimlediği mavilikte
Parlayan o bir anlık aylada arayın
Yeryüzünde bir tek Akdeniz var, dersem bana inanmayın
Onu tanımlamaya kalkarsam alay edin benimle!

Güneşin Altında Mutluluk Var

mutluluk nedir

Mutluluk nedir, ey deniz
Ey taştan taşa seken su?
Mutluluk nedir, çözümsüz
Yanıtı olmayan bir soru mu bu?

Mutluluk nedir, yıllardır
Niye kucaklaşmadım onunla?
Nemli odalara kapanır,
Şiirler yazardım boyuna.

Bir çağın alfabesini çözmek
Onu anlamak isterdim
Mutluluk nedir, bir yarayı
Deşip, kanatanlar için?

Yollara vurdum kendimi,
Kiminde dillere düştüm
Ne söyledimse sanki yele,
Ne yazdımsa buza yazdım.

Mutluluk nedir, ey taşları
Çiçekleri bu dünyanın?
Bir irinler tufanında,
Sorular yangınında kaldım.

Mutluluk nedir, yaşamın
Anlamı ve sırrı nerede?
Yıllar boyunca dolaştım
Döndüm hep aynı yere...

1981

oturup bir kıyı kahvesine

Oturup bir kıyı kahvesine
Dalgaların sesini dinlesem
Bütün dostlarımı, sevdiğim bütün kızları
Çağırsam bir yerlerden
Gelseler. Karşımda dursalar. Gülümseseler.
Onlara, mutluyum desem
Desem, bir daha kederli göremezsiniz beni!
Bu denizin kıyısındaki çakıltaşlarını
Maviye boyamakla geçecek ömrüm
Martılara ekmek atmakla,
Ve şiir yazmakla bir de...
Bahçelerinde mısır kavrulan
Şu evler benimdir.
Sevgilimdir bu kız,
Çiçekli entari üstünde
Ayaklarında takunya,
Saçlarında yasemin...

Buradayım şimdi
Beni arayan olursa
Adresi mutluluk,
Ülkesi Akdeniz'dir, deyin.

1980

gece

Ay bu gece ne büyük, ne büyük anne
Deniz gümüş gümüş ağaçlar sereserpe
Uyudum uyandım, sağıma soluma döndüm
Bir balık sıçradı sulara, duydum
İki uçurum gibi derinleşti gözlerim
Ben onları yıldızla, yakamozla doldurdum.

Ay bu gece ne büyük, ne büyük anne
Denizi bir halı gibi işledi yalım yalım
Sabaha hepsini sökecek, tezgâhı güne
Bırakıp gidecek – ay yorgun işçisi doğanın
Güneş sürdürecektir o yorgunluğu kendince.

1980

sevgili

Çiçekler vardı derilmeyi bekleyen
O uçsuz bucaksız kırlarda.
Gökyüzünde ay, bakacak göz arardı.
Bir dut ağacı vardı, yüce
Hiçbir çocuğun üstüne tırmanmadığı.
Testiyi unutmuştuk pencerenin önünde
İçi su doluydu, soğumuştur.
Masanın üstünde bir dilim ekmek
Isırılıp bırakılmıştı.
Denizin kıyısında bir mavi tekne
Bir başına salınıyordu.
Gökyüzü vardı derin,
Toprak göz alabildiğince...

Sonra sen geldin
Çakıllı yoldan geldin, şen şakrak
Bir su gibi kollarıma aktın
Nesneler anlam buldu seninle
Benim güleç yüzlü, kara gözlü sevgilim
Saçlarını yüzüne dökerek
Yerleri süpürdün, bahçeyi suladın,
Masayı temizledin...

1980

 ncik boncuk satarım köylülere – işim bu
Atım yorulmazsa yorulmam – ekmek parası
Yağmuru sırtıma döker giderim – ıslak
Güneşi tepemde yakar yürürüm – sıcak
El değmemiş ipliklerim, patiskalarım var
K y kızları! K y kızları! K y kızları!

Kahveye oturur bir çay içerim – yaşlılık
Kâğıt oynayasım gelir, hal hatır sorasım
Niyedir i imdeki bu soğuk taş, bu yalnızlık?
Açılmamış sandıklarım, yaşanmamış günlerim var
Silme acı, silme keder, silme yorgunluk!

 ncik boncuk satarım köylülere – işim bu
Tarlaların kıyısından geçerim salına salına
 alışan insanlar görürüm, arılar gibi
Çoluk  ocuk güneş altında  i ek  i ek
A mış gibi olurum, kıpır kıpır rüzgârda
Bağırasım gelir, sesimi onlara duyurasım:
Leblebi  ekirdek! Horoz şekeri! Susamlı helva!

1980

bilmece

O, bir deniz kızıdır
Saçlarını rüzgârla tarayan
O, bir gülüştür görülmeyen,
O, petekten damlayan baldır
Küpünü aşındıran sirkedir belki
O, bir yüzü acıyla,
Bir yüzü sevinçle evli
O ki, bir elinde bıçak,
Bir elinde gül taşı
Yaklaşıyor sandığın yerde
Birdenbire uzaklaşır.
O, camlara düşen buğu,
Suya çizilen resim
Onu halkın dilinde ara
En anlamlı yerinde bir söylencenin
Bir ipucu: Sevgisiz toprakta yeşermez
Bir silahın kabzasına
Kazınsa da kimi,
Doğası gereği silahı sevmez.

O, kutsal kitaptan kovulmamıza sebep
Belki çağlar boyu anılmamıza.
O, sözcüklerden oluşan yağmur,
Dizelerle sürülen tarla.
Odur, seslenir günden geceden
Tanıma gelir mi bilmem?
Bir kâğıt, bir kalem, bir yürek yetişir .
Ben söylemesem de
Söyler kendi adını
Der ki: – Ben şiir!

1980

anne

Bırak kalsın masada ekmek,
testide su
Ayna puslu, pencere camı kirli
Bırak kalsın saçların dağınık,
gözlerin uykulu.
Saksıdaki çiçek susuz, kedi
yalını bekler bir köşede
Bırak kalsın meyve ağaçta,
kırlangıç havada
Dama düşen ince yaz yağmuru...
Yoruldu artık, bütün gün
didinip durdu
Toprak bile, gök bile, deniz bile
bir yerde yorulur
Bırak kalsın süpürge duvarda,
sabun kovada
Anne, gel yanıma otur.

1980

yaşama sevinci

Bütün güzel kadınlarını bu dünyanın
sevdim, diyebildiğim zaman
Bütün kentlerini gezdim, denizlerine girdim
Ve artık bir tek taş kalmadı tanımadığım,
bir tek yüz, bir tek yer adı
Söyleyecek bütün sözleri dinledim ve söyledim
bütün söyleyeceklerimi
Acının bütün uçurumlarına indim ve çıktım
sevincin bütün dağlarına
Bütün çiçekleri kokladım ve kopardım
bütün meyveleri dallarından
Islanmadığım yağmur, savrulmadığım yel
kalmadı...
Bütün haklı kavgalarında bu dünyanın
dövüştüm, diyebildiğim zaman
Okudum bütün kitapları, bütün şiirleri yazdım
Ve topladım bütün dillerin en güzel sözlerini,
sıraladım tek bir sözlükte
Bütün mayınları, bütün dikenli telleri
ayıkladım sınırlardan

Ve bir tek zorba çıkamadı önüme.
Bu dünyada acı çeken tek bir insan yoktur,
 diyebildiğim zaman
İşte o zaman ölebilirim.

Toprağımda bir çığlık olur da büyür
yaşama sevincim...

1980

güneşin altında mutluluk var

Bir işçinin, elinde ekmekle evine döndüğü o yeredir
mutluluk

Akşamüstü, çocukları cıvıdayıp dururken
Derin bir iç çekiş, tatlı bir yorgunluk
Ve yüzüne yayılan gülümseme birden...

Mutluluk, kelebek olup uçmasıdır ipekböceğinin
Irmağın denize kavuşmasının bir adı olmalı
Mutluluk, beşikte uyuyan ilk çocuğuna bakmasıdır
bir annenin

Duyarak memelerine dolan sütün ılgınlığını

Mutluluk, bir acının bilincine varıp da onu dönüştürmektir
Yaşamın sonsuzluğunda karar kılan bir umuda
Sevgilinin boynuna dokunduğunda duyulan ürpertidir
Öpülen ilk dudak, içilen ilk sigaradır belki
Denizden yükselen kokudur sabah karanlığında
Kabullenmektir yani yaşamı, acısı ve sevinciyle
aynı boyutta

Yalnızca yaşamaktır belki de, kim bilir...

Ne yeredir, ne göktedir o – değil mi Abidin?
Mutluluğun resmini yaptın mı bilmem
Ama ben onun şiirini yazmak isterim...

1981

Turuncu Sokağın Şairi

bir resim olarak

Önceden bir tutam hüzündüm – işte nasıl bilersen
Ayaklarımı savurur da sonra toplardım sokaklardan evlere
Akşam olurdu; eşiklerde durur, boyası dökük kapıları aralardım
Aklımda binlerce kitap adı ve binlerce şiirle.

Eski püskü bir resim olarak kimliğimde taşıyorum
şimdi çocukluğu
Ceplerimde papatyaları unutmaktan sanık ellerim
Bir ırmağın kaynağında dinelip, denize kavuşmayı
düşlüyorum gün boyu
Kulaklarımda uğultusu motor seslerinin.

Göğün saçlarımla dalaştığını bilmesem, buna bir ad verirdim
Sofrada beni bekleyenlere ağaçları gösterirdim ya da
Çiçekli bir masa örtüsüne aldanarak dönüverirdim o kırlara
Vitrinlere cepleriyle bakan insanları görmesem, buna bir ad
verirdim

Aklım her gün sorularla sorularla uğunmasa
Belki de dünyayı bir anahtar deliğinden gözlemekle
yetinecektim.

Önceden bir tutam hüzündüm – işte nasıl bilersen
Ayaklarımı savurur da sonra toplardım sokaklardan evlere
Akşam olurdu; eşiklerde durur, boyası dökük kapıları aralardım
Aklımda binlerce kitap adı ve binlerce şiirle...

kenar mahallede bir pazar günü

Kenar mahallede bir pazar günü
Buğulanır toprak yol ve damlar
Sabah güneşinin ilk akıntılarında
Göğü turuncu bir ağ kaplar

Konuşmalar, küfürler, çocuk çığlıkları
Öper yüzünü yeni bir sabahın
Çamaşırlar hışırdar avlularda
Bayrakları gibi fukaralığın

Kahveye çıkar birer ikişer erkekler
Yayılarak otururlar iskemlelerde
Çay bardakları şingırdar, radyo bağırır
Bir haftanın yorgunluğu akar iliklerde

Ötelerde, portakal bahçelerinde
Günüşiği danseder sabah yeliyle
Arklardaki sular el çırpır
Toprağı ürpertiden titretircesine

Bir çocuk çitleri usulca aşar
Geçer uyuklayan bekçinin önünden
Bir damla kalır gömleğinin içinde
Uzanıp giden portakal denizinden

Tulumbada yüzünü yıkar bir işçi
Daha uyanmayan karısına seslenerek
Kalkar kadın, elinde bir havlu
Geceki yorgunluğu anlatır ezilerek

Bir kumru tüner dallarına o zaman
Avludaki yaşlı dut ağacının
Ona sevgiyle gülümser işçi
Sonra sarar belini kadınının

Sokaklarda satıcının bağırtıları
Kapıların önünde iyice tizleşir
Kenar mahallede bir pazar günü
Böyle başladı, nasıl biter kim bilir...

1979

işsizlik

Islak ağlar geriyor kentin üstüne
İnce ince yağan bir yağmur
Beynime çakılıyor şu sözcükler:
– İşçiye ihtiyacımız yoktur!
Kasılıyor koltuğunda bir adam
Başını savurarak öylece geriye
Bir duvara çarpıp dönen yel gibi
Kayıyor, ayağımın altındaki döşeme.

Kahvelerde oturuyor yaşlı adamlar
– İlikleri emilmiş kemik yığınları
Çay içip, kâğıt oynayarak yaşıyorlar
Hiç de güzel bulmayarak dünyayı.
Radyoda bir ses, gizlisi saklısı dışında
Yurdumuzda üç milyon işsiz var, diyor
Üç milyonda bir tek damla olabilmek
İnsana yine de güzel duygular veriyor.

Islak ağlar geriyor kentin üstüne
İnce ince yağan bir yağmur
Bir hazır yiyiciyim herkesin gözünde
Şiir yazar boyuna, kitap okur.
Annemse tek bir söz bile etmeden
Hazırlıyor akşam sofrasını
O da anımsatmaktan usandı artık
Yedi ay işsiz gezen babamı.

Ardımda bıraktığım, bulacağım dan çoktur
Alıp başımı uzaklara gideyim desem
Deniz kıyısında küçük bir kasabada
Hâlâ gezinip durur mu ki gölgem?
İşçiler adına şiirler yazıp durur
Kendimse yan gelip yatarmışım
İş istediğim adam söylüyor bunu
İsteyene altınmış taşları dünyanın.

Islak ağlar geriyor kentin üstüne
İnce ince yağan bir yağmur
Akşamı bekliyorum eve dönmek için
Kardeşim ders çalışır, annem uyur.
Ve her gece boğuyor sigara dumanları
Solgun ışığını bu küçücük odamın
Dizeler donup kalıyor yüreğimde
Elimden kayıp gidiyor kitaplarım.

Bu iskemle bana babamdan kaldı
Daktiloyu da onun parasıyla aldım
Geceleri uyuyamıyorum bunları düşünerek
Bir şeyleri yüklenmek istiyor kollarım
Ve ayaklarım bazı şeylere direnmek...
İşsizlik, yumruğunu dayıyor alnıma
Ben de evine ekmek getirmeye giden biri gibi
Alacakaranlıkta düşünüyorum yollara...

1979

Çocuktum, ufacıktım sandık aktım, acıktım

Küçük bir çekicim vardı, ben de çocukken
Onunla oynardım gündüz gece
Doğranmış tahtalarım vardı, minik çivilerim
İlk duyduğum müzik sesi
Çekicin çiviye vurduğu yerdeki çınıltıydı.

Ustam gözcüsüydü bu oyunun
Bir tahtayı yanlışlıkla kırdığımda
Bir sandığı biraz geç aktığımda
Tokatlardı hemen, kızardı
Ustam gözcüsüydü bu oyunun
Ustam mızıklanan tek arkadaşımıdı.

Üstümü kirletirdim hep, bilmem ki neden?
Talaşlarla, paslı tenekelerle
Annem de dövmezdi ki beni bu yüzden
Akşamları eve döndüğümde
Ellerimi kendi yıkardı üstelik
Yüzümü, ayaklarımı, yorgunluğumu
Kurulayıverirdi o sıcacık göğsünde.

Sabahları erkenden kalkardım
O daracık, çamurlu sokaklarda
Sabah güneşi dolanırdı yüzüme.
Akıllı uslu biriydim, çekingendim
Hiç yüz vermezdim sokak çocuklarına
Yürürdüm ellerim ceplerimde.
Sanki cepheye giden gedikli bir askerdim
Bombalanacak yer belli: Atölye!

İçimden sövmeyi severdim
Bir de geceleri ustamı yüzlerce,
Yüzlerce kez öldürmeyi...
Başımı alıp gitmek isterdim
Çaktığım bir limon sandığının
İçine gizlice girmeyi,
Yüklenmeyi bir kamyona
Uzaklara, uzaklara taşınmayı düşlerdim
Sonra konulmayı bir geminin ambarına
Onun durduğu ilk limanda bağırmayı:
– Ey dünya, ben geldim!

1979

uzaklara

Kanadım yok ki kırılsın
Sevgilim yok ki ağlasın
Ben duramam bu yerlerde

Çakıllı, tozlu yollarda
Ayak seslerim kalır, ama
Boğulup gider yellerde

Düşlerim nerde şimdi?
Uyku tutmayan gecelerim
Silindi mi ömrümden?

Daha gülüşleri duyulur
İp atlayan kızların
Portakal bahçelerinden

Anne ben mi yoruldum
Yoksa dünya mı duruldu?
Yüreğim kaldı gurbette

Kirli sularda çimmekten
Kötü sigaralar içmekten
Şimdi ne var geride?

Bir küçücük anı mı?
Bıçaklanmış bir dal mı?
Onu kimlere anlatsam?

Bir göçebe kuş gibi
Bir sarsak berduş gibi
Alıp başımı gitsem...

1976

Kalıt

güvercin kanadına yazılan şiir

Güneş salkım salkım akardı üstümden
Toprakta çiçek, denizde gümüşüm
Bir irin ırmağına attılar beni
Nerden gelip, nereye gidiyordum ben?
Kendi varlığımın ardına düştüm.

Artık aramayın beni, yaz güneşinin
Ağlarını serdiği hiçbir kıyıda
Artık aramayın beni, uzun bir şiirin
İlk dizesini yazdıran o duyguda
Artık aramayın beni, gidiyorum ben
Kendi sorularımla öylece esrik
Artık aramayın beni, bir adam
Kayboldu dersiniz, ne oldu bilmedik.

Yağmur oluk oluk yağardı üstümden
Ben göğün sevgilisi, denizin oğluydum
Ne oldu bana şimdi, nedir değişen
Niye böyle dilden dile düştüm?..

1981

bir buruk dinginlik

Bakarsın bir daha yazmam, tek sözcük bile
Yüzüm yağmurlar ortasında yitik ve sesim
Dipsiz bir uçurumun koynunda eriyip gider
Ne mermere kazınacak bir sözüm var zaten
Ne de çağların ötesine taşıp gitme hevesim.
Yaşamın bana sunduğu bir ayrıcalık mı, bilmem
Elimi sürdüğüm her şeyden göveren sözcükler
Ve bu görüntü tufanı, durup dururken...

Bakarsın bir daha yazmam, tek sözcük bile
Artık bütün kâğıtlar dolu, kalemler boştur
Yıkılır yüreğimden beynime kurduğum köprüler de
Bir kapı usulca örtülür, bir adam unutulur
Belki o şeydedir mutluluk, o buruk dinginlikte.

Bakarsın bir daha yazmam, tek sözcük bile...

1981

yazı bitiren cırcırböceklerinin

Uzun bir şiir yaşamış gibiyim sözcük sözcük
Bir denizi damla damla duymuş gibi bedenimde
Yaşamın dar yollarında gide gele yoruldum artık
Alıp başımı kaçmak isterdim ufkun çok ötelere
Ovalar dağıtırdı bağırışlarımı, dağlar boğardı
Ve öterdi bir cırcırböceği duraksamadan öyle.
Ben o cırcırböceği olmalıyım peki yolcu kim?
Bu şiiri yazan kim ve günde beş vakit bıkıp,
Usanmadan Akdeniz'e gidip de dönen kim?
Masalar eskidi ağırlığımı taşımaktan
Duvarları nemli odaların, beni görmekten
Postacı her gün bir sürü mektup getirir
Yüzlerini çoktan unuttuğum birilerinden
Hiçbirini yanıtlamam, bir şiir yazarım yerine
Şimdi bir de pipo içmeye başladım
Bir de sigarayı çoğalttım üstüne üstlük
Herkes bir şeyler soruyor, omzumu kakışlıyor
Ardımdan ne konuştuklarını kim bilebilir?
Şu an ölmek isterdim, ama sonra görünmeden
Bu dünyada ne olup bittiğini öğrenmek
Bir taşın üstünde, ya da bir kuşun kanadına tüneyip
Ölmek isterdim bütün şiirleri yazdığımı
İnanıp, nokta koymasını öğrendiğim zaman.
Çünkü cırcırböcekleri de bir yerde ölür
Bir yaz boyuncadır onların saltanatları
Neyse ki şiirlerin elleri, ayakları yok
Onlar ne ölür, ne de çürür – yankısız sesler gibi

Varsın okumasın isterse hiç kimse, okumasa da olur.

Şiir midir şimdi bu yazdığım?

Bu serseri sözcükler, ele avuca sığmayan

Ve tanıma gelmeyen bir keder

Ya da koro halinde öten serçelerin önünde

Şiir midir şimdi bu yazdığım?

Ey büyük adamlar söyleyin bana, ey eleştirmenler

On bin sözcüğü ağzımın içine doldurdum

Ve tükürüp duruyorum, işte böyle

Ey yoldan geçen, ey evinin kapısını açan

Şiir midir şimdi bu yazdığım?

Bir de pipo içmeye başladım

Öksürür gibi şiir yazıyorum

Sanki bütün sarhoşları dünyanın

Sallanarak yürüyorlar bu kâğıdın üstünde

Dumanı iyice çekerek havaya savuruyorum

Göğün kirliliğine bir katkımla olsun diye...

Onun için bu şiiri pipo içmeden okumayın

Üstüne bir şişe şarabı devirin

Sonra ayışığına, yıldızlara bakın

Ve düşünün ölümlelerini

Yazı bitiren o cırcırböceklerinin...

1981

kalıt

Kalırsa bir soru kalır benden
Yanıtı var mıdır bilmem?
Denizine, göğüne, toprağına
Uçanına, kaçanına bu dünyanın
Kalırsa bir soru kalır benden
Ölüm gelir, gün akşama kavuşurken.

Neyi ararım ben, neyi bulurum?
Taştan taş, düştten düşe sekerek
Enginleri aşar da, sığda boğulurum

Kalırsa bir soru kalır benden
Yanıtı var mıdır bilmem?
Yazar elim upuzun bir şiir
Söyler dilim içli bir türkü
Kalırsa bir soru kalır benden
Gökte yıldızdır o, toprakta gömü.

Kalırsa bir soru kalır benden
Bir de üç beş şiir, iyi kötü...

1981

Akdeniz Lirikleri

gitmek

Taşlara
ellerimi sürüyorum;
kuyruğunu bırakıp
kaçıyor
bir kertenkele.
Göğe doğru
yumruğumu kaldırıyorum;
havalanan bir güvercinin
kanadı düşüyor
önüme.
Gitmek istiyorum
artık bir yerlere.
Ama, hiçbir şey
bırakmadan geride.

kelebek ve ölüm

Bir ipekböceği gibi tel tel
kozamı ördüm yıllardır
bu nemli odalarda.
Kelebek olup da uçma
zamanı geldi şimdi.
Kanatlarım ulaşır mı
bunca acıdan sonra,
göğün denizle birleştiği
o ufuk çizgisine?
Toz dumana katarken
yaşamı azgın bir yel...
Hiç değilse
çabaladı, desinler
gülümseyerek baktı
ölümüne...

doğa

Kuytu, karanlık
bir yolda
yürürken ben,
cırcırböceği
tekdüze bir şarkı tutturuyor.
Salyangoz
kırların serserisi
evi sırtında
bir yerlere gidiyor.
Sarhoş bir kırlangıç
toprağın üzerinde
yalpalayarak
uçuyor...
Kuytu, karanlık
bir yolda
yürürken
ben.

yaşlı bir adam

Dalıp gidiyordu
ara sıra, uzak bir yerlere.
Gurbetteki oğlunun
mektubunu okuttu.
Hep bir şeylerden konuştuk.
Baba, dedim
ne yer, ne içersin burada;
çiftin çubuğun da yok?
Elinde tuttuğu değnekle
toprağı dalgınlıkla
eşelemeye başladı.
Gülümsedi.
Tek bir söz söylemeden
bayır aşağı yuvarlanan
bir kaya parçası gibi
yürüyüp gitti
denize
doğru...

güneşin diktatörlüğü

Güneşin diktatörlüğü
sürüyor Akdeniz’de.
Yakıcı, beyne burgu burgu işleyen.
Bütün gün yollarda
kimseler yok.
Bir başımayım. Yüzüm yanık.
Akşam olunca
insanlar doluşuyor
o turuncu kahvelere.
Güneş çekiyor askerlerini dünyadan.
ama yıldızlar
gözcü kuleleri gibi
yanıp sönüyor
gökyüzünde...

sıtmalı çocuk

Gece, kulübecik
ayışığında.
Titriyor çocuk.
Sarınıyor iyice yorgana.
Yel esmiyor.
Dalı kıpırdamıyor bile
avludaki dut ağacının.
Yaz gecesi. Sıcak.
Titriyor çocuk.
Başucunda ağlıyor ana.
Baba fabrikada.
İki damla
gözyaşı gibi
duruyorlar;
duvara asılı, camı kararmış
gaz lambasının
o soluk
ışığında.

deniz kızları

Deniz kızları

dansediyor her gece

denizin üstünde

salınarak.

Ay, çamların arasından

kırık bir testiden sızan

su gibi

usulca akınca;

gövdeleri

ışığa kesiyor.

Deniz kızları dansediyor.

Yüzleri mavi bir su,

saçları tuz,

ayışığı pullar örmüş

ayaklarına.

b a b a

Geceleri
ay çıkınca
denize inen
dar patikalarda yürüyüp,
yüksekçe bir yerden
sulara bakıyor
yaşlı adam.
Oğlu boğulmuş denizde.
Öylece bakıyor.
Gövdesi
iri bir taş
gibi parlıyor
ayışığında
kayalıkların
üstünde...

akdeniz yoksulları

Dolu vurdu
en güzel çağlardaki
üzümlerimize.
Sel aldı götürdü
tarlalarımızı, ekinlerimizi.
Kirli bir deniz bıraktılar bize.
Ölün, dediler
mezara koymadılar;
dirisin, dediler
hesaba vurmadılar bizi.
Yıldızlara bakıp bakıp ağladık.
Bir gökyüzü
kaldı bize.
Duaları ve ağıtları
ektik de ona;
bir ürün kaldıramadık.

ölüme yakın

Ölüm

daha acı bir şey

buralarda;

denize, kayalıklara

zeytinliklere bakıp...

Gülümsüyor

yaşlı bir kadın;

çorak toprak gibi

yüzü yol yol.

Elindeki mısır koçanlarını

bir bir ayırıp

yanmakta olan

tandıra sürüyor.

Üfleyerek

dumanı tüten ateşi.

bir tüyün

yeli üflemesi

gibi...

tuz

Tuz kokuyor
her yanıml.
Sevgilimin
dudaklarını öpüyorum
– tuzlu bir öpüş.
Saçlarını karıştırıyorum
bir çocuğun;
tuz yapışıyor
ellerime.
Denizin kıyısında durmuş
tuz satıyor
yaşlı bir adam
avuç avuç...

kahve

Denizin kıyısındaki
göçük kahvede
oturup tavla oynar
yaşlı adamlar.
Duvarlara
delik deşik
balık ağları asılmış.
Bir köşede
kalakalmış akvaryum;
balıkları ölmüş,
yosunları kurumuş.
Ve bir televizyon
tavana yakın;
yalancı ışıklı geveze.
Akşam olunca
ona bakarlar
sırtlarını dönüp de
o güzelim
denize.

suda boğuldu çocuk

Suda boğuldu çocuk
Gözleri kapalı şimdi,
avuçları açık.
Maviyi gördü.
Çekti, çağırdı onu
suların ninnisi.
Deniz kızlarına sevdalandı belki...
Suda boğulan
çocukları yine
sulara
gömmeli...

ağaç

Bu şiire girmek için
yıllarca bekledi
şu yaşlı ağaç.
Kimse onu anlamadı.
Yanından geçen
birini görünce
Usulca kıpırdanmasını bile
bir şeylere
yormadı...
Yolun kıyısında duran
yapraksız, tozlu ağaç
işte bir şiire girdin.
Artık yalnızca
bir ağaç
değilsin...

bağlarda

Sabah oldu.
Yürüyor yaşlı kadın
bağlara inen
patikada;
kederli, yorgun.
Yüzü yanık.
Saçlarına ak dolmuş.
aralıyor kapısını
küçücük bağın.
İrkiliyor. Bağırıyor sonra.
Üzümlere, diyor
üzümlere
nişan düşmüş!

yağmur

Yağmur yağıyor.
Çakıltaşları
pırıl pırıl.
Yüzüm camlarda. Oda karanlık.
Sonsuz bir acı...
Silemem hiçbir şeyi
hayatımdan.
Yağmur yağıyor.
Benim de bir
yağmurum
olsaydı...

ölü evi

Kadınlar ağlıyor sessizce,
içlerini çekerek.
Erkekler
sırtlarını duvara verip,
sigara içiyorlar.
Güneş çakılıp kalmış gökyüzünde.
(İyi adamdı. Çalışkandı.
Ve yiğit...)
Helva dağıtıyor
elinde bir tepsi
küçük bir çocuk...
Ey bu dünyanın
ağıtsız gömülen ölüleri!
Yaşadınız ve öldünüz
– Bu kadar
hepsi...

suyun aynası

suya eğilip baktım;
saçlarım yeşil,
ağzım kuru bir
zeytin yaprağı,
gözlerim
bir çakıлтаşı
aydınlığında
Suya eğilip baktım...
Peki kim taktı
bu nilüferi
benim
alnıma?

ördeğin kederi

Gözlerini ezip,
geçmeye çalışıyor
suda yüzen bir ördek.
Yalnız kalmak istiyor;
gerçek güzelliğinin
bilincine varmak.
Gün batana dek öylece dönüyor
kendi çevresinde, yorgun.
Gölge gidince de
çöküyor hep
koyu bir karanlık.
Dönüyor o zaman
gerisin geriye kıyıya;
kimsesiz, bungun...

kadın ve adam

Dalgın dalgın
Yürüyordum ormanda.
Deniz bir yanımda ağlıyordu,
ağaçlar bir yanımda.
Birden bir karaltı
çalılıkların orda;
bir kadın, çıplak
elleriyle örtünmeye
çabalayarak
sıçradı
çığlık çığlığa.
Ve bir adam
yüzünü toprağa gömüp,
gülümseyerek
ufaldı...

gece

Mırıltılar geliyor
gecenin kanatları
altından.

rüzgârın
ve yalnızlığın
sesidir bu.

Ey ay,
göğün dallarında uyu
sabah
seni ordan
kopara-
madan...

ağlayan Odysseus

Artık
her kıyıda
bir karakol.
Artık havada
keşif uçakları.
Deniz kirli.
Toprak delik deşik.
Tanrı Poseidon
pasaport soruyor
gelip geçenden.
Aman dikkat!
Mayınlara çarpmayın
deniz kızları.
Odysseus'un gemisi değil
altıncı Filo seyrediyor
Akdeniz'de
şimdi...

kıyıda

Eğilip
bir taş almak
yerden.
Kaldırıp
suya atmak.
Dinlemek şarkısını
bir cırcırböceğinin.
Ve uzanmak
kumlara
boylu boyunca.
Dünyayı düşünmek
dünyayı
doludizgin...

lirik bir yağmur

Lirik bir
yağmur altında
ıslanıyorum.
Yüreğim,
denizler ortasındaki
bir kaptanın
dingin yüreği.
Yüzümü
günüşığı daladı.
Kollarım
bir sarmaşık gibi
dolanıyor her şeye.
Bedenim
yağmur altında yıkanan
bir çakıltaşı...
Ey Akdeniz!
Yanıma yöremi saran mavilik!
Lirik bir
yağmur altında
ıslanıyorum.

deniz öykünmesi

Ana çocuk
oturuyorlar
denizin kıyısında
sessiz, sakın.

Ana, eğilip alıyor
kucağına yavrusunu
ve çekiyor kendine.

Deniz atılıyor
kavırıyor bir çakıltaşını
eritiyor sularının
derinliklerinde.

portakal ağacının altında

Portakal
ağacının altında,
uyuyan güzel çocuk
vursun ayışığı
senin başına.
Duruyor
çenende şiresi
gündüz emdiğin
o bal eriğın.
Koştugun
yolların tozları
duruyor ayaklarında.
Vursun ayışığı
senin başına.
Kapar güneş
onun bıraktığı yeri
gün doğunca
nasılsa.

köprü

Köprü
bir kolye gibi
duruyor üstünde
ırmağın.
Irmak
azgın bir köpek
köprü tasmaı onun...
Eşğine binmiş bir köylü
geçiyor köprüden
salına salına.
Bütün benzetmelerin
canına
okurcasına.

akşamın çizgisi

Denizi ikiye böldü
 bir martı.
 Takarak kanatlarının
 iki yanına
 turuncuyu ve karayı.
 Ormanı ikiye böldü yel.
 Işıkları savurarak
 bir yanda
 ölgün ışıkları;
 zifiri karanlığı
 çağırarak öte yanda.
 Yolda yürüyen
 bir adamı
 ikiye böldü akşam.
 Bir yüzünü kente,
 bir yüzünü
 denize
 bağladı...

görünüm

Gece. Yıldız
döküyor yeryüzüne.
Bir mızıka sesi, ince;
bir şarkı
kırık dökük.
Denizin üstünde sıçrayıp
kayboldu bir balık.
Maltızlar tütüyor
kulübelerin önünde.
Ağaçlarda bir ürperti...
Yüreğim! Yüreğim!
Niye çatlamıyorsun
sanki?

mavi

Dünyayı
Akdeniz'in mavisinde
uzanıp
yatarken gördüm.
Taş mavi,
çiçek mavi,
ölüm maviydi;
insanlar,
sokaklar,
evler de...
Yalancı bir çocuk gibi oldum.
Ve kapattım
yüzümü
ellerimle.

yanılsama

Deniz, renk renk
pulları olan
kocaman bir balıktır,
ayışığında.
Ben her gece
düşlerimde
onu yeniden avlarım;
tutkun, sevdalı
bakışlarımın
ağlarıyla.

küçük balıkçı köyü

Ağlar asılmış
evlerinin önüne
yakalamak için yıldızları.
Akşam olunca
yanan gaz lambalarını
yem olarak kullanıyor
bura insanları.
Yıldızlar
bir gece olsun
kanmıyor bu yemlere.
Ne bu düş gidiyor oysa
ne de
yoksullukları.

yolcu

Akdeniz kazan,
yüreğim kepçe
dönüp, dolaşıp durdum
turuncu sokaklar
boyunca.
Elimde bir mavi
çiçek kaldı.
Ben soldum,
o solmadı.

Çaresizlik

Doğa beni avutmuyor;
insan elinin
dokunmadığı şeyler,
Ayak izlerimi
silme için
yağan bir yağmur,
sesimi boğan yel...
Her şey
benim dışımda
olup bitiyor;
ve beni
katıyor
kendine.

denizin elyazısı

Deniz mavi harflerle
yazdı kumlara
günü ve saati.
Akşam olup da
güneş, turuncu bir
portakal gibi
düşünce dalından;
bir parça tuz
ve bitmiş bir günün
soluk izleri kaldı
kumlarda...

1979

SEVDA ŞİİRLERİ

Birinci Basım: 1984, Bilgi Yayınevi.

Deniz Kızı İçin Şiirler

*Bende Mecnun'dan füzûn âşıklık istidadı var
Âşık-ı sadık benem Mecnun'un ancak adı var*

Fuzûli

Bedenini bir dünya haritası gibi dizlerime
Serip de, yollar aradım yürümek için

İçime çekmek için hava, koklamak için çiçek
Ve bir kadın, yaşamı benimle bölüşecek

Sevdiğim şeyleri sevecek, bir incir ağacından
Damlayan süt dolarken memelerine

Çocuklar doğuracak, kara gözleri
Dünyaya bıkıp usanmadan sorular soran

Kendiyle yüzleşmekten çekinmeyen, doğayla
Ve insanla sonuna dek barışkın...

Yüzünü ak bir kitap gibi ellerimde
Açıp da umutlar aradım yaşama ilişkin

Uçurumların yamacında kök salacak ağaçlar
Boğulanlara uzanacak bir kol belki

Bunun için sevgilim, seninle başlattım bu şiiri.

şiiir, 1

Sen bir deniz kızıydın, saçları
Düşlerimin erimince uzayan
Yağmurda kıpırtılı, güneşle gümüşsün
Bir yakamoz ağı, geceyle atılan

Sen bir deniz kızıydın, doğanın
Yüzgörümlüğü olsun diye bana sunduğu
Allayıp pulladığı ayışığının
Yelin, terkisine atıp kapıma koyduğu

Sen bir deniz kızıydın, yaşamla ölümü
İki kaşının arasında öpüşür buldum
Yaşamı seçtiysem sensin nedeni
Ölümdeki sonsuzluğa seninle erdim...

şair, 2

Sen yollara yürürsen, çiçekler de yürür
Şaşarım gülüşünün ardından güneş doğmazsa
Bir çocuk, kapıları kırıp kırlara koşmazsa
O ufuk çizgisinin düşüncesiyle özgür

Bedeni ılık olup da yüzüme akan düş
Eğninde samanyolu, ülker, çobanyıldızı
O uzak kıyıların, mersinlerin kızı
Deyin ki, şairin yüreğinde açan bir gülmüş...

şiiir, 3

Günlerce gözlerinin aylasında
Dağılıp, devindi bütün biçimler
Kimi bir çocuk sevinci buldum orada
Kimi de uçsuz bucaksız keder

Günlerce gözlerinin aylasında
Dönüp durdum bir gece keleşi gibi
Kanına sinmek için, o ipek soluğuna
Işığına gömüldüm de yaktım kendimi...

Seviyorum, ırmaklar gibi boşanıyor
Bu sözcükler yüreğimden
Deniz oluyor da sonra, köpürüp inleyen
Bütün kıyılarımda saçların uzanıyor

Seviyorum, hiç solmayan bir çiçeğe
Dal olmanın sevincini duyar gibi
Uçsuz bucaksız gökyüzü belki
Senin kanatlandığın bir mavilikte

Seviyorum, bu sevdanın seninle
Bitmeyeceğine inanacak kadar
Yüreğimi dolamadım ki ben telörgülerle
Sen gidersen, sana benzeyenler var...

    , 5

Ellerini tutarken kanın sızıyor damarlarıma
Gözlerinle gözlerim arasında incecik bir köprü
Kuruluyor ve üstünde iki yürek d   e kalka
Yürüyor, kirpiklerinin kıvrımlarına d    ml  

Uzuldan bir yağmur ba  lıyor sonra
Bir damla d    y  yor aramıza ve giderek bir ırmak
Oluyor da, biz iki ayrı kıyıda
Bakı  p duruyoruz el sallayarak...

şiiir, 6

Bedeninin her noktasında söz alıyorum
Öpmek için, uğurlarken seni ayrılığa
Boğazımdaki taş güle dönüşüyor
Öyle görünüyor, dudaklarımın ucunda

Beni böyle anımsa, böyle düşün istiyorum
Gülümseyen bir adam, ağlar gibi, sarsak
Anla ki, yitik bir ülkeyi korumaya benzer
Bir şairin sevgilisi olmak...

şiiir, 7

Okyanusun taşması bile bir damlanın günahıdır
Ki sen bir ırmaktın yaşamımda
Bütün çelişkilerin barıştığı bir alan
Aykırı bir düş, bütün karabasanlara

Bir çiçeği sıkıştırıp dudağımın ucuna
Tek bir söz söylemeden insanlara seni soruyorum şimdi:
O ki, yürek gönderlerine her sabah çektiğim bayraktır
Ölümden sonra inandığım tek dünya...
görmediniz mi?

şiiir, 8

Seni, gülüşü gül olup da açan kız
Uzandığım her kapıda yüzümü saran esinti
Seni, yürüyüşü yağmur, kokusu nergis
Seni, turuncu düş, seni deniz mavisini...

Eksik kalmış tek sözcüğü uzun bir şiirin
Bir dalın açmamış o son tomurcuğu
Yüreğime selâmsız sabahsız girdiğin
Belli, geçerek o dikensiz yolu

Seni, yaz günleri topraktan tüten buğu
O bir anlık, bir solukluk yağmurlardan sonra
Seni, sevincin yangını, acının külü
Gittin artık, bu şiirler kaldı bana

Gittin artık, ardında mavi bir tütsü
Saçarak, geniş ufuklarından sonsuzluğun
Ey kara sevdalarımın göçmen kuşu
Diyemem istesem de, seni unuttum...

şiiir, 9

Gene şiirlere dönmeliyim, dargın ve uzak
Bir gülüşü parçalayarak içimde
Yaşamım hep böyle sürüp gidecek
Karşılıksız soruların bildik seyrinde

Gene şiirlere dönmeliyim, yenilmiş
Binlerce kez taşlanmış bir adam olarak
Şiirde kazanan aşkta yitirmiş
Zar tutanlar gülebilmemiş ancak

Gene şiirlere dönmeliyim, öyle kırgın
Öyle yalnızım ki, sığmıyorum sözcüklere
Gene şiirlere, şiirlere sevgilim
Burgaçlar yaratarak yorgun beynimde...

şiiir, 10

Yazıya dökülmemiş masallar, saza vurulmamış
türküler gibisin içimde

Unutulmaya yakın, bir köşede saklanan
Uyanılmış düşler gibisin gecenin bir yerinde
Sabah olunca kopuk kopuk anımsanan

Yüreğime oyalar işledi sevdan, turuncu, mavi
İpekten portakallar, deniz köpükleri, ama
Bütün turuncular donuk bir kırmızıya
Ve bütün maviler mora dönüşüyor şimdi...

şiiir, 11

Yardım et bana, çıkayım bu uçurumdan
Biraz da senin ellerinle kurtulur dünya
Sen beni seversen çocuklar büyür
Karşılık bularak bütün sorularına

Yardım et bana, çok acı çekiyorum
Bu şiir her sözcüğüyle bir yara bende
Nasıl ki, yayından fırlayan ok
Yatağına gerisin geri dönerse

Sensin, sevgilimsin, beni bilirsin
Usandım artık dünyayı sorgulamaktan
Yardım et bana, kendimle barışayım
Kanıtlar devşirerek taştan, topraktan...

şair, 12

Şair, sevmedi seni o esmer çiçek
Bu sevdada konuşacak şimdi ne kaldı?
O Havva ki, Adem'i kaburga kemiğinden
Bir kez olsun yaratmadı

Şair, sevmedi seni o esmer çiçek
Bedeni bir taş gibi gömülse de sularına
Boğuldu bütün denizlerinde, bunaldı
Ve birdenbire çekip gitti sonra

Şair, sevmedi seni o esmer çiçek
O aykırı düşlerin, soruların gelini
Yitirdi rengini, yadsıdı anlamını artık
Hep kendine bakan bir ayna gibi...

şiiir, 13

Burada bitiyor bir sevda, yenisi nerde
başlar; ya da başlar mı bilmem?
Kendi derinliğiyle dolan bir kuyu mu
yüreğim; kendi boşluğuyla yetinen?

Burada bitiyor bir sevda, ele avuca
sığmayan kederler, kimi gülüşler ve bir
o kadar da unutulmaya yatkın anılar
bırakarak geride; belki birkaç da şiiir...

sürüp gidecek yaşamım, kimi yerlerde
sanki yeniden okur gibi bir romanı
ve gülümser gibi yine aynı şeylere
sıkıntılı, dalgın; çoğunlukla acılı.

Burada bitiyor bir sevda, kaldım işte
yine dağlar, uçurumlar arasında bir başıma.
Burada bitiyor bir sevda, önsöz gibiydi
bir çağrıydı, daha nice yeni sevdaya...

Onun dolaştığı yollara yağmur yağmasın
Yıllar sonra bulayım ayak izlerini
Onun saçlarını yel savurmasın
Dursun kıvrımları öyle, öptüğüm gibi.

Nasıl unutturum ki gülüşü gül olanı
Sevgilimdi, ya da ben öyle sanırdım
O gitti, elimde bir çiçek dağınıklığı
Bütün yolların ucunda kalakaldım.

Deniz, ona çok sevdiğimi söyle
Bir gün gelir de kıyına böyle durursa
Sularını kollarım bil, o ak köpüklerinle
Onu bir de benim için okşa...

sonu

Ben dünyanın yitiği, yaşamın üveyoğluyum
Acıyım, acıdan da öte bir şeyim belki

Bir kız sevdim gülüşü düşlere akan
Benim dışımdaki her yerden gelirdi sesi

Burgaçlandı birdenbire gözleri – boğuldum...

1980-82

gölşir

Geceyarısı, karanlık bir bozkırda
Işıklar içinde akan bir tren kadar yalnızım
İçinde onca insan, içinde dünya...
Soluk soluğa, demirden bir ırmağa mahkûm
Ve bilmeyen sonsuzluk nedir.
Haklı olan kim bu kargaşada?
Ateş ve su, yaşam ve ölüm, irin ve şiir
Ucu bucağı olmayan bu çığlığın
Ortasında nasıl barışabilir?
Anlamak isterim, hangi yasa
Bir beşikle, bir darağacını
Aynı ağaçtan, ne adına varedebilir?

Sorular sormak için geldim şu dünyaya
Yaşım acıların yaşıdır
Boynumu üzgün bir çiçek gibi kırıp da
Yollara düştüğümde, başımda deniz köpüklerinden
Ya da sabah yellerinden bir taçla
Yürüdüğüme inanırdım – yanılırdım
Geceyi günle, acıyı sevinçle kardiğim
Bu söylencenin bir yerinde durakladım
Ve anlatmadım, konuşmadım bir daha.

Acını ödünç ver bana, gözyaşlarını
Damarında uyuyan sevinci ödünç ver
Yitirdim çünkü onları da...
İlenmiyorum, el çırpımıyorum artık
Ne aklımda yaşadıklarım üstüne düşünceler
Ne de geleceğe ilişkin bir tasa.
Gelirken çan çalmıyor yalnızlık
Bir adam, bir sokak, bir ev
Yüzler, gülüşler, susuşlar boyunca.

Soruların vardı senin, ne çok soruların
Gözlerin dünyayı eleyip dururdu boyuna
Bir fısıltı gibi başladı sevgim
Çıglık oldu, kâğıtlarda çiçek açtı sonra
Sonrası... Mutlu bile olduk bazı
Artık sen yadsısan da ne kadar
Ya da ben bilmiyorum mutluluk nedir
Anlatsın yollar, yollar, yollar...

Şimdi gece, soluğumu verdim içime
Az önce kâğıtlara gül kuruları serptim
Dolaplardan kekik, nane kokuları çıkardım
Öylece serptim, seni yazacağım diye
Sen ki, deniz görmemiş bir deniz kızıydın
Aklımın almadığı bir yerde, öylesin
Şimdi gece, iki kişilik bu yalnızlık
Bize artık yeter de artar bile...

Dünyanın ölümünü gördüm, suyun, toprağın
En yakın dostlarımla birer birer
Vakitsiz açan çiçeklerin, vakitli doğan çocukların
Ölümünü gördüm, ama kimse
İnandıramaz beni öldüğüne sevgilerin!
Yaşam ki bir kum saatidir usulca akan
Dolan sevgilerimizdir biz boşaldıkça
Yaşımız biraz da sevgilerimizin akranıdır
Vereceğimiz tek şey budur dünyaya.

Şu dağılğan yüreğimi, şu köpüklere imrenen
Yüreğimi bir gün yollara atarsam
Bir gün nehir yataklarına dolarsam, korkarım
Suyumun çoğu senden yana akacak
Bütün sözcüklere adını ekleyeceğim
Gülmeniz, Gülekmek, Gülyağmur, Gülşarap
Gülaşk, Gülşiiir, Gülahmet, Gülerhan
Ey Gül, yaşamım, yitip giden düşlerim!

Gecelerdi, solgun-sessiz tüterdi yüzün
Yatağımda bir kımıldıydın, dilimde türkü
Uykusunda konuşurken sesini öptüğüm
Varmak için beyninin kıvrak dağ yollarına
Kokundu, bedenimi saran o ince buğu
Esintisinde usul usul yürüdüğüm
Ki değişmem yaseminlerle, portakal ağaçlarıyla...

Sanki bir kız hep yürürdü yollarda
Evimin sokağına girer, paspasa ayaklarını silerdi
Kapımı açardı gümüş bir anahtarla
Sanki hep gelirdi, sevişirdik bazı, konuşurduk
Tozlu kitapların yığıldığı odalarda
Kalırdı duvarlarda gülüşünden bir tını
Yatağımda bedeninden bir oyuk.

Benimse ellerim titrerdi, alınının aklığınan
Saçlarına saçlarına doğru titrerdi
Şimdi kâğıtların üstünde gidip gelen ellerim
Titremiyor artık, yolunu biliyor şimdi
Geceyarılarını çoktan geçti
Bu şiir bitmeyince varolmayacak ellerim
Ellerim uykusuz, ellerim geberesiye yalnız
Süzülüp alçalıyor karanlığa doğru.

Bütün yaşamım seninle geçiyor belleğimden
Seninle var ve seninle sürüp gidecek artık
Bir Akdeniz kentinde limon koklayan
Ve hep ufkun ardına bakan o çocuk
Acıyı buldu sonunda, kanayan bir gülden
Çaldı yüzünü bir yaşamlık
Geçer şimdi dumanlı bir kentin sokaklarından
Şaire çıkar adı – az buçuk kaçık.

Yeryüzünden silinmiş ırkların sonuncusuyum ben
Oturup da şimdi aşk şiiri yazmam bundan
Gülsün köpek sürüsü, lime lime edip
Bu dizeleri, satsınlar haraç mezat
Doğru, benden sonra da tufan kopmayacak
Ama haykıracağım laflarını tuzla kesip
Yitip giden bu aşkı, nefesim tükenene dek.

Beynime bir sarkaç gibi vuruyor sorular
Neresinde yanıldık biz bu yaşamın?
Hangi el bozdu büyüyü, hangi yazı
Acılara hüküm verdi, soldan sağa taşarak?
Kalbimde yıllardır kabuk bağladı yaralar
Ödüm kopuyor, bir gün hepsi birden kanamaya
başlayacak diye
Yenilmeyeceğim, boyun eğmeyeceğim hiçbir şeye
Hep direnen bir yanım kalacak
Adımın soluk izi, acının seyir defterinde.

Şimdi gece, bindokuzyüzseksenikiyle
Üçyüzaltmışbeşi çarp – oradayım işte
Yorgun değilim, umarsızım yalnızca
Geçmişle geleceğin öpüştüğü yerde bir nokta
Gibiyim ve çoktan dürüldü defterim
Uçurumlar üstünde uçuşur dizelerim
Onlara köprü olacak bir beden yoksa da...

Bu benim yalnızlığım, dalsızlığım benim
Kana kana içtiğim çeşmelerden susayarak ayrılmak
Titreyen bir ışık karanlıklarda
Onu kim görebilir, kim tanıyabilir?
Sonunda hep bir soruyla karşı karşıya kalmak
Boynumun borcu bu, ödenmedi yıllardır.

Her aşktan böyle bir şiir kaldı bende
Yaşamımın bir dilimini özetleyen
Unutuşun çiçekleri bunun için hiç açmıyor
Donuyor bir gülüş tek bir dizede
Yaşanmış yüzlerce anı, buruk bir özlem
Çivileniyor beynimin bir yerlerine
Geride –hayır– acılar filan da kalmıyor
Bir boşluk yalnızca, uçurumlara özenen.

Nefret ediyorum ve seviyorum seni
Girdiğin bütün kapıları açık bırak
Birazdan git diyebilirim çünkü.
Çağım yalnız bırakmıyor beni, ellerini
Tutuşumda, usulca öpüşümde dudağını
Çağım aramıza çekilen kanlı bir bayrak
Uzayan, akan bir irin yolu gibi.

Sözcükleri güden çobanları var kalbimin
Beynimin yaşamı saran kısıkaçları
Bitisin dediğim yerde bunun için başlıyorum
Yitirdiğim her şeye dönüp de bakmam bundan
Sensin yalnızlığa uzanan yolların düğüm yeri
Ama şu anda içimde öyle çoğulsun ki
Böyle irkilmezdim dünyayı kucaklasam.

Çapraz yalnızlıklar astım göğsüme
Yollarda bir savaşçı gibi yürüdüğüm doğrudur
Gözlerle, dillerle kuşatılmış bir ülke
Kalbimdir ona tek sınır
Susmayı bunun için severim bir çığlık gibi
Donup kalır sesim kendi göğünde
Onu ne anlayan, ne de duyan bulunur.

Yaşamım sonsuz bir hac yolculuğuna dönüşüyor burada
Kendi içimde ya da uzak yollarda
Bulduğum ve yitirdiğim bütün varlıklar
Biz mozayiğe biçim veriyorlar sessizce.
Bende dünyanın acısıyla sevinci öpüşüyor
Irmakların birleştiği o nokta benim
İtilip tekmelendiğim bütün kapılarda
Bana atılan her taş şimdi çiçek açıyor.

Bir gün anlarsın beni neden suskunum
Dünya içimde konuşurken böyle
Bedenimi aşıyor yorgunluğum
Karşında oturduğum masalardan dökülüp saçılıyor
Bu öyle bir çılgılık ki, susuşlar kalıyor geride
Ondan öte her söz bir saçmalığı büyütüyor.

Adını çoktan unuttum, yüzün aklımda
Ve bu şiiri neden sana adadığımı bilmiyorum
Ama her güzellik nasılsa kendi adını bulur
Bunun için ben Gül dedim sana...
Yine de bir çiçeğe bunca yağmur yağarsa
Kökleri toprağı saramaz olur
Üstüne titrediğim her şeyi yitirmeyi öğrendim çoktan
Söylenecek bir tek sözüm kalmazsa
Çizerim yüzünü kuşların kanatlarına
Her çırpınıştta gökyüzüne dağılır
Yüzün, hücrelerine varana dek uçuşur.

Kâğıtların aklığına aşkın tortusu çöküyor
Parklar, sokaklar, söylenmiş ya da söylenmemiş sözler
Yazdıkça biraz daha unutuyorum seni
Ve her yerde düş tacirleri, şiirseviciler
Bir şeyleri yorumlayıp duruyorlar aptalca
Büyüteçlerle inceliyorlar şu yitik ömrümüzü
Ben aşkın son hasatçısı, son peygamber
Gülünç, soyu tükenmiş bir varlığı oynuyorum boyuna.

Sana artık bir sığınak olsun bu şiir
Noterlere ver onaylasınlar – her hakkı saklıdır
Düşün, kalemimi sen tuttun yazarken
Yeni okula başlayan bir çocuğa yardım eder gibi
Öyle çok acemilikler yaptım ki ben
Hiç kalır bu şiir onların yanında ve
Nasıl ayaktayım diye şaşıyorum bazen.

Görüp göreceği son şey bu şiirdir dünyanın
Çılgılığımdan arta kalan bunlar olacak
Aklımın son kırıntılarını da burada harcıyorum
Bundan böyle ibreler hep eksiye vuracak
Yakınmıyorum, yerinmıyorum hiçbir şeyle
Kalırsa odalarda unutulmuş birkaç şiir
Bir yeni yetmenin altını çiziceği dizeler benden
Senin adını nasılsa bir gün hepsini tamamlayacak...

göçmen çiçek

Aykırı bir uçurumum yolunun üzerinde
Elini uzatacağın dalları yamacında saklayan
Birdenbire patlayan
Bir çığlığım sessizliğinde
Ele güne karşı seni utandıran.

Yaz günü palto giyerim
Ceplerim dolu dolu şiir
Gören beni deli sanır
Adım kaçığa çıkar
Keşke kaçsam
Keşke kaçabilsem şu dünyadan.

Aykırı bir şiirim kitabının arasında
Kargacık burgacık bir yazıyla yazılmış
Sondan okumaya başla
Nokta koy her dizenin önüne
Anlamaya çalış...

Bedeninin bir noktasından dalıp
Yüreğini bulabilirim
Geceyse, başlar yastığa düşerse
Ve yorgunsa yüzün
Yıldızları soluğumla bir bir ateşleyip
Kandiller gibi başucuna koyabilirim...
Ey bütün tufanların ardında
Bulduğum dinginlik!
Göçmen çiçeği dünyanın
Köklerini ardısına sürükleyen çılgınlık!
Madem ki yaşam bu
Madem ki taşın taş olmaktan öte
Bir umarı yok
Bir türkü söyle kadınım
Yürüsün dünyaya mutluluk...

Yağıyor incecik bir yağmur dışarıda
Yüzün çamurlar üstünde tüten buhur
Islak toprak kokusu
Doluyor odama
Sıkılıyorum
Kitapların üstüme yıkılacağından
Korkuyorum şimdi
Yel esiyor
Söküyor duvardaki bir resmi
Yerine senin yüzünü koyuyor.

Yüzün şimdi karşımda
Yüzün akşam karanlığında
Toprağın üstüne bırakılmış
Bir demet çiçek gibi parlıyor...

O zaman açıyorum
Bütün perdeleri
O zaman yakıyorum
Bütün ışıkları
Camları darmadağın ediyorum
Yüzünü avuçlarıma alıyorum
Alnını öpüyorum
Dünyayı öper gibi...

Sana uzanamadığım gün
Ellerim yok sanıyorum
Senin bakışlarını yakalayamadığım gün
Gözlerim yok...
O zaman bir yumruk
Bütün gücüyle vuruyor
Eski bir piyanonun tuşlarına
Binlerce martı
Kayalıklara çarparak ölüyor
Ayışığı tutkal gibi
Yapışıyor pencereme
Açamıyorum perdeleri
Şiir yok artık
Türkü dindi...

Meyvelerini taşıyamayan
Ağaçlar gibiyim
Sularını taşıran ırmaklar gibi...
Bu kadar mutluluk çok bana
Onu günlere
Onu aylara bölmeliyim
Ve bir tek gülüşünü senin
Kutlamalıyım yıllarca...

Sana yüreğimden bir sürgün yeri
Göçüp konacak
Bir toprak yaratsam
Kadınım, sarışınlığının bittiği ânu
Gizli bir esmerliğe eklesem...
Göçmen çiçek
Her yerin yabancısı
Yolların, yolların ötesinde
Bize bir tek
Yarınlar kaldı
Göğün tükenip, denizin
Başladığı yerde...

1983

bir gün bütün aynaları

Yüzü gitgide suya dönüşen kadınım
Bir iğne, bir iplik kaldık şu dünyada
Ancak birbiriyle bütünlenebilen...
Düşün ki, senin bütün adlarını söylesem
Doğa ayaklanır, koşarak gelir yanıma
Yüzü gitgide suya dönüşen kadınım
Benzedik birbirine bakan iki aynaya

Yaşamak güzel, yaşamak güzel, yaşamak
Artıları, eksileri yitirsek de boyuna
Kör bir noktada durup ardımıza baksak
Sularda pul pul, toprakta tel tel
Çözüp dağılsak ve ömür desek buna
Al yarısını, öbür yarısı bende kalsın
Öleceğin günü bana önceden haber ver
İçimdeki, dışımdaki saatleri kurdum
Yelkovan kovalayan akrep gibi kaldım burada

Yüzü gitgide suya dönüşen kadınım
Bir gün bütün aynaları kırarsam şaşırma
Ben aklımı yitirdim, yüreğimi buldum

1983

türkü

Uyandım, dağlarda duman
Ovada sabahın tütsüsü

Deniz ürperiyor uzaktan
Koynunda güneşin gülü

Kanat kanat dağılsam
Unutmam kendi göğümü

Gelirsin bana sulardan
Yüzünde yosunların tülü

Yaşamak, seni seviyorum
Demenin başka türlü...

1983

ZEYTİN AĞACI

Birinci Basım: 1984, Bilgi Yayınevi.

Şair Olmak Zarar Ömüre

bir baba için

1

Odamın ışığı yanıyor bütün gece
Ellerimi dizlerime koyup, ikibüklüm
Bir olağandışılık arayarak
Gördüğüm, duyduğum her şeyde
Öylece oturuyorum;
Güneş parmaklarını sürünceye dek
Koyu bir karanlığa
Bulanmış pencereme...

Bir gece kelebeği
Dolanıyor lambanın çevresinde
Usuldan bir rüzgâr esiyor
Yaşlı incir ağacının dallarına yürüyen
Sütün sesini duyabiliyorum
Deniz az uzakta
İç geçiriyor boyuna.

Seninle konuşurduk baba
Böyle gecelerde, iki bilge gibi
Karşılıklı bakışarak
Bazı şeyleri kavrayamasam da, dinlerdim
Belki sen de yeni bir şeyler bulurdun geçmişte
O dupduru yüreğini, yılların
Unutulmuş sularına bırakarak.

İşte, bir minder daha koydum yanıma
Henüz sıcak
Sanki yeni kalkmışsın üstünden
Terliklerin şuracıkta, getireyim
Çayı da ocağa koyarım istersen.

Annemse haber bekliyor ruhlardan
Namaz kılarak, tesbih çekerek
Sen olsan
Gülerdin bıyık altından
– Ben gülemiyorum baba!
Ama bir insanı yüreğinde duymak için
Araya bazı kurallar
Koymaya ne gerek var
Anlayamıyorum, eğilip kalkmaya
Dualar okumaya?

Ağır aksak adımlarla yürüyen gece
 Bana bir şeyleri anımsatıyor
 Boynu uykudan ara sıra düşerek
 Pencerenin kanatlarına yaslanmış bir anne
 Kuytu, karanlık bir yolda
 Kocasının ayak seslerini arıyor
 Bir çocuk, sedirin üstünde
 Yüzünü ders kitabına gömmüş
 Saate bakıp, geceyi dinleyip
 Kitabından bir yaprak çeviriyor.

Sessizliğin sığınaklarına gömülmüş evlerde
 Yanan tek tük ışıklar var
 Bekçi düdüğü
 Birbirlerine selâm yolluyor
 O daracık sokakların ardından:
 Bir vukuat yok
 Asayiş berkemâl!

Sokakta biri bağırırsa
 Sanki tavan çökecek
 Kadınla çocuğun üstüne...

Bu sokak ne zaman cınlar
Belli belirsiz ayak sesleriyle?
Bu kapı ne zaman çalınır?
Anne, görevini yapmış biri gibi
Usul usul kalkar yerinden
Çocuk ne zaman sıçrar?

Açılır kapı, girersin içeri
Yüzünde sarhoşlara özgü
Tuhaf bir gülümseme
Kaldırırverirsin omzuna beni
Sorarım: Baba niye geç kaldın böyle?
Eski bir türküyle
Kesersin sözümü...

Pijamalarını giydirdik
Sigaralarını, çamaşırlarını, terliklerini
Doldurduk bir çantaya
Saate baktım: Sabah yedibuçuk
Gözlerini tavana dikmiş öylece duruyordun
Ara sıra bakışların
Usluca kayıyordu bana
Ben henüz öğrenmemiştim
Hasta babayı üzmemek için
Gülümser görünmeyi...
Kardeşlerimin ağlayışlarını duyuyordum
Yandaki odadan
– Sen de duyuyordun
Bir şeyler söylemek istedin, konuşamadın
Bir yudum su içtin
İskemlenin üstündeki bardaktan
Sonra sessizce devirdin başını yastığına
Göstermek istiyordun sanki
Çok önceden öldüğünü...

Az sonra aniden patladı kapıda
Bir cankurtaran düdüğü...

Akşamdır. Güneş uyuklar evlerin çatılarında
 Tasını tarağını toplayıp
 Gitmeye hazırlanan
 Bir gezgindir sanki
 Hoşçakal demek için son bir kez uzanır
 Gözlerini uzaklara bağlayıp
 Pencereden dışarı bakan çocuğa.

Akşamdır. Babalar ellerinde ekmeklerle
 Yürürler kaldırımlarda.
 Genç bir oğlan
 Ağacın altında şiir okur sevgilisine
 Camları titreterek
 Bir kamyon geçer sokaktan

Akşamdır. Çocuklar el ele tutuşup
 Dönerler artık okullarından...

... Çalar kapı
 Görünür annenin sapsarı yüzü
 Binlerce kanadı kırık kuş o sıra
 Uçmaya çalışırlar kentin üstünde
 Bağırırlar:
 – Baba öldü!

Baba bana yürüdüğün
O yolları göster
Baba bana dünyanın
Yüreğine inen geçidi

Baba durursam azarla
Tökezlersem kaldır beni

Toprağa süre süre
Arıttım yüreğimi
Ellerim kanıyor bak
Isırganlar yoldan
Sesim nasıl da kısık
Nehirlerin kaynağında
Durup da bağırmaktan

Baba bana yaşamın
Çekirdeğini göster
Baba bana bu yolun
Sonundaki çiçeği

Güneş giriyor koluma
Ömrüm çağırdı beni
Bu yoldan yürürüm ben

Baba şarkılarıma küfret
Bir gün eğer dönersem!

Senin düşlerin baba, bende
Bir ad buluyor kendine
Birbiri ardına ekleniyor sözcükler
Nemli duvarlarında kentin
Deniz köpüğü ve tuzdan dilleriyle...

Senin bakışların baba, bende
Sürüyor, filizleri gibi mutsuzluğun
Uzaklara bakan binlerce göz
Ufkun ardını kolluyor boyuna
Güneşin vurulduğu yerde boynunun.

Senin ölümün baba, bende
Bir anafora kapılarak
Yeniden doğuma dönüşüyor
Köklerini toprak altında saklama
Baba, oğlun daha yaşıyor...

Bu şiirleri toprağa gömeceğim
Sözcükleri tohum olacak
Çiçekler fışkıracak topraktan
Sevgilerin dal olacak baba
Uzanacaksın uzaktaki bir ışığı yakalamak için
Işık köklerine dolacak bir gün
Yorgunluğun o çiçekleri sulayan
Koca bir nehir olacak
Baba, acıların sürgün...

1978-82

şair, dünya sana küsmüş diyorlar

Şair, dünya sana küsmüş diyorlar
Sen barışamazken kendinle bile
Her varlık beyninin bir uzantısı olsa neye yarar
Çığrından çıkmış bu evrende?

Doğanın bir anlık dalgınlığından doğdun
Suyun ve toprağın yalnızlığından
Hep kendi içinde yürür durursun
Tanrıların gücenik kalması bundan

Kumdan kaleler yapıp bozmakta üstüne yoktur
Beş duyunu yüzle çarptığın görülmüştür
Şimdilik yirmi dört bilinmeyenli bir denklem yaşamın
Bir gün elbet aylara, günlere de bölünür

Şair, dünya sana küsmüş diyorlar
Enlemleri, boylamları birbirine karıştırdığın için
Bizimle uzlaşmadı, diye bağıyor dinibütün olanlar
Sonun kötüye varacak, bildiririm...

1982

yağmurlar geçiyor belleğimden

Yağmurlar geçiyor belleğimden
Damla itiyor damlayı
Bana anımsanacak bir bahar
Soluklanacak bir kuytu mu kaldı?

Yağmurlar geçiyor belleğimden
Göçük bir evin camlarından
Süzülüp, seyreliyor bir çocuğun yüzü
Yıllarla değil, acıyla akran

Boynuma ilmek gökyüzü
Kuşlar beynimi kanatır uçuşlarıyla
Sonrası bir avuç toz belki
Rüzgâr, fırtına, bora...

Yağmurlar geçiyor belleğimden
Çiçekleri irinle suluyorum yine
Bir yara gibi patlıyor tomurcuklar
Ben yaşamımı düşündükçe.

1983

kül altındaki kor

Gökteki bulutlar yüreğime ağıyor
Bende iki dünya çarpışıyor artık
Biri umutlu, devingen, gözüpekçe yaşıyor
Öbürü masalarda sarhoş ve ezik.

Toprağı avuçlarımda eliyorum usulca
Bir kum saati gibi akıyor ömrüm
Tükenecek bir gün o kumlar da, ey doğa
Tekrar doldurmak için kalacak mı gücüm?

Güneş, daldan dala sıçrayarak yürüyor
Bir neden var mı mutlu olmamam için?
Daha ne kadar yaşadım ki şunun şurasında
Adını biliyor muyum bütün çiçeklerin?

Konuşturmayın beni, dilim sürçüyor
Alışkın değilim söz etmeye sevinçten, mutluluktan
Gideyim artık, kül altında kor gibi
Dursun onlar, dönüp üflerim bazen...

1983

gökyüzü maviliğinden soyunuyor

Gökyüzü maviliğinden soyunuyor
Gitsem kime, kalsam kimde, nereye kadar?
Sılasızım işte, gurbetim de yok
Adres defterime adlar değil
Yalnızlıklar yazılıyor.

Bir yanda *yurdum* ve *uçurum* sözcüklerindeki
O sersemce, o saçma uyak
– Demek ki, iki sözcükle de bir şiir yazılıyor
Yüreğim, yüreğimi bir bıraksam
Dünyanın telaşına katılacak
Yine birileri dağlarda kahraman
Salonlarda mümin oluyor.

Gökyüzü maviliğinden soyunuyor
Akşamdandır diyorlar, dünya hâlâ dönüyorsa
Öyle dalgın, umarsız...
Sorsam neyi, bağırısam kime, beni kim anlar?
Bir kaçık şair diyecekler
Anca yalnız, kanca yalnız...

1983

sözcükler

Gece köşebaşlarında çarpışan karanlık
Bir yumak halinde odama doluyor
Bir omzum taşlanıp, bir omzum sıvazlanıyor
Birtakım görünmez ellerce artık

Yüreğimse portakal ağaçlarının
Esintisinde yer değişiyor hâlâ
Acı, bayat bir ekmek gibi ufalanıp dağılıyor
Bundan böyle gücü yok beni doyurmaya

Bitek sözcükler arıyorum şimdi
Bire on, bire yüz, bire bin verecek
Yurdumu anlatmak için – ve daha pek çok şeyi
Kâğıtların aklığında seyredecek

Sözcükler yalın, sözcükler gülünç ve katı
Ama anlatamıyorlar içimdeki bu tufanı

Mutluluk gelecek, mutluluk gelecek, mutluluk
Yüzüme onun kadar hiçbir tanım yakışmadı

1983

artık yaşamaktan öte

Artık yaşamaktan öte bir seçim kalmıyor bana
Kanımda tortu halinde umutlar dolaşıyor
Kalbim, acılarla seyrelen bir elek olarak
Yine kırgın, kimsesiz, dünyayla dalaşıyor
Yok bana bir durak, bana soluk yok
Yağmur beni dürtmek için düşüyor saçlarıma
Beynim, değirmenim, soruları öğütenim
Hep sonunda seni avuçlarıma almak
Kâğıt kalem şiir, kâğıt kalem şiir
Ey yıllardır dünyaya karşı kurduğum barikat
Koru kendini, güneş arkadan vurabilir.

Artık yaşamaktan öte bir seçim kalmıyor bana
Bütün kitapların ölçüleri ona dar geliyor
Hiçbir sözcük dikemiyor açılan bu söküğü
Yüzüm hücrelerine dek yarılıp genişliyor
Her sokağa çıkışında, dünyayı içine çeker gibi...
Rüzgâra karşı bağırıyorum, ey gençliğimin yarısı
Sesimin burgaçları alıp götürüyor beni
Bir çığlık kalıyor kentin çatılarında
Artık hiç birleşmeyecek binlerce sözcük...
Bunun için bir daha okumayın şiirlerimi
Varsın gökyüzünde bir de duman donsun
Bir şair de ne olur evine ekmek taşısın
Durup çocuklarla konuşsun, bugün hava
Güzel olacak desin, maça gitsin, bağırsın
Hep kendini deşen bir hançer olmasın şiir
Ey yaşama dürtüsü, ey kalan son burcum
Koru kendini, gökyüzü alnına çarpabilir.

Taşlar filiz sürüyor, tohum çürürken toprakta

Artık yaşamaktan öte seçim kalmıyor bana...

1983

Yitirdim cebimdeki bütün adresleri
Yağmurlar, yağmurlar ortasında kaldım
Aklımı boğacak o selleri
Ben kendi damarlarımda yarattım.

Artık ne bir satır yazı, ne de bir selâm
Tek kişilik bu oyunda rol alabilir
Gitti bütün seyirciler, boşaldı salon
Geride kalan yalnızca, yalnızca maskelerdir.

Eli naylon güllü o dostlukların
Bir tek anısı ve sızısı yok içimde
Yitirdim cebimdeki bütün adresleri
Kendimi kazandım bir başka biçimde...

1982

dünyanın sustuğu yerde

Camlara bir ırmak gibi akıyor yapraklar
Bir çocuk gözlerini kapayınca gece oluyor
İki kaşının arasında bir çiçek göveriyor
Ve örselenmiyor, solmuyor sabaha kadar

Rüzgârlar gecenin kendi suskunluğundan
Korktuğu an başlar – bunu kimse bilmiyor
Son insan sesi de çekilince sokaklardan
Su havada donuyor birden, ateş eriyor

Gece kanıtlarını çözüyor o zaman, ezik
Yenilmiş, kendi içine gömülüyor bir yumak
Oluncaya kadar – sonunda sabaha erdik
Ey karanlık hüznüne kulak asmayanlar

Gecede konuşuyorum, damarlarımın geçitlerinde
Yürüyor, el çırpıyorum – kâğıt, kalem, divit
Yazıyorum bir şeyleri kendi bildiğimce
Bir çığlık oluyorum dünyanın sustuğu yerde.

1983

şair olmak zarar ömüre

Şiirler yazdım, türküler söyledim
En çok birilerini sevdim en çok
Aynalara sürdüm yüzümü olur olmaz yerde
Dışımı çiçeklerle biledim

Yorgunum diyorsam da inanma, değilim
Yaşarım daha yıllar yıllar
Ellerim hep böyle yaramın üstünde
Acının tarihini düşerim

Işık karanlıktır nice
Ayırabilsen ayır elin erdiğince
Ben bildiğimi söylerim
Şair olmak zarar ömüre...

1983

Zeytin Ağacı

oğul

Anne ben geldim, üstüm başım
Uzak yolların tozlarıyla perişan
Çoktan paralandı ördüğün kazak
Üzerinde yeşil nakışlar olan

Anne ben geldim, yoruldum artık
Her yolağzında kendime rastlamaktan
Hep acılı, sarhoş ve sarsak
Şiirler çırpıştıran bir adam

Kurumuş kuyunun suyu, incirin
Sütü çoktan çekilmiş
Bir zamanlar dünya sandığım bahçeyi
Ayrıkotları, dikenler bürümüş

Kapıdaki çingirak kararmış nemden
Atnalı ve sarmısak duruyor ama
Oğlum, mektup yaz diyen
Sesin hâlâ kulaklarımda

Anne ben geldim, ağdaki balık
Bardaktaki su kadar umarsızım
Dizlerin duruyor mu başımı koyacak?
Anne ben geldim, oğlun, hayırsızın...

1982

güneşin sözlüğü

Yeşil

Uzayıp giden zeytin ağaçları baharda
Kırlar çayır çimen – bir tek simgem dirimdir
Yaprak yaprak dağılmışım şu yeryüzüne
Doğanın geliniyim, her güz kaçırılan
Ve sevincin güveyiyim ey şair
Beni yaz kâğıtlara, beni çiz düşlere
Yaşamım ben, bir tek kendimi doğuran
Çünkü ardımdan hep ölüm gelir...

Kırmızı

Beni kan, beni gül, beni kızaran şafak
Beni şair, birkaç sözcük mü anlatacak?
Bütün tonlarımı yitirdim artık
Sen beni bir tabuta ilâştirince
Acının rengi oldum, sevincin değil
Araya birdenbire ölüm girince
Bayraklarda, marşlarda, söylevlerdeyim nicedir
Beni anlatırsa bir tek onlar anlatır.

Yaşar Miraç'a

Önünde donuklayıp dururum boyuna
Maviyle karanın arasında kaldım
Bir zaman Karadeniz'in dalgalarına dolandım
Yaşar'ın şiirine girdim işte sonunda
Onun dilinde arınıp yundum şükür
Kendi güzelliğimin bilincine vardım
Şair, lacivert biraz umut, daha çok da hüzündür.

Sarı

Bir mevsimlik yaşarım ayrıntılar dışında
Her güz yerin, göğün egemeniyim
Adım kötüye çıkmış, ne söylesem boşuna
Hüznün öz be öz annesiyim
Yapraklar böyle sarı sarı uçuştukça
Ölümün rengiyim demeye dilim varmıyor
Ölümün önsözüyüm olsa olsa...

Mavi

Mutluyum, denizle göğün seviştiği
Yerlerde doğdum – öbür adım umuttur
Gülümserim bir ömür boyu, sevgili
Dünya buna tanıktır – ey şair
Denizin dibine bakma, güzeldir yüzeyi
Acının tanrıları bana hep güceniktir.

Mor

Melezlik benim ruhuma işlemiş
Sen beni şafak vakti dağlarda gör
Maviyle kırmızının kızkardeşiymiş
Dersin, yaprağa sor, kuşa sor
Nesnelerde arama beni, yüreklerde ara
Dünyanın bir yarısı da ruhmuş
İşte, uyku düşlere beni seriyor
Şair deme, aman ne de soyutmuş!

Turunculara gömülmek istersin öldüğün zaman
Akdeniz'in, ülkenin rengine sarılıp şair
Öylece kalayım dersin sonsuza kadar
Yaşamın rengiyim ben, sürüp giden
Ne mutluluk, ne acı, yalnızca ayrıntılar
Küçük küçük işlenen bir mozaik gibi...
Bir tek şunu söylesem yeter belki:
Yedi rengi var güneşin, ama bize kalan
Turuncudur, gün batarken akşam vakti...

1983

bir el son bir kez uzanırsa

Bir el, son bir kez uzanırsa kâğıtlara
Yazacak ne kalmıştır yaşama ilişkin?
Gitgide kendini biraz daha deşen şiir
Turuncu bir sokakta koşan çocuklara
Şimdi hangi anının büyüsunü sunabilir?
Akdeniz, bir tek seni anlatmak isterim
Ötesinden bütün tanımların, yalnızca bir
Duyu, bir görüntü, uzun bir çığlık olarak
Çünkü ne bir mühür kaldı elimde artık
Ne de gönderlerime çekilecek bir bayrak
Yanıldım bir yerlerde, bir yerlerde tökezledim
Dünya bir yara olmuşken beni kim sağaltacak?
Ki, kendiyle bile uzlaşmayan biriyim
ateş bende yanar, su yine bendedir
Son bir kez duy beni, sar köpüklerinle
Damarlarımı nehir kılıp sana akar gibiyim.

1982

güneş arayıcısı

Güneş, yedi renginden birini yitirdi
Uzun uzun yağmurlar yağdı, güröl güröl
Bir ırmak aktı yanıbaşımдан, sürükledi beni
Adıma yangınlar çıkarıldı, duman ve kül
Kaldı bana bu kargaşadan, bir yaz sonu dinginliği...
Ey denizler, güneşin altında yanan kireç
Öyle uzağım ki kaynağımdan, şu ömrümü
Yağmurlara bağışladım, yağmurlar benimle övünür
Taşlara çaldım her şeyi ve güneş
Yedi renginden birini birdenbire yitirdi
Ben aramaya çıktım, dalgın ve mağrur...

1982

mutluluk

Portakal ağaçlarının dalları göğü süpürüyor
Rüzgârdan iniliyor çığırığı kuyunun
Toprak, bir buhurdan gibi tütüyor usulca
Yağmur, incecik bir yağmur yağıyor kırık dökük
Bir çığlık gibi çırpınan dallar boyunca
Bağırان bir şeyler var içimde, tanımsız, suskun
İçimin çağlayanları büyümüş, bentleri taşmış
Bir yağmur damlası düşerken güneşin her ışınına
Nereye baksam çöl yine, nereye koşsam yokuş
Çiçekler tutuyorken iki dudağımın arasında
Sevincin anlatılamayan bir yanı da varmış...
Bir kitap, açık duruyor yağmur altında, ıslak
Silinmiş yazıları, yaprakları kabarmış
Koynunda boynubükük bir mutluluk kalmış.

1983

mavinin söylencesi

Mavi deniz, etekleri pullu, gümüş deniz
Yitirdim seni, çağımın yakası a ılmadık acılarında
K klerime irinler, seller doldu
Kurudu bir yerlerim sinsi, umarsız
Sı amaz oldum o çocukluk uykularına
Oysa arklara yürüyen bir avuç su
Portakal ağaçlarının köklerine biriken
Kireçten bir ayla, bir ışık demetiydim ben
Turuncunun bütün tonlarıyla g ld   m olurdu
Ve güneş, yarısı ısırılmış bir şeftali gibi
Dağın ardına usulca gömülürken
O yedi renginden birini ba ı lardı bana
Her gece başucumda bir mavi tüterdi...

1982

yaşlı adamlar

Akşamdır, yaşlı adamlar oturur kahvelerde
Dünyaya sanki söylenecek son bir sözleri kalmıştır
Çıkınlarda saklanan buruşuk paralar gibi
Hastalıkta, düğünde, ölümdede kullanılacak
Bir damla düşecek, bardak taşacaktır
Hiçbir sözlükte bulunmayan o tek kelime
Dilde paslanmadan, çekip gidilecektir dünyadan
Bilinmez niye doğar ay, kıkırdaşarak geçer kızlar
Minicik takunyaları, baygın bakışlarıyla
Kavunlarda bile aynı tad, niyedir yine?
Anason kokar deniz gecenin bir vaktinde
Onlardan sonra tufan kopmayacak mıdır?
Bir yağmur yağacak, taş filiz sürecek
Ağaçların kökleri ayaklarına dolanacaktır
Donacaktır bir yel yüzlerinin çizgilerinde
Hepsi kendi tarihini ölümüyle yazacaktır.

1983

zeytin ağacı

Bir taşın damarlarına kan vermek için
Kendimi dünyaya atmam gerekti
Suyun her damlası şimdi çiçek açıyor
Toprağın tek bir zerresini bile sürüp ekebilirim şu an
Sözün tökezlediği yerlerde bütün anlamlarından
Sıyrılıp, bir nesneye dönüşüyor sözcükler
Doğayım ben, saçımı ödünç aldı denizler
Bir yaprakla değiş-tokuş ettim yüreğimi
Çiçekler fışkırdı dişlerimin köklerinden
Gözlerim dağın yamacında bir buhurdan gibi tütüyor
Bütün acılarımı toprağa gömdüm şimdi
Orada bir zeytin ağacı büyüyor
Yalnızlıktan söz etme ona, anlamaz senin dilinden
Bir beşik gibi kavuşturmuş dallarını
Her sabah koynunda güneşi sallıyor...

1983

yalınlık benimle kal

Yalınlık benimle kal, mavi göğümün
Enginliğinde uçan kuşların kanatlarına
Şiirler yazayım diye, onlar götürsün
Sevincini sözcüklerimin uzak ülkelere...
Yalınlık benimle kal, bir yaprağın
Yeşilliğinin altında damar damar yatan giz gibi
Baktıkça derinleşen bir şey
Okundukça yenilenen şiirler yazayım
Sözcükleri eğireyim gecenin saçlarından
Artık bilmiyorum bu serüven nerde biter?
Hiçbir belirti yok, ama bu kargaşada bir tek
Şunu söylesinler, gerisi umurumda değil:
Bu adam çiçeklere, kuşlara yeni adlar verecek!

1983

evler akşam saatlerinde

Evler bir günebakan gibi kapanıyor, bu ılık
Bu gizemli akşam saatlerinde, çiçektozlarının
Arasında üç beş kişi ne yapıyor artık?
Bilmem, görmedim, düşlerin yalancısıyım
Kandilin ışığında oturuyor iki çocuk
Bir kız bir oğlan, bir peri masalının
Kahramanları gibi, öyle saf ve ürkek
Beştaş oynuyorlar döşemesinde odanın
Yün eğiriyor kadın, bıçak bileyliyor erkek
Sevgiyle gülümsüyorlar birbirlerine, dalgın
Dalgın bakıyorlar ara sıra önlerindeki işlere
Niye daha erken saat, niye uzak döşek
Bir tek beden olarak akmak varken geceye?
İşte böyle, evler bir günebakan gibi kapanıyor
Bu ılık, bu gizemli akşam saatlerinde
Özsuyunu yeryüzünden alıyor bu çiçek
Dünyayı enlemlere, boylamlara bölüyor kökleri.

1983

Yollar incir ağaçlarının ardında yiter
Terk edilmiş bir ev dağın yamacında
Bahçesinde ayırık otları, kenger
Paslanmış bir zincir kuyunun çıkırığında
Bir keçi meler uzaktan, usul bir yel
Süzülür yaban asmaları arasından, niye
Göçtünüz kardeşler – lanet olsun savaşa!
Gittiğiniz yollar bir haç biçimini almış
Köylüler sizi konuşuyorlar hâlâ:
Çalışkandılar, dürüsttüler ve iyiliksever...
Kiliseyi her gün süpürüyorlar, çarmıha gerilmiş
İsa tasvirine mum yakıyorlar hasat mevsiminde
Yüreklerinin buhurdanında dostluk tüten nineler.
Niye göçtünüz kardeşler, her gece
Ortadan el ayak çekilince adalar
Başbaşa verip konuşuyorlar, bir zeytin ağacı
Köklerini uzatıyor karşı kıyıya
Buluyor kardeşinin yüreğini, denizin üstünde
Kanatlarını ikiye bölüştürüyor güvercinler...

1983

güneş saati

Bu nemli, bu bunaltıcı gecelerde, penceremin
Önündeki dallardan bir kafes örерim kendime
Güneşli günlere doğurmuş anam beni, neyleyim
Gökle denizin seviştiği yerlere gün boyu
Bıkıp usanmadan bakmam için, evime mavinin
Bütün tonlarında perdeler astım sevdiğim
Gece, düşlerde sürdürüyim diye bu yolculuğu
Bir güneş saatiyim ben kendi halimce
Bir günebakanım belki de, doğudan batıya dönerim
Alnı gökyüzüne dönük bir güneş çocuğu...
Bu karanlık, bu ıssız gecelerde
Yıldızları bir küpün içinde toplayasım gelir
Benim güneşim bir birikimdir belki de
Yıllarla, aylarla, günlerle açıklanabilir
Mutluluk, onun gözünün içine bakmaktır sevdiğim
Onu bir simge kılmaktır, bir ad vermektir
Ben güneş dedim ona, sen su de, çiçek de
Aksın ömrün yeter ki doğayla birlikte...

1983

bir soru işareti

Bir kekik kokusu tüter sabahın seherinde
Denizde bir balık kayar, bir yıldız solar gökte
Ve sabah türkü gibi yayılır
Salyangozların izleri uzar toprakta
Otların arasında gider kaybolur
Bir salyangoz kadar olamadım, der şair
Ayak izlerimi tutmayan topraklarda yürüdüm
Unutmasını bilen kadınları sevdim
Trenle geceyarısı geçilen kentleri...
Şimdi bir soru işareti gibi kaldım şu dünyada.
Dokunup yaprakların üstüne düşmüş çiylere
Uzanıp gölgesine bir portakal ağacının
Kulak vererek cırcırböceklerinin sesine
Bu şiiri uyku haliyle yazdım
Akdeniz bir çaydanlık gibi fokurduyordu az ötede
Biraz sonra kalkıp yüzümü yıkarım artık
Sonra bir kitap okurum, ya da çiçekleri sularım.

1982

hareketsiz yolcu

Gece gündüz yollarda dolaştım, doğanın
Yüzgörümlüğü gelip avuçlarıma konacak diye
Tozlu ayaklarım, ağzımın içinde şişen dilimle...
Kimi bir demet çiçek sundu, kimince taşlandım
Yıldızları bir bir ateşledim, ses vermedi kimse
Kendimle öyle çok konuştum ki
Şimdi herkes niye susuyorsun diye soruyor
Odamı didik didik ettiler, bir kanıt
Aradılar gezip dolaştığım yerlerden
Çamura ve tere bulanmış bir nesne...
Sonunda gülüp geçtiler, sürgüleyip kapımı.
İşte o zaman dostum, yeniden yollar gibi
Uzattım damarlarımı kilimin üstüne
Saçlarımı dal dal, yaprak yaprak gözlerimi
Sürdürdüm yolculuğumu kendi içimde
Şimdi her çiçeğin bir başka adı var, her kentin
Haritalarda bir başka yeri, apayrı bir gökte
Uçuşup duruyor kuşlar – rüzgârıyla sevincin
Bana adımı sorma, dünyanın bütün
İnsanlarından bir şeyler taşıyor bedenim
Bir mürekkep hokkası, divit, beyaz bir kâğıt
Yetiyor bana artık – daha ne isteyebilirim?

1983

meryem ana

Yaşamım bir taşın gölgesinde bekliyor beni
Kimseye sözüm yok kendimden başka
Zeytinlerin gölgesi bir yumruk gibi inerken toprağa
Yılları günlere değil, acılara bölüyorum
Çakmaktaşı çalışıyor dünyaya kendini ve bir ışık
Demeti, bir anlık güneş sızıyor karanlığa
O ışığı bulmalıyım, onu korumalıyım diyorum
Yoksa dünya boğacak beni, yoksa dünya...
O zaman bütün ufkuyla gökyüzü çarpıyor alnıma
Sardunyalar akıyor evlerin taraçalarından
Bir yeni gelinin memelerine doluyorlar, oradan
Usul usul rahmine süzülüyorlar ve büyüyor cenin
Yürüyor her şeyden habersiz Meryem Anamız
Dallı basmalı, naylon terlikli, ağzında sakız...

1983

bir konukluk

Taşlıklarda kırılıyor güneş, gözlerin yanıyor
Titrek gölgeler oynaşüyor dört bir yanında
Deniz durgun, kayalar donuk
Vur kendini yollara artık
Bir günebakan gibi döndür yüzünü
Sar bu dünyayı köklerinle, dallarınla
Geride bir çığlık kalsın, bu da bir şey
Yaşamın camdaki buğu
Geçici bir konuktu, gitti desinler...

1982

Kalıt

kalıt

Acım, beni bir gün, beni bir gün boğabilir
Kalırsa bir çığlık benden kardeşler
Koruyun, saklayın onu ne olur.

Her insanın kendince bir tarihi vardır
Bir seyir defteri, ağaca atılan çentik belki
Hani bir gün dönülür de bir şeyler anımsanır.

Kimsesizim, dalsızım, duraksızım şimdi
Yaşamla aramda çözülmedik ne kaldı?
Bütün köprüler atılmış, yollar yokluğa çıkmıştır.

Yaralarımı sağaltacak söz nerede?
Bazı kitapların altı çizili yerlerinde mi?
Şimdi her çizgiye bir kan yolu yürümüştür.

Tanımlara sığmayan sözlerim varsa da
Bir gün, kendini deşen hançerden öte
Bir şey olmadığım nasılsa anlaşılır.

Şaire ölmek yaraşır, filiz sürerken şiirleri
Tufanların alıp götürdüğü bu toprakta bitek
Birkaç sözcük mutlak kalacaktır.

Acım, beni bir gün, beni bir gün boğabilir
Kalırsa bir çığlık benden kardeşler
Koruyun, saklayın onu ne olur...

1982

ATEŞİ ÇALMAYI DENEYENLER İÇİN

Birinci Basım: 1984, Bilgi Yayınevi.

sonun sonsuzluğu

1

Acı, bir ırmak gibi
Doluyor yüreğime
Bardaktan boşanırcasına ağlamak istiyorum
Beni artık ne çiçekler,
Ne çocuklar kurtarır;
Ne de o her gün
Yinelenen doğum.

Fırtına ekdim
Rüzgâr biçtim şu dünyada.
Acı, tepeden tırnağa
Acı çekiyorum.
Ey, yüreğimden hep ölüme doğan İsa!
Haydi, yeniden çarmıha geril
Bu son ölümün olsun
Ve bir daha doğma!

Öldürmeyeceğim kendimi
Ama, keşke öldürseydi
Diyeceksin bana.
Öldürmeyeceğim kendimi
Ama, bir ağıt yakmak
Gelecek içinden;
Aklımı yakıyorum çünkü ben
Yaşanmış, yaşanacak
Bütün günlerimi.

İntihar diye bir şey
Yok bu dünyada.
Ölümle biten bir intihar yok.
Asıl intihar
Gün gün yaşamakta.

Öldürmeyeceğim kendimi
Ama, keşke öldürseydi
Diyeceksin bana.

Yüreğime bir tanım
Bulabilmek için
Yollara vurdum kendimi,
Dillere düştüm.
Ben hangi yalnızlığın tarihi,
Hangi umudun
Tarih öncesiyim?
Birbaşıma kalakalmışım uzak,
Uzak ufukların sonsuzluğunda
Kollarım ardına kadar
Dünyaya açık.
Ama yaşamımda ne bir esinti
Ne de bir
Yangın var artık.

Ey taşlar! Ey,
 Karşımda susan dünya!
 Ey, bütün ölümlerime
 Gebe kalan deniz!
 Yağmurun bile
 İzi kalır toprakta.
 Havada çiçeğin kokusu
 Yel vurdukça tüter.
 Değil mi ki
 Ufuk çizgilerinin bile
 Bir sınırı var
 Değil mi ki
 Artık ne topraklar, ne sular
 Beni sarıp sarmalayacak.
 Gitsem, kendime
 Gideceğim bundan böyle;
 Kalsam, bir uçurum
 Kendi derinliğiyle dolacak.
 Yaşamı da, ölümü de
 Tutmayacak yüzüm benim
 Yüzüm benim, yüzüm benim
 Dalacak bir yol gibi
 Kendi çizgilerine –
 Kim bilir nereye?

Bütün kapıların
Dışına kovuldum.
Taşlandım kahve masalarında.
Şimdi ben, ıslak bir toprağın
Tüten buğusuyum;
Kendine bakan bir aynayım
Ben bu dünyada.

Bütün kapıların
Dışına kovuldum.
Yüreğim, kurtarılmış bir
Bölgedir şimdi.
Yaşamak eğer
Gerçekten bir savaşa,
Kalkana ve mızrağa
Çevirdim de dilimi
Omuzlarımdaki
Apoletlerden oldum.

Her denizin bir kıyısı,
Her insanın
Bir boyutu varmış.
Ölüm araya girmeye görsün
Bütün hücrelerini
Bir kapıya döndürüp beklesen de
Açan olmazmış

Gel ey
Yalnızlığım benim!
Açıp da solmayan gülüm!
Doldurdum bir vazoyu seninle
Suyunu yeniledim,
Kokunu öptüm.

Beynimle yüreğimin
Arasında ırmaklar akar
Her sabah
Boğulurcasına uyanmam bundandır.
Azraili yoldaş bilip,
Yeniden doğanım ben.
Her susayışım çöl,
Her boğuntum
Çağlayanlar boyuncadır.
Çırpınsam da çıkamam
Kendi eksenimden.

Çiçeksiz bir dal gibiyim
Susuz ırmak yatağı...
Varlığım soyutlandı
Bütün anlamlarından.
Gün gelir çekip giderim
Avuçlarıma alıp da aklımı
Çığlık çığlığa
Bu sokaklardan.

Yüreğimi dünyaya karşı
Bir kalkan bilirken
Son burcu da çökertildi
İçimde bir kalenin.
Aklımın ovalarını yeniden
Ölçüp biçmem gerekiyor şimdi
Kimsesiz ve dingin.

Bu sorular tufanında
Tutunacak dalım değil,
Bir tek yaprağım bile kalmadı sanki.
Ne bir kıpırtı var havada
Ne de sular da
Yeniden doğuşların cenini.

Dünya kendine döner
Ben kendime dönerim.
Aklın dizginlerini çözdüm,
Yüreğin köprülerini attım
Savaşlara girdim
Yenik, umarsız
Bana bir yara kaldı
Bir de yaşama isteği
Belli belirsiz.

Bir šiire başlamadan önce
Noktayı koymayı öğrendim;
Yeni başlamış bir şeyi
Yitirilmiş görmeyi...
Tufanlar da istemiyorum artık
Bir dünya kuruyorum kendime
Devinimsiz, duruk.
Aklımı da kovuyorum cennetlerimden
Yüreğimi de şimdi.

Günüşiğidir beni kör eden
Yağmurlardır yaralayan
Ve eve döner gibi yapıp,
Kendime döndüğüm her akşam
Anladım, yüreğimde doldurulmamış
Uçurumlar olduğunu.
Karşılıksız sorular göveriyordu
Aklımın geniş ovalarında.

İşte, bir zamanlar
Denize kavuşan ırmak
Şimdi gerisin geri dönüyor
Kaynağına.

Yalazlanıyor deniz
Önce usul usul
Sonra gürül gürül...
Uçurumlar açılıyor derin,
Dağlar yükseliyor yüce.
Oturmuşum bir kayanın üstüne
Akdeniz'e bakıyorum
Kendime bakar gibi
Mavi bir aynadaki gençliğime...
Ne söyledim, ne yazdımsa bu dünyada
Ne yitirdim, ne buldumsa
Bir derin iç çekişin
Bağrında eridi.
Bütün nesneler tek bir ses olarak
Bağırıyor bana:
– Bitti artık,
Artık her şey bitti!

Ardımda kalan
bütün köprüleri bir bir yaktım
Geri dönemem artık
Namludan çıktı kurşun.

Ne çok yürüdüm şu dünyada
Ne kadar az yol aldım
Acının alfabesindeyim daha.

Geri dönemem artık
Bir çizgi gibi uzar giderim
Anlamsız, kimsesiz
Ve soluk.

Acımı

Anlamıyor musun yüzümden?

Yüreğimi yansıtan

Bir aynaya döndü.

Aklımdan

Azat oldu da dilim

Yaşamın arkasından konuşarak

Özgürlüğünü kanıtlıyor şimdi.

Acımı

Anlamıyor musun yüzümden?

Bir kez olsun duy beni

Sözcükler

Araya girmeden!

Bir gün gelir de
Ölüme yenilirsem eğer
– Yenileceğim demiyorum
Yenilirsem eğer –
Deyin ki, erlerindendi
Eşit olmayan bir savaşın
Kılıcı sözcüklerdi,
Kalkanı sevgiler...

Dağlar sesimi tutar
Dağıtıp, parçalar ovalar
Acılar niye benim
Üstüme kanat gerer?
Ne dünya kadar yaşıım
Ne göklerden akranım var
Hüküm niye hep ölümüm?
Urganlar da kendini boğar
Göreceksiniz bir gün
Bütün uçurumları böler
Köprüleri sevginin.

Kendi rengini yadsıyan
Bir bayrak gibi
Dürüp, katlıyorum yüreğimi.
Ne kaldı konuşacak,
Ne vardı ki?
Yücelerde seyrettim
Uzun bir zaman;
Gönderlere çekildim
Ve anladım ki,
Doruktur asıl uçurum
Odur insanı boğan.

Ben mi yanıldım,
Yoksa dünya mı bilmem?
Bir yerlerde tökezledim
Ama düştüm diyemem.
Yağmur boğulmaktan söz eder şimdi bana
Güneş çekip gitmekten.
Beni kurtarmak için
Pamuk iplikleri uzanır
Uçurumlarıma...

Sevgili dünya,
Ne petekle balım kaldı,
Ne derilecek çiçeğim
Salıver artık beni
Kopar dizginlerimden!

Gün akşama kavuşur
Dünyadan el ayak çekilir
Bütün görüntülerimi yitiririm birden.
Aynalara baka baka
Unuturum yüzümü.
Her şiirde biraz daha
Koparım sözcüklerden.
Gün akşama kavuşur
Kapılar sürgülenir
Evler mezar taşıdır artık
Sokaklar teneşir...

Ey yankısız ses!
Ey devinimsiz tufan!
Ölüm nedir?

Uzun dinginliklerden
Sonra gelen fırtına
Taş taş üstünde koymamaya yeminli
Dönüp dolaşıp geldiğim
Bu kör noktada
Kırılıyor gülüşüm
Bir bardak gibi.

Ölüm kapıyı çalınca
Söylenmedik bir sözüm kalmayacak
Ve bu dünyada
Tepeden tırnağa yürek olmasını bilenler
Hep selden kaçarken
Tufana kapılacak
Batacak sulara yüzüm
Batacak sulara yüzün
Ağır bir taş gibi
Gömülüp susacak...

Yağmurun ardından
 Kar geliyor;
 Onun ardından sel...
 Bir şeyleri tamamlamadan
 Ölmek bana
 Zor geliyor.

Bu şiir nerde biter
 Gece güne ulanırken?
 Çiçek tohum olur döner,
 Su denize kavuşurken,
 Yaşamın sonunda mı,
 Başında mıyım bilmem?
 Beni kim düşünür bu irinler dünyasında?
 Herkes kendi yüreğini deşip,
 Derin kuyular açarken
 Sinmek, saklanmak için
 Karanlıklarına.

Gülün ardından
 Diken geliyor;
 Sütün ardından irin...
 Bir şeyleri bitirmeden
 Ölmek bana
 Zor geliyor.

Sonun sonsuzluğundayım
Ufkun çok ötesinde.
Geçip giderim dünyanızdan
Bir yıldız gibi akarım
Yanarım kendimce.

Ok çıkınca yaydan
Artık beni aramayın
Ne mezar taşı dakin
Ne diriltin söylevlerle.
Ok çıkınca yaydan
Saplanacak bir yerler
Bulurum elbet
Gücümün yettiğince...

Bir kalenin
Ele geçirilemeyen
Son burcuyum ben;
Yeryüzünden silinmiş ırkların
Tek temsilcisi...
Ne söyledimse yele söyledim,
Sanki ne yazdımsa buza
Taşlandım adımbaşı
Taşlandıkça konuştum.
Ben acının dallarıysam
Yeryüzüydü gövdesi
Ben bir ırmaksam
Yaşam denizdi...
Bekleyen görececek.
Yanan sular,
Boğulan topraklar bana tanık.
Ben susarsam
Taşlar konuşacak artık.

Yağmurlar yağacak uzun
Yağmurlar ince
Dünya, bir alıcı kuş gibi
Üstüme çökünce
Ne bir sözcük kalacak,
Ne de bir çılgılık...
Yine de gülsün isterim
Şu pencerelerde
Sokağı seyreden çocuk;
Gülsün artık!

Umut, o arslanın
Ağzında değil,
Midesindeyken şimdi
Gülümseyerek seyrediyorum
Tarihin sofralarında
Onu çiğneyenleri.
Varın taşılayın beni!
Yaralarım övüncümdür
Bu dünyadan olduğuma
Yaşadığıma dair.

Umutsuzluğun umudundayım
Karanlığın ışığında
Öyle derin, öyle yoğun
Uçurumların doruğundayım.
Varsın bir yanıt
Bulmasın sorularım;
Yalnızca soru sormaya
Bile razıyım...

Kişisel alacakaranlığın

Cephelerindeyim.

Yaralarım bedenimi yırtarcasına fırlıyor.

Geride kalan

Yalnızca kan ve irin...

Sabaha yakın görülen düşlerde
Bilinci körelten
Bir karabasan yoğunluğu,
Biraz da acı vardır.
Güneşin altında kararan şeyden
Korkun, derim ben
Kül altında yanan kordan...
Ve ışık, uzun bir karanlığın
Ardından gelirse eğer
Asıl anlamını bulur.

Güneşin öte yüzünü gördüm
O sonsuz karanlığı...
Doğadaki her şeyin
İkinci adı yalnızlıktı,
Ölümdü, suskunluktu.
Bir çiçek ki, taşırmış
İçinde hep solgunluğu,
Suyun akışında bir
Boğulma korkusu varmış
Yanan topraktan
Yükselen buğu...

Güneşin öte yüzünü gördüm
Ki, orada her şey
Önce kendini yadsıyordu.

Belki kendini boğan
Biri değilim
Yağmur, ne biliyorsun?
Belki bir beklediğim var yaşamdan.
Bir bardak mıyım sanki
Kendiyle dolup taşan?

Belki bir sıcaklık
Kaldı bir yerlerimde
Güneş, ne biliyorsun?
Belki gecelerimizden sızan bir ışık..
Bir kum saati miyim?
Boşalıp kaldım mı artık?

Belki açacak
Bir şeylerim vardır
Çiçek, ne biliyorsun?
Belki konuşacak birkaç söz kalmıştır
Bir gün karşıma çıkacak olanla
Geçmişe, geleceğe dair...

Akdeniz susuyor.
Susuyor turuncu. Susuyor yeşil.
Bir yaşam ki nasıl
Ancak kendiyle tanımlanır;
Bir insan ki neredede
Artık her şeye razıdır
Orada dursun dünya!

Ölü deniz,
Güneşli, puslu deniz
Sularını rahim, taşlarını cenin
Kıldığın çağlardan kalmış
Bir gülümsemeydim bir zamanlar
Belli belirsiz...
Cebimde kelebek ölüleri,
Ağzımda tütün kokusu
Turuncu sokaklardan denize uçan
Soluk bir gölgeydim
Dalgın ve kimsesiz...
Köşkerin kızının
Memelerine dolan iyot kokusunda,
Gülüşünde bir işçinin
Bir payım vardı
Hiç kuşkusuz...

Akdeniz susuyor.
Yaralı bir balık gibi;
Çağın zıpkınlarıyla delik deşik.
Akdeniz susuyor.
Suları kirli şimdi,
Mavisi soluk...

Beni doğuracak rahim,
Beni sallayacak beşik yok!
Dünyaya düştü yolum
Bir görümlük
Konuk geldim.
Tek bir soru sordum
Bin yanıt aldım;
Ama hiçbirine bende yanıt yok!
Uçurumlara itildim,
Doruklara çekildim.
Çaprazlama çiçekler astım da göğsüme
Şaire çıktı adım.
Dinsiz bir peygamberim şimdi
Ateş olsam bir kendimi yakarım.
Kendi karanlığından korkan
Bir geceyim ben,
Kendi sınırlarına düşman
Bir ülke;
Kuşatılmış, yorgun...
Ey dünyalıklar, ey tarihçiler!
Oysa hepsi topu topu iki kelime:
Yaşadım ve öldüm.

Bu şiir burda biter
 Yaşam benimle bitmiyor
 Umutsuz değil, umarsızım şu anda
 Ne çiçeklerde payım var,
 Ne şu suskun taşlarda...
 Acıdan kurtulmaya yeltendiğim zamanlar
 Acı olduğumu anladım
 Dünya bunu bilmiyor...
 Ben insanlığın çocukluğuyum
 Ve yaşlılığımı sırasında.

Bu şiir burda biter
 Hiçbir dayanak bulmadan
 Doğanın avuntusu nedir?
 Gece günle tanımlanırken?
 Işığın kaynağında hep
 Bir karanlığın donduğu
 Bilmem nasıl kanıtlanır?
 Yıllar yılı sorulara yaslanıp
 Yaşarken ölüme doğdum ben
 Hiç kimseyi öldüremem
 Kendimi bile artık.

Bu şiir burda biter
Nasılsa anlaşılmaz
Çünkü bir sese, yankısından başka
Kulak veren çıkmaz
– Çoktan biliyorum bunu...
Karanlıkta gülümsüyorum son kez
Böyle anımsa beni...

1981-82

Ateşi Çalmayı Deneyenler İçin

acı

Acının doruklarıyla uçurumları arasında inip çıkan bir sarkaçtır yüzüm. İçine yalnızca kendini çeken bir sünger gibi dolup boşaltır gözeneklerini. Boğuluyorum. Yaşamın bütün efsanelerine uğradım; elimde bir tek tüy kaldı o anka kuşundan. Umut etmek, her şeye karşın kendi küllerinden doğmaktır belki. Ama ben kendimi yaktığımda, dağıttı küllerimi boran. Zerreciklere bölündüm, birleşmeye çabaladıkça dağılıyorum şimdi.

Ey sulara yitirdiğim yüzüm! Ey bilinmeyen bölgeleri gösteren harita! Kucağıma seriyorum seni. Koyulaştırıyorum dağlarının, ırmaklarının, uçurumlarının çizgilerini.

Artık her şeyi bütün kesinliğiyle, bütün gerçekliğiyle yaşamının zamanıdır. Yalan söylendi yıllar boyunca bana – ne kadar çok, ne kadar... Aldanışların ufkunda dünyanın rengi maviydi.

Acının enlem ve boylamlarında gidip gelen bir gemidir yüzüm. Fırtınası kendinden, pusulası kendidir. Bir şeylerin vakti geçti artık, nelerin bilmiyorum. Göğümde dondu karanlık. Bir urgan kendini bağladı. Süte irin karıştı.

ölümün gözleri

Keşke gözleri olsaydı ölümün; elleri, kulakları... Hiç dinlemez ölürdüm. Keşke ufuk çizgilerinin bir ardı olsaydı. Geometriyi yalancı çıkarmak için seferber edebilseydik bütün boyutları...

Ama yıl üçyüzaltmışbeş gün, altı saat.

Lânet! Lânet! Lânet!

Artık her şey açıklandı. Çözüldü bütün denklemler. Aya gidildi. Organizmanın sırlarına erildi. Bütün hastalıkların çaresi bulundu, ama sonsuz bir hastalık oldu yaşam. Sekiz saatlik işgünü, televizyon. Günaşırı sevişmek, yatağında buzdan bir çölle – tekniğine uygun...

Keşke gözleri olsaydın ölümün.

sıfır noktası

Yaşamın sıfır noktasındasın ama, soyu tükenmiş varlıklardan akranın var. Yalnız ve dalgınsın – daha çok da kederli. Gerisi, işte böyle kesik kesik sayıklamalar... Zorbaların tapınaklarından kovuldun. Adına kurbanlar da kesilebilirdi. Dünyayı ikiye, üçe beşe böldüler; sen bütün dünyaların dışında kaldın. Kuralların çok önceden belirlendiği, güneşin doğudan doğup, yine batıdan battığı, yağmurun yalnızca unutulması gereken şeylere yağdığı bu panayır yerlerinde duruyorsun ve üstüne üstlük diyorsun ki:

– Önüm-arkam, sağım-solum sobe!

aykırı olmak

Ayıışığı, dallarda donduruyor yağan karı. Mor gece, pencerelere yumak yumak yalnızlık serpiştiriyor. Kimseler yok gibi, kimseler, hiç kimseler... Beni Dünyanın döndüğüne inandıracak, suyun aktığına, toprağın yeşerdiğine... Donuk ve mor gece. Rengi olmayan bir yalnızlığa renk katan gece. Bu iç sıkıntısına bir ad bulan...

Ayıışığı, dallarında donduruyor yağan karı. Irmaklar akıyor alnımın kırıxıklıklarından. Bedenimin her hücresinde bir uçurum açılıyor... Eğer yaşamsa bu, bu iç sıkıntısı, bu suskunluğu bile bağırır. Yeğdir aykırı olmak! Ağzında bir pipoyla geçmek sokaklardan. Yaşlı kadınların ödlerini patlatarak.

bir gölge olarak

Sözün bütün kanatlarını kırdım. Ey dünya, çok yorgunum. İnsanlar bakıyorlar bana, gözlerinin izi kalıyor yüzümde. Yalnızlığın son burcunu da ekledim içimdeki kaleye. Sessizce uzaklaşıyorum, kimsesiz bir gölge olarak duvar diplerinde yaşamın.

Anlaşıldı, bu dünya kaldıramayacak benim sorularımı. Bana durup dinlenecek bir dulda bulunamayacak. Konuşmamam, susmam gerek. Bütün şiirleri son dizesinden başlayarak yazsam da, tümünden yazmaz olmam gerek. Varsın hiçbir şey konuşulmasın. Sonsuzluk hep ertelensin. Ben alıp başımı gideyim, ölümün işgal ettiği yaşamımı bağrıma basarak.

yaralı gece

Nasıl da yorgunum. Yaşamı hep dev aynalarından izlediğimi gittikçe daha iyi anlıyorum. Yitirdim bütün avuntularımı. Keşke bir taş kadar suskun olabilseydim, tohumlarını dökmüş bir çiçek kadar dingin.

Ey dünya, nerde yanıldım ben? Acının dorukları tuttuğu bu gece bir kez olsun söyle bana. Hiç değilse bir ipucu ver, kanıt göstermesen de olur.

Bitek acılar serpildi yıllar yılı aklımın toprağına. Nasıl da verimliydi. Hiçbir umut yok artık; ne bir yaz günü anımsanıyor, ne de denizin yüreğine inmeyi kuran bir çocuğun düşle-ri. Ünlemlere yer kalmadı dünyamda. Yalnızca soru işaretleri var ve ayraç içinde inliyor yaşamım. İşte, bütün anlatımlar yaralı bu gece, sözcükler kırgın...

ölmek yasak

Yaşamak, yeni bir emre kadar yasaklanmıştır. Bundan böyle kimse soru sormayacak. Şairlerden ve peygamberlerden çekmediğimiz kalmadı bunca yıl, başımıza gelmedik bela...

Tarih konuşuyor, dinleyin! Kapılar sürgülenecek ve özellikle geceleri kimse sokağa çıkmayacak. Gelecekte ve güzel günlerden söz etmek serbesttir; ancak, simge olarak 'güneş' kullanılmayacak. Herkes kimlik kartına kullandığı maske sayısını da eklesin. Çünkü her biri için tarafımızdan vergi iadesi uygulanacak.

Şair konuşuyor:

– Ölmek, yeni bir emre kadar yasaklanmıştır!

sürgün yeri

Elimde dünyayı değiştirecek bir tek tanım bile kalmadı; değişimin isteğinden gayrı. Naylon umutlarınıza kibrit suyu, sizi tarih tüccarları! Umarım yok dünden bugünden. Madem ki güneş bu dünyadaki bütün acıları, yoksunlukları daha bir belirgin kılmaya yarıyor, o güneşi ne yapayım ben?

Her yer gülsuyu kokuyor. Tatlı bir hoşnutluk yayılıyor müminlerden. Şairlere nişan, şiire kefen. Her yerde afsunlu sözcükler. Dirsekleyiniz birbirinizi beyler. Kimlik kartınızı da gösterin lütfen. Teşekkürler.

Bu dünya değişecek. Değişmesi gerek. Onun için bir sürgün gibi duruyorum ben. Onun için sürgün yerim şiirler...

dinciler

Tarihten söz ederler. İki kere ikinin hep dört ettiğine, suyun aktığına inanırlar. Yaşamları her zaman bir tufana gebe, tufan sonrasında yoksun. Bir insan nedir ki zamanın deviniminde – yalnızca bir noktası umudun.

Kitapların altını çizerek okurlar ve kimi sözcüklerin üstüne basa basa konuşurlar. Sanırım aynalara düşmandırlar. Duvar diplerinden yürürler. Dinsizdirler. Her şeyi bir din olarak yaşarlar.

ufuk çizgilerinin

Bütün ufuk çizgilerinin ardından bakıyorum dünyaya. Ama sınırsızlığın bile bir sınırı var, bu aldanışlar sağnağında. Ölümle dirimin arasında uzanan o daracık patikada günlerce, günlerce bir şeylerin olmasını bekledim. Suyun tersine akmasını, yolunu şaşırmasını güneşin, dağların uçurumları doldurmasını... Oysa dünya yeni bir tufana eremeyecek kadar çığrından çıkarılmış o duruk maviliğinde. Bütün nesneler kendileriyle barışmış.

Ey tanımsız öfke! Ey uluyan, durmaksızın uluyan acı! Ey durukluğun kölesi, devinimlerin padişahı! Taş kalmasın taş üstünde. Damla itsin damlayı; kin biriksin...

Var mı ki, bu dünyada kendine yansıyacak bir su? Yok mu ki, kendine dolanacak bir ağu? Varsa da yoksa da ben giderim şarkılarımla kırık dökük. Kendimle uzlaştığım an, öldürürüm kendimi. Dünyanız kalır size, allıgüllü dünyanız. Çığlık çığlığa giderim. Ama bir başıma, ama yankısız...

yağmurlar

Yağmurlar yağardı uzun uzun. Göğü senin saçlarında koklardım. Garip, örneğin güneşin doğuşunu senin yüzünde izlemek gibi garip alışkanlıklarım vardı. O zamanlar henüz çözülmemişti dünyanın bütün sırları. Bu kadar kolay değildi yadsımak. Sen kollarımda bir ırmak gibi akmayı benimsedin; hep öyle kalmayı. Bense, ırmakların denizlere, okyanuslara taşındığına inanırdım – hâlâ da inanırım. Bilirsin, bir tek yağmur damlasında bile boğulmaktır benim tek ayrıcalığım.

Sana hiç kullanılmamış sıfatlar yakıştırdım; şimdi bütün sıfatların ötesinde sevdiğim sevgili. Bedenini bir dünya olarak dolaştığım, dağları, uçurumlarıyla sarıp sarmaladığım. Nerdesin şimdi? Nerde yoksun ki? Uzun, upuzun bir yağmur yağıyor yaşamı boyunca insanın. Yüzeyde kalan her şeyi alıp götürmek, derinlerdeki duyguları beslemek için. Yağmur benim adıma yirmidört yıl üç ay altı saattir yağıyor ve nerde denecek bilmiyorum artık. Sen bu yağmurun neresindesin? Bütün unutmaları denedim, sonsuza dek anımsayacak kadar. Sevgilim, hep varolan yitikliğim benim.

sabah

Kumlar deviniyor ayağımın altında. Kıyı boyunca titriyor dalgalar... Niye konuşmuyorsun benimle? Niye bu suskunluk? Şu ağacın dallarını ayırsak, ardında ürpererek göğü tüt-süleyen sabah yıldızını göreceksin. Varsın yine güneşle gelsin mutluluk, güneşin simgeleriyle. Doğaya olan inancımı hiç yitirmedim ki ben. Varsın yine sabah anlatsın umudu – şimdi gerçekten sabah. Birazdan göğün nasıl bu kadar mavi olabileceğine şaşacaksın. Yaprakların üstündeki çiylar, gözyaşlarıdır gecenin...

Seni çağıran bütün imgelerimi yitirdim. Adını bile unuttum, yalnızca yüzün aklımda. Konuş benimle. Yaşam burçlaşmadan ayağımın altında. Kumlar çekip almadan beni yüreğine.

bir umarım kalmıştır

Eğer bir şey unuttumsa anımsat bana; tersinden okuyayım yaşamımı. Dünyayla benim aramda kalan bütün çıgıllıkları haykırayım. Sözcükleri eğireyim, yeniden dokumak için. Yarım kalmasın bu oyun. Hiç kimse kaçamasın kendinden. İşte, yineliyorum: Yalnızlığım tütüyor bütün nesnelerden...

Eğer bir şey yarım kaldıysa, söyle tamamlayayım. Gecenin ardından gelmemiş bir sabah, evine dönmemiş bir adam, bir delikanlının sevgilisine söyleyeceği son bir aşk sözü...

Dünyada yapacak bir şeyim olduğuna inandır beni. Bu taşta, bu çiçekte bir payım bulunduğuna.

Madem ki gökyüzü şimdi böyle engin ve sözcükler böylesine yalındır. Bir kez daha aç kapıları sonuna kadar; yeni sorularla sarıp sarmala beni. Göğün denizle birleştiği o yerde bir umarım kalmıştır...

ateş hırsızı

Ateşi çalmayı denedim, bir yangın yerine dönmüşken dünya. Tuzaklar kurdum, uçurumlar ortasında. Ama yine de telaşlandı zorbalar. Kanıtlar getirdiler, kitaplardan alıntılar yaptılar... İşte o günlerden beri, benim her kurtuluşumda bir yenilgi payı var. Benim her mutluluğumda...

Ateşi çalmayı denedim.

Tanrılara gerisin geri götürdüm sonra...

1982

Kybele'nin Son Oğlu

“Her çeşit din ve sahtekârlıktan yorgun düşmüş, artık hiçbir şey beklemeyen, hiçbir şeyden korkmayan son insanın bütün toprağı ruh halini almıştır ve ruhun beslenmek için köklerini salıp emeceğı bir yer yoktur. Son insan da kendini boşalttı; artık ne tohum, ne gübre, ne de kan. Her şey sözcüklere dönüştü.”

Kazancakis

KYBELE'nin son oğluyum ben
Ki her gün yeniden doğarım
Bu acılı çağlara, bu acılı çağlara.

Tarihim ben. Tarihten de öteyim belki
Hiçbir yaşam sığmaz ki kâğıtlara
Yılları üçyüzaltmışbeş güne bölerim
Günleri yirmidört saate
Ama ne gecem var ne gündüzüm
Aykırıyım, barışamam tanımlarla.

Yıkıntılar, yıkıntılar dört bir yanda
İnsansız gölgeler
Koşuşup duruyorlar sağa sola
Evrak dosyaları uçuşuyor havada
Takma dişler, saatler...
Uğultu halinde konuşuluyor
Tek bir borudan üfleniyormuşçasına
Bilincine varmaktan uzağım yalnızlığımın
Çoğulluk olmayınca
Sözcüklere başvurulmadan kitaplar yazılıyor
Çizgiler, çizgiler kâğıtlarda
Yazılıyor da sonra ateşe atılıyor
Korkarak ve usulca.

Eşiklerinde duruyorum evlerin
At nalı. Çan. Sarmısak.
Paspasa ayağımı siliyorum uzun uzun
Ellerim var benim. Çana dokunuyorum.
Fısıltılı konuşmalar yalnızca.
Ellerim var benim. Yok mu acaba?
Kim tanık olacak bu yalnızlığıma?
Kybele'nin son oğluyum ben.

BİNDOKUZYÜZSEKSENİKİ yılı Ağustos ayındayım
Bindokuzyüzsekseniki bilinmeyenli bir denklemin
Çözülecek neyi kaldıysa?
Daha iki kere ikinin dört edip etmediğinden
kuşkulanılan bir dünyada
Sınırlar belirliyorum boyuna
Telörgüler, mayınlar
Karartmalar uyguluyorum
Sokağa çıkma yasakları
İkinci bir emre kadar...

Toz-duman. Kargaşı.
Gıcırıyor bir kapının kırışları rüzgârda
Ama yok hiç kimseler...
Sonuncusuyum bütün varlıkların
Son insan, son çiçek
Yedi kat yerin dibinden
Yedi kat üstüne kadar ne varsa
Yalnızlığım
Kimseler bilmeyecek.

Tanığımı kendimin
Kendimin ekseniyim
Yıllar umurumda değil yıllar
Belleğimde kandan, zorbalıktan, gözyaşından başka ne var?
Kybele'nin son oğluyum ben
Son haykırış, son çığlık
Yankısız ve kırık.

Bütün mihrapları dağıttım
Dinlerden azat olundum
Anmasın kimse beni ölümün enlemlere boylamlara
bölündüğü yıllarla

Yaşadığım bütün ülkeler
Şimdi atlaslarda kara bir delik
Dünyanın bağrında yara...
Anmasın beni kimse
Ölümün, tarih öncesi çağlardan kalmış soluk
Bir imgesidir deyin
Kazara bir yerlerde
Rastlarsanız adıma.

ISLAK. Ve karanlık boylu boyunca
Yağmur yağıyor.
Hiçbir cam buğulanmıyor
Veriyor herkes soluğunu kendi içine.
Alkol ve bayat midye kokusu
Birahanelerden taşan.
Ama niye hep akşamüstlerinde?
Sizi alıp dünyayı değiştirmelere götürsem
Gelir misiniz benimle?
Yağmur yağıyor
Bu, dünyanın ilk yağmuru olabilir
Bir şeyler eskir birdenbire
Bir şeyler yenilenebilir
Gelir misiniz benimle?
Kanıtlarım da yok ama
Mührüm de...

Kybele'nin son oğluyum ben
Kitapların yakıldığı günlerden gelirim
Tek bir sözcük kalmadı bana, yanıp kül oldu hepsi
Bir gün elbet yeni bir dil bulurum...
Bütün duvarlarda kurşun delikleri
Kapılar kırık. Tütmüyor bir tek baca bile
Susuyorum, hep susuyorum
Aldılar bütün sözcükleri elimden
Geride kalanları da mezar yazıtlarında kullandım
Ölüm tarihlerini hep boş bıraktım
Ve bir daha söz etmedim geçmişten, gelecekten...
Bana bir dil bağışlayın ne olur
Konuşmak istiyorum
Ağızlar yalanlarla sürgülenirken.

Ey, yıkıntılar dünyası!

Bana aldanişların kınında saklanan bir umuttan

başka bir silah mı kaldı?

Çocukluğumdan bir kanıt getir bana

Mutluluğumdan bir esinti

Senin son oğlunum ben

Al dizine anlat yalnızca

Anlıyorum, anlıyorum her şeyi

Peki, kanıt gösterme

Anlat yalnızca

Mağaralara ilk bizon resmini çizdiğimden beri

Kaç tufan koptu?

Kaç savaşta, kaç bin kez öldüm?

Kybele'nin son oğluyum ben

Soyu tükenmiş bir varlığım

Kalmadı gücüm.

TOZ savruluyor elimi sürdüğüm her şeyden

Dağılıyor bütün varlıklar

Bütün renkler en koyu tonlarını arıyorlar

Çağımın öksüzüyüm ben

Ölüyorsa bir çocuk uzaklarda

Beni ölüyor şimdi;

Bir uzun dinginliği,

Bir derin yorgunluğu...

Ben de gider miyim bir sabah erken
Bana yollar yollar
Bana ulaşılacak bir yer mi kaldı?
Dünya çığrından çıkmışken
Hangi tufan yaralarımı sağaltacak?
Hep kutsal kitaplara giremeyen
Bir şeylerim kalacak
Beni hangi sınır, hangi bayrak
Gölgesine çekebilir?
Ben kendime küsmüşken
Benimle kim barışabilir?

DELİLİĞE çağırıyor bu ağ beni
Teyplerden çığlıklar dinleterek
Dosyalayarak adımı.
Anam beni bir taşın koynunda doğurmuş sanki
Karşı ıkıyorum, yaşamımı gün gün yineleyerek
Mutlu günlerim de oldu
Dünya elimde bir bayrak gibi
Dalgalandı uçsuz bucaksız
Tarihlere bunu da yazmanız gerek.

Anılar ne çok uzak anılar
Her şey birkaç sözcük
Sesim havada dunsun istiyorum
Ey benden sonra yaşayacak olanlar
Sesim öylece boğuk
Girsin uykularınıza yürüsün
Benimle yüzyıllar
Mutluluğun sınır boylarına düştü yolum
Ölümün akseni boynumdan geçiyor
Umutsuz değilim
Ey geleceği elleriyle, düşleriyle kuracaklar
Yalnızca dalgın ve kırık...
Çünkü benden sonra tufan değil
Benden sonra mutluluk!

Ölü bir dille konuşuyorum
Toprağa soluğumu bir kök gibi salıp usulca
Yumrukların gökyüzünü dövdüğü o çağlarda
Kala kala bir ben kaldım nasılsa
Kybele'nin son oğlusun, diyorlar bana
Çamurlara yatırıyorlar beni, üstüme tükürüyorlar
Şiirler okutuyorlar sonra
Dostlukları birer dekor olarak yaşıyor
Kadınlarını hücrelerine dek üleşiyorlar
Caddelerinde irin akıyor dünyanın yarasından
El-bebek, gül-bebek, tüp-bebek çocuklar
Ders çalışıyorlar odalarında...
Kuş olmaya kanadım yok
Şair olmaya sözüm
Dilim sürçüyor
Çağım benim, çağım benim
Yenilmeyeceğim!

DENİZ durgun, portakal ağaçlarının ardında dilim dilim
Gökyüzü kucaklayıp kucaklayıp içiyor mavisinden
Yengeçlerin izleri kumsalda
Zeytinlikler bir toka gibi suların alnında
Sular utangaç, mutlu...
Benim buralarda bir mutluluğum olacaktı
Kybele Ana, çık müzelerden
Kır cam bölmelerini gel
Anlat bana, benim bir mutluluğum olacaktı
Yalınayak denize koşan yaramaz
Uçarı bir çocuktum da
Bağırırdın ardından sabahın pembeliğine karşı.
Tarihi orada dondur biraz
Ana, maltızın üstüne çaydanlığı koy
Sonra külle yıka avuçlarını
Seccaden uzansın sonsuzluğa doğru
Her eğilip kalkışında ninniler dökülsün eteğinden
Tohumlar dökülsün rahminden
Yeniden öğret onlara taşla balta yapmayı
Ağaç gövdelerinden tekerlek
Denizden korkmamayı
Ve aşkı bir karpuz gibi bölüşmeyi yan yana...
Dünyaya yeni oğullar gerek
Yeni adlar çiçeklere, kuşlara...

KYBELE'nin son oğluyum ben
Tarihin iç geçirdiği yıllarda doğdum
Çağımın kanlı urbalarını giymek için
Gençliğimi soyundum.
Vuruyor şimdi yüzüm aynalara aynalara
Aynalar silme kan, aynalar irin
Ben kendi yaşamımın bile milat öncesindeydim
Gelecek günler için düştüm yollara...

Asılmış şimdi resmim kentlerin alanlarına
Nedense yanlış yazılmış doğum tarihim
Dünyanın yaşındayım, özgürlük akranımsa!

1982

Milattan Sonra, MCMLXXX

eylldr

Eylldr. Yedi dağın ardına acı yürür.
Yağmurlar yağar bakıra çalan göğün altında
Çağın aynalarında yurdumun yüzü durur
Eylldr. Bir güvercin fırtınası dallarda.

Yalnızlığın koro halinde yaşanmışlığı vardır
Birahanelerde ğrenciler, bin türlü yaralarıyla
Elleri titrek, başları önlerine düşmüştür.
Eylldr. Mor bir ayışığı akar dışarda.

Geceler nasıl bu kadar uzun sürebilir?
Yastıklara gözyaşıyla bir dünya çizerim
Alnımı duvara yaslayıp oturduğum da olur
Işığı yakmaya korkarım, dikkat çekmemek için.

Eylldr. Suda, toprakta cemreler ölür
Yurdumdan haber götürür dünyaya kuşlar
Acıdır bize kalan, mutluluk değil
O son insan da bir gün glnceye kadar...

1981

kovulduğum bütün kapılara

Kovulduğum bütün kapılara geri dönüyorum
Yurdum için, alnımda yaralarla
Ellerinde taşlarla bekliyor herkes beni
Benimse aklım yitip giden dostlarda

Onca insan niye öldü – sormuyorum artık
Ölüm bile kılık değiştirmişken şimdi
Hâlâ yaşıyor olmanın şaşkınlığı var üstümde
Sanki her doğan gün bir bağış gibi

Geçtim herkesin geçtiği o yollardan
Ne yerineceğim bir şey var, ne bir övüncüm
Öyle yalın çıksın istiyorum ki sözcükler ağzımdan
Acısı acı olarak adlandırılsın bu ömrün

Kardeşler, size yine şiirler getirdim
Unuttuğumuz kimi duygulara ilişkin
Kırık dökük birtakım anımsamalar...
Hiç değilse şunu düşünün, nasıl geldi bu adam,
bugünlere kadar?

1983

yenilenlerin türküsü

Yenildik işte bir kere daha
Ne olur tarihi yardıma çağırma

Mezar taşlarında soluk bir yazı
Uzun bir iniltiyiz dört duvar arasında

Aksın diye yataklar açtığımız ırmak
Döndü gerisin geri kaynağına

Onca acıdan ne kaldı bilmem
Bir uçurum mu yürekte, gitgide derinleşen

Kahve masalarında kurtarılan dünyalar
Söylevler, sıkılmış yumruklar mı yoksa

Yenildik işte bir kere daha
Ne olur tarihi yardıma çağırma...

1981

sırtüstü uzandığım topraklar

Sırtüstü uzandığım topraklar,
Dalıp gittiğim gökyüzleri
Yaramı sağaltacak ne var?
Sürgünüm yurdumda şimdi.

Akşam çöküyor, göğün dibinde
Bir tortu kalıyor yalnız
Gitsem kendimi alkole mi vursam
Öyle yorgun, umarsız?

Söyleyin dünya hakkı için
Yalnızlığımı yele kuşlar
Bir tek benden mi kaçar
O herkesi saran bakışlar?

1981

yurdum gibi yaralıyım

Yurdum gibi yaralıyım
Ne eksik, ne de fazla
Derin bir uçurumum
Bütün haritalarda

Geceleri çığlıklar
Giriyor düşlerime
Dirlik nedir bilmedim
Yalan yanlış tarihimde

Yurdum gibi yaralıyım
Dünyaya karşı ben
Yıllar değil yıllar, umudumdur
Sessizce küllenen...

1981

yurduma verilmiş bir sözüm var

Yurduma verilmiş bir sözüm var
Kıldan ince, kılıçtan keskin
Buna, sıkılmış avuçlarda saklanan
Bir çiçek de diyebilirsin

Ölüm düşüremeyecek inan bana
Yüreğimde kalan o son burcu
Kırılsam da eğilmem daha
Tazecik, körpe bir dal gibi

Yurduma verilmiş bir sözüm var
Ne olduğunu bilmiyorum, ama
Bir şiir belki, belki de bir yaşam
Daha eklemek ay-yıldızlı bayrağına...

1981

görüşme yeri

Duvarlara çiziktirilmiş hasret sözleri
Yüzlerde derin acılar yol yol
Küplerde incir reçelleri, dut kuruları
Denetlenmek üzere bekliyor.

Acının süzgecine dönmüş gözleri
Kaldıramıyor artık beş yıl, on yıl, müebbet
Temyiz dosyaları, tanıklar vb. sözleri.

Gözyaşları içinde gülümsüyor bir ana
Oğluna görüş yerinde, tek bir sözcük söylemeden
Isırıyor yağlığının ucunu, dişleri arasında...
Oğlu üç kişiyi öldürmüş, herkes öyle diyor
Rahminde duyuyor o üç canı birden
Dünyada, bindokuzyüzseksenüç yılında
Gözyaşları içinde gülümsüyor...

1983

yağmur ağıt yak ardımdan

Yağmur, ağıt yak ardımdan
Karanlık sokaklar boyunca
Ben yurdumun özoğluyum
Kimseler yanmıyor bana

Yaprak yaprak içimde yalnızlık
Onun dalları dünyadır
Kendi göğümde bu sürgünlük
Bedenimdir ona bir tek sınır

Kimsenin bir şey söyleyeceği yok
Ben susarsam, konuşmazsam
Acı bile sustu artık
Yağmur, ağıt yak ardımdan...

1982

Duvarlardaki kurşun deliklerini
Çiçeklerle kapa artık
Eve erken dönsen iyi olur
Öyle çok düşünme geceleri
Yurdumuz, kimsesizlik, yoksulluk...

Birahaneler sigara dumanı,
Parklar, çimlere basmayınız
Yollar daha bir kalabalık
Bir şey eksik, bir şey eksik
Diye düşünmesen iyi olur
Bu şarkı kırık dökük
Nasıl da sensiz de bir son bulur.

Ama şimdi biliyor musun
Mezarlıklara yürü artık
Ne kadar genç ölü varsa
Ölüm tarihlerine bugünü yaz
Sonra ağlasan iyi olur
Sustuk, kendi içimize gömüldük
Anlıyor musun biraz...

1982

yurdum

Yurdum, tarihin üstüste
Su verdiği bıçak
Oğulları bıçkın,
Kızları güleç
Yurdum, kederle, acıyla
Uğunur yıllar boyu
Onu kim sağaltacak?
Karanlıkta yazıyorum
Bu yitik şiirleri
Nasılsa okunmayacak
Susarsam dağlar beni,
Beni denizler utandıracak
Öyle yalnızım ki
Yürürüm yollarda
Suskun ve uzak
Kahvelerde otururum
Selâmı alınmayan
Bir adam olarak
Tanımaz beni dostlar,
Eski dostlar beni
Yazın ömrüme bir tek
Ömrüme şunu:
Yurdunda bir sürgün
Gibi yaşadı ancak...

Yurdum, köylerinde şimdi
Erişte döküyor kızlar
Hamuru gözyaşlarıyla karıyorlar
Sıra sıra açıp kesiyorlar
Dilim dilim, küçük küçük
Evlerin duvarlarında
Kâbe-i Muazzama tasvirleri
Seccadelerin üstünde
Namaz kılıyor yaşlı kadınlar
Yüzleri kibleye değil,
Oğullarının gittiği yöne dönük
Oğullar sınır boylarında
Gözleri ufka yamalı
Yurdum, yüreğinde şimdi
Çatlamadık damar mı kaldı?
Hoşça kal bile diyemeden
Gittiler geceyarıları
Kur'ana el basarak
Konuşuyor analar:
Hiç unutmayacağız bunları!
Güvercinler bile
Kanatlarını saklıyorlar
Haber gelmesin diye...
Yurdum, deyince kardeşler
Dilimde söyleyemediğim
Binlerce kelime...

Gözyaşlarım bir bir
Çekiliyor yatağından
Kıracak beni dünya
Eğilip bükülürsem
Umarım yok gelen geceden
Yurdum boynuma zincir
Kendini taşıyan muska
Fısıltıyla konuşuyorsam
Güçsüzlüğümden değil
Korkumdan yalnızca...
Ama hiç bu kadar
Doğrudan bakmadım yaşama
Yalın olmak istiyorum
Yurdum gibi, baharda kırlar
Çiçeklenince nasılsa
Ve hazırım şimdi
Çocukların soracakları
Bütün sorulara...

Öyle içten, öyle sıcak
Yurdum, demek istiyorum
Fısıldamak taşlara
Soluğumu göğе bir bayrak
Gibi asarak bugün
Parmağımı toprağa
Bir dal gibi uzatarak
Yurdum çizmek istiyorum...

Yaralı yurdum benim
Sana rahim dünyadır
Şimdi umudu cenin
Kılıp da doğmanın zamanıdır.

1982

ÖLÜM NEDENİ: BİLİNMİYOR

Birinci Basım: 1988, Bilgi Yayınevi.

ÖLÜM NEDENİ: BİLİNMIYOR ÜZERİNE BİR OTOPSİ

I. GİRİŞ

Şiiri değerdendirirken kullanacağımız ölçütlerin yine şiirden edinilmesi gerekliliğinin ayırdındayım. Estetik olgu yine estetiksel örste sınıanır. Doğrudur. Ne ki, bu vurguyu önemseyenlerin bile, estetik olguu değerdendirme süreçlerinde, estetik-dışı disiplinlerin de (psikoloji, sosyoloji, felsefe, tarih vb...) sağladığı bilgisel bütünlükten yararlandıkları görölüyor. O halde, abartılı bir hasislikle, *estetiksel olan*'ı, kendi dışındaki *oluş*'lardan yalıtık bir düzlemde ele almanın herkesçe kullanılabilecek bir yöntemi henüz bulunmamıştır diyebiliriz. Kaldı ki böyle bir yolun fazla bir önemi de yok, anlamı da... Çünkü estetiksel yapı, insan denilen karmaşık süreçler bütünüünün *bilinçli* çabası, yaşamdan devşirilmiş bilincin kurgusudur. Burada sözü edilen *bilinç*, salt (katışksız) estetiksel bilinçtir varsayımı, insanın üzerinde durduğu ekonomik, toplumsal, siyasal, psikolojik vb. temeller olmadan da var olabileceği kabulüne dayanır.

Galiba burada unutulana şu; üzerinde konuştuğumuz şey yaşamın estetize edilışidir. Başka bir deyişle, estetik olan, yaşamdan edinilen ve yine yaşama eklenendir. Yaşamsal olan her şeye olduğu gibi, ele aldığımız şeyin oluşuna katılan her zerrenin kendi açıklama olanaklarının

bileşkesiyle oluşturulmuş bir yaklaşım biçimi getirilmesi zorunluluğu vardır.

Bütün bunları, Ahmet Erhan'ın son şiir kitabı *Ölüm Nedeni: Bilinmiyor*'u okuyunca düşündüm. Bu yapıtın estetiksel tahlili, odağındaki duygunun yorumlanmasıyla yapılabilir gibi geliyor bana. Bu şiirdeki öznenin tarihsel konumu üzerinde durulmadan söylenecek her söz biraz eksik kalacaktır.

İlk şiir kitabı *Alacakaranlıktaki Ülke** ile hayli yaygın bir ilgiyle karşılanan Ahmet Erhan'ın iki başat özelliğini vurgulayarak başlamak istiyorum: Birincisi *içtenlikli bir yalınlık* diye adlandırabileceğimiz söyleyişle kuşağının diğer adlarından ayrılması; ikincisi, *aykırı-muhalif* tavrı. Daha açık söylemek gerekirse, *uç'lardaki duyuşuna, sıradan* bir elbise giydirilmiştir. Burada şaşırtıcı olan, dilindeki yalınlığa, söyleyişindeki içtenliğe karşın, yeterince doğru kavranamamış olmasıdır. Daha acısı, ne söylediyse aleyhine delil olarak kullanılmıştır.

Sözgelimi, *Alacakaranlıktaki Ülke*'de topladığı şiirleriyle *kutsal yaşama hakkı*'nı savunduğunu düşünürken, karamsar, kötümser, ölümsever bir şair tanımıyla antolojilere geçti.** Yine 80 öncesinde ancak ölerek dünyayı değiştirebileceğini düşünen arkadaşlarına *içerden (toplumcu)* bir itiraz geliştirdiğini düşünürken, bireyci suçlamasıyla yüz yüze geldi. Bugünden o yıllara bakılınca, Ahmet Erhan'ın *Alacakaranlıktaki Ülke*'de seslendirdiği itirazı anlaşılır bulmak, Ahmet Erhan'ın şiirine yönelik haksızlığı gidermeye yetmiyor. Oysa o, *yaşanan*'a ilişkin saptamasını, neredeyse o *an*'a denk düşen bir süreçte yaparak önem kazanmıştı. *Özgün* yanı da buydu. Bu da gözden kaçırıldı.

* Ahmet Erhan, *Alacakaranlıktaki Ülke*, Yeni Türkü Yay. 1981, İst.

** "Bu ülkenin genç insanları halklarına ölerek yaklaşmak istemiyorlar." *Alacakaranlıktaki Ülke*.

Ahmet Erhan şiirine toplumcu cepheden yöneltilen eleştirisi, yalnızca kavrayış eksikliğinden kaynaklanmıyordu. En önemlisi, *Alacakaranlıktaki Ülke*, belki *yazılma* yılı olarak değil ama, *yayımlanma* yılı olarak gecikmiş bir kitaptı. Kitabın yayımlanma tarihi, *Eylül* balyozunun ülke omurgasına inme tarihinden hemen sonraya rastlıyordu (Mart 1981) ki, artık devrimciler darağaçlarında sıranın kendilerine gelmesini beklemeye başlamışlardı bile. Dolayısıyla bu kitabın işlevi, yaşanana ilişkin bir uyarı olmaktan çok, geçmişe yönelik bir yargılamaya dönüştürüldü. Devrimci pratiği kargışlayarak, faşizme ulanmak isteyenler, bu şiire mal bulmuş mağribi gibi sarıldılar. Bu oldukça *içten*, üstelik *içerden* gelen itirazı, *sağ'a* evrilmelerinin dayanağı olarak kullandılar. Toplumcu cephenin Ahmet Erhan şiirine karşı biraz ikircikli, çokça yadsıyıcı bir tutum takınmasında, iyi niyetli bir girişimin kötüye kullanılmasının da etkisi olmuştur.

Bugün artık bunlar üzerinde durmak gereksizmiş gibi görünebilir. Ancak "*Ölümü yenmek için yazıyorum*"dan*, "*Yaşamdan başka ölüm yoktur*"a uzanan süreci açıklarken, yukarıda sözü edilen *yanlış anlaşılma'yı* hesaba katmak zorundayız.

II. ÖLÜM NEDENİ BİLİNME Lİ

Ahmet Erhan, çelişik tavırların birleşimi bir kişiliktir. Kimi zaman güneşin bir daha doğmayabileceğini duyumsatan bir karamsar, kimi zaman tek bir dize için bin yıl yaşanabileceğini sağlayan bir yaşamseverdir. Kimi zaman dediğime bakmayın; bu çelişik ruh hali çoğu kez iç içe geçmiş psişik süreçlerde

* Ahmet Erhan, *Yarın Dergisi*, Eylül 1981, sayı 1, s. 40.

ortaya çıkar. Kalabalık bulvarlarda sakat dilenciği oynamak kadar kendini *ti'*ye alabilen ironik genişliğin, Camus'ye küfür edilmesini düello gerekçesi sayması ya da her türlü düşünsel normu, eleştirel bir süzgeçten geçiren bu genç şairin, ağzındaki tütün kokusunu annesinden gizlemek için bir demet maydanoz çiğnediği gerçeği, çoğumuza şaşırtıcı gelebilir ama, bu gerçekten böyledir. Bu nedenle Ahmet Erhan şiirini irdelerken bu çelişik kişiliğin açtığı yoldan iz sürmek gerekir.

Aynı çelişik tavır, şairin ilk ve son kitapları arasında daha bir belirginleşir. *Alacakaranlıktaki Ülke*, genç ölümler karşısında lirik bir itiraz işlevi üstlenirken* *Ölüm Nedeni: Bilinmiyor* gecikmiş bir ölüme çağrıdır: Kitabın ilk şiirindeki “doğacak çocuğuna ad düşünen nihilizm” (s.29), son şiirde “–Kalbim, neydi ki beklenen / Belki ölümün özgül ağırlığı / Geç oldu, çok geç oldu kalbim” (s. 133) diyerek içindeki yaşamak kafesinde kalan son ağırlığı da yitiriverir.

Ahmet Haşim ve Cahit Sıtkı'dan sonra, şiirinde ölüm duyarlılığını bu denli yoğun kullanan şair Ahmet Erhan'dır. Yaşamamın; her şeye karşın yaşamamın etik bir ödev anlayışına indirgendiği bir toplumda bu türden bir duyarlılığın yadırganması doğaldır. Dinsel inanışlarca *tanrıya şirk koşmak* olarak yorumlanıp kargışlanan *istence bağlı ölüm*, çağdaş siyasal yaklaşımlarca da pek hoş görülmez. Oysa, tarihin dökülen insan kanıyla yazıldığı söyleniyor. Elinde sapanıyla, Siyonist tanklara karşı savaşan Filistinli çocuğun ya da dudağında şarkısıyla *Pinochet'*nin makineli tüfeklerine karşı direnen Şilili ozanın yaptığı da bir tür *istence bağlı ölüm'*dür. Bu ve benzeri ölüm biçimlerini aklayan toplumsal bilinç, öznel gerekçelere dayalı ölüm seçmesini doğrulamıyor: *Benim için ölebilirsin, kendin için asla!*

* Ahmet Erhan, a.g.y.

Eğer, uğradığı işkencelere dayanamayıp açlık grevlerinde günbegün eriyip ölen genç tutsağın, işsizlikten ötürü kentin göbeğinde kendini yakan adamın, hapisane önlerinde kalbi duran tutuklu annesinin, umduğu dünyaya ulaşmak için gövdesini dağlara teslim eden gerillanın ölme biçimlerinde anlaşılır bir yan bulabiliyorsak, toplumun vicdanı olmayı seçmiş şairin '80 Türkiyesinde ölümü dört gözle bekliyor olmasında da kayda değer bir anlam olduğu akla getirilmelidir.

III. ÖLÜM, BABA, TOPRAK VE AYNA...

Her sanat yapıtı, birçok ögenin kimi çatışma, kimi uyum halindeki birleşmesinden oluşturulan kılğısal bir bütünlüktür. Kendine özgü, herkese göre farklılıklar gösteren ama, mutlaka açıklanabilir iç yasaları olan şiirde bu bütünlük özel bir önem taşır. Görünüşteki savrukluğun, başıboşluğun, yasa tanımazlığın altında hayranlık uyandırıcı bir düzen vardır. Şiirin anlam katındaki düzenini de, *izlek* dediğimiz içeriksel odak sağlar. Okur, bu *izlek* / *izleklere* tutunarak şiir evreninin özüne ulaşır. Diğer bir deyişle, *izlek* bir başat öge; yapıttaki moleküler öğelerin odağında yer alan merkezi çekim alanıdır. Başat bir ögenin çevresinde dönenen yapıt, kaos halinden kurtulur, doğaya özgü ve kavranabilir bir bütünlüğe kavuşur.

Ahmet Erhan şiirinde kimi sözcüklerin özel bir vurguyla sık sık yinelenmesi rastlantı değildir. Önceden seçilmiş / kararlaştırılmış *izlek* / *izleklere* odağında gelişen bir şiir olmasının doğal bir sonucudur. İlk yapıtlarındaki *ülke*, *ölüm*, *Akdeniz* *izleklerinin* *Ölüm Nedeni Bilinmiyor*'da öne çıkan (yine) *ölüm*, *baba*, *toprak* ve *ayna* *izlekleriyle* yeni açılımlar kazandığı söylenebilir. Bu *otopsi* denemesinde, yukarıda anılan

izlekleri ayrı değerlendirmek gerekiyor. Çünkü bunlar *neden-siz* olduğu öne sürülen bir *ölüm*'ün patolojisidir.

A - “Yaşamdan başka ölüm yoktur.”

“Sana artık Ahmet Erhan diyorlar / Yalnızlık ölümün üvey kardeşi” (s. 27). Kitabın henüz ikinci dizesinde okuru karşılayan ölüm yorumu, ilk bakışta dikkat bile çekmiyor. Bu dizelerde ölüm, yalnızlığın tanımlanmasında öge olarak kullanılıyor. *Birbaşlılık* anlamında düşünüldüğünde, yakınılan, istenilmeyen bir durumdur yalnızlık. Ancak, Erhan'ın şiirinde *başkaldırı*; *uzlaşma* zemininden *uzaklaşma* anlamıyla yer bulur. Açıkçası istendik bir yalnızlıktır onunkisi. Toplumsal bağlanmalarından neredeyse bütün bütüne kopmuş bu birey, yaşamak eylemine de bilinen anlamlarının dışında bir anlam yüklemek zorunda kalır: Yalnızlık, giderek ölüm! *Yaşam* eşittir *yalnızlık* o da eşittir *ölüm* denkleminin şiirsel ifadesi, “*Yaşamdan başka ölüm yoktur*” dizesinde yer bulur.

Katılmıyorum ama, anlıyorum; yaşamak bireyde tiksinti uyandıran bir görüntü olmaktan öteye gidemiyorsa, değişimler bir türlü dönüşüm'e varamıyorsa, birey yeryüzünde yaşamın konuşulan en eski lehçesi kadar gülünç ve okunmak (anlaşılacak) şansından uzaksa, yaşamı ölümle özdeşleştir-mesi şaşırtıcı gelmiyor bana.

Birey varlığını bugüne iliştirirken *tarihsel oluş*'undan yararlanır. Geçmişi yadsıması ya da olurlaması, yaşanan an içindeki tavrının da belirlenmesine etki eder. Eğer tarih, toplumsal yaşantı tarzlarının dönüşüm evrelerinin tutulmuş bir çetelesi olarak tanımlanıyorsa tarih ile yaşanan arasındaki bağ, son dönüşüm anıyla, sarsıntısız geçen süreci birbirine bağlıyor demektir. Bu can sıkıcı sürece, dönüşümlerinin saat

aralığı demek de olası. “İpsiz ruhum sarsak ve serseri / Otobanlarda sırtında heybesiyle/ Cafelerde tuborg bira ve patates cipsiyle / Durdun bir yerde çağını bekliyorsun” (s. 31) dizelerinde, çelişik uygarlıklara özgü imge birimlerini aynı gövdede buluşturan bu bireyin, gerçekten de kendini dilediği gibi gerçekleştirebileceği bir çağ beklentisi içinde olduğunu düşünmek, yukardaki dizelerde bıyık altından gülümseyen ironiyi gözden kaçırmakla mümkün olabilir. “Bir mezbaha” olarak nitelediği “tarih”ten (s. 69) hiç de umutvar olmadığı açıktır.

Tarihin insanlığın kırımından oluştuğu açıklaması, yaşananın tiksinti veren görünümler olduğu yorumuyla buluşunca, mutlu gelecek beklentisi kendiliğinden askıya alınmış oluyor. Ancak, tam bu noktada araya girmek gerekiyor; tarihsel zor ya da sınıf savaşımı dünyanın yönetilen bir yer olduğu gerçeğinden kaynaklanıyor. “İnsanın tarihsel zora gereç yapılmışlığına”* değgin şiirsel itiraz, bütün özgünlüğüne ve saygıya değer etiğine karşın, tarihsel zor’u öldürmekten vazgeçirecek tılsımı taşımıyor. (Benzer bir sorunsalı şiirinin ana teması olarak seçmiş biri olarak benim de, bu noktada tıkanmışlığımı itiraf etmeliyim.) Öldürerek, ölene öldürme gerekçesi sağlayan tarihsel zor, bütün hümanistleri olduğu gibi Ahmet Erhan’ı da köşeye sıkıştırmıştır. Ahmet Erhan şiirinde gerçekleşen bireyin güçlü ve gelişkin yaşama iştahasına karşın, istence bağlı ölüm seçmesine sığınmak zorunda kalması, bu köşeye sıkışmışlıkla ilgilidir.

Bu, bireyin istence bağlı ölümü, başkaldırı girişimi olarak görmesi aynı çaresizliğin sonucudur. Başkaldırısını James Dean örneği ile somutlaması ise oldukça ilginçtir: “James Dean diye bir çocuk / Ne aradığını biliyor, ne bulduğunu / Sokağın ortasında

* Veysel Öngören, “Kuş Kanadı Kalem Olsa”, *Şu Şiir Seçkisi*, Mart ‘85, Ank.

bir koltuğun üstünde / Otururken bağırıyor, elbette bağırır: / Sizin canınız sıkılmıyor mu orospu çocukları” (s. 48). James Dean’ın so-
kağın ortasına konulmuş bir koltuğa kaykılarak gerçekleştirdi-
ği başkaldırı ile, Erhan’ın gece yarısı bulvarlarda, yüksek sesle
türkü söylemesi arasındaki biçimsel benzerliğe değinerek, dün-
yanın değişmezliğine katlanamamak paydasında buluştuklarını
söyleyebiliriz: *“James, dünya o eski dünya”* (s. 48). Birçokları için
eksiksiz bir trajedi ya da pis bir ölüm olarak değerlendirilen Ja-
mes Dean’ın genç ölümü, Ahmet Erhan duyarlılığında yüceltici
bir karşılık bulur: *“James Dean diye bir çocuk / Uzlaşmayanların
listesinde adı / Fairmont, Newyork, Hollywood / Donyağıyla yıkan-
mış özgürlük”* (s. 48).

Şair, James Dean’den başka Attila Jozsef, Mayakovski, John
Lennon, Mandelştam ve Yesenin gibi sanatçı kişiliklerle de
omuz omuza fotoğraf çektirir. Ve bu fotoğrafların tümünün
arka fonunda trajik ölüm biçimleri boy gösterir. Attila Joz-
sef, Mayakovski, Yesenin’in uzlaşmaz-uyumsuz kişiliklerine
kesin bir inandırıcılık katan intiharlarından, John Lennon’ın
katilinin gözlerindeki hayranlıktan, Mandelştam’ın sürgün-
lük ve azınlık duygusundan oluşan, alabildiğine puslu bir
fotoğraftır bu. Ahmet Erhan’ın bilinen bu kişiliklerle, kendi
kişiliği arasında özdeşlik olduğunu söylemek, pek ilginç bir
saptama sayılmaz ama, aşağıya alacağımız şu örnek, araların-
daki özdeşliğin boyutlarını açığa vurması bakımından hayli
ilginç olacaktır: *“Budapeşte Üniversitesi’nde iki yarıyıl bitir-
dim. Ne var ki öğretmenlik sınavına girmedim. Çünkü Antal
Horger’in verdiği gözdağı aklıma geldi, nasıl olsa öğretmen
yapmayacaklarını düşündüm’ (...) Genç bir kuruluşa yük ol-
mamak düşüncesiyle işyerimden ayrıldım.”** Bu sözler Attila

* Attila Jozsef, *Temiz Yürekle*, Broy Yay. 1986, İst. s. 110

Jozsef'e ait. Gerçekte Erhan da benzeri kaygılarla üniversite öğrenimini yarıda bırakmıştır.* Yeteneklerini kapitalistin işe yaramaz mallarını cilalamak yolunda kullanmasını önerenleri şiddetle terslemiş, küçük bir sahafta tezgâhtarlık yaparak geçimini sağlamayı seçmiştir. O da bu işyerinden kişiliğinin aşındığını düşünerek ayrılmak zorunda kalmıştır. Her iki şair arasındaki bu ilginç benzerlikler, neden aynı fotoğrafta durduklarını açıklamaya yetiyor.

Ölüm Nedeni Bilinmiyor'un üçüncü bölümünü oluşturan "Mersin Şiirleri" iyi irdelendiğinde, *Alacakaranlıktaki Ülke*'de yer alan *"Akdeniz'e dönüyorum! Akdeniz'e dönüyorum / Anamın rahmine yeniden döner gibi"* dizelerinin açılımıyla karşı karşıya olduğumuz anlaşılır. Şairin Akdeniz'e dönüşü ile Mandelştam'ın Leningrad'a dönüşü (*"Gözyaşlarım kadar tanıdığım şehrim döndüm / Çocukluğumun şişmiş bezeleri kadar tanıdığım"* –Mandelştam) arasındaki benzerlik söylemden öte bir duyuş benzerliğidir. Her ikisi de, kültürel oluşlarını bağrına basacak doğal bir ortam özlemi içindedir.

"Mersin Şiirleri"ni atalarının gömütlerindeki kemiklerinden, babasının doğduğu hastane odasına varıncaya kadar bütün ayrıntılarda köklerini arayan bir adamın şiirleri olarak tanımlayabiliriz. Bu arayış, Yesenin'in "Yeni toplumsal düzenle (Devrim'le) bütünleşme isteğinin ve eski köy yaşamına, çocukluk dünyasına dönüş özelemlerinin çatışmasından doğan ruhsal bunalımlar içerisinde"ki** savruluşlarını andırmaktadır. İncelmiş taşralı duygululukları, büyük kentlerin kaba yükselteleri üzerinde tıpkı bir yama gibi durmaktadır.

* Gazi Üniversitesi'ndeki Antal Horger ruhu Abdülkerim Abdulkadiroğlu adıyla yaşıyordu.

** *Ülke Ülke Çağdaş Dünya Şiiri*, Milliyet Yay. 1979, İst. s. 282

“Nanelerle, rezenelerle beslenmiş” hüznüleri, *“sekizdenbeşeciler”* için tuhaf ve anlaşılmazdır.

Bu arayışı, *kaçış* ya da *yenilmişlik* psikolojisi olarak niteleyenler özünde haksız sayılmazlar. Geçmişe, geçmişte yaşanan yerlere dönme isteği, ancak şiirsel çizgide makul bir açıklama olanağı bulabilir; yoksa, insan hâlâ zaman ve uzam boyutlarına boyun eğmekle maluldür. Metafizik tasarımda durmadan birbirini izleyen bir yineleme tarzındaki zaman kavrayışı da, mutlu çocukluk günlerine özgü doğal yurtluluğun hep aynı kalacağı kabulü de bireyi, hoşnut olmadığı halihazırdaki gerçeklikten kurtarmaya yetmiyor. Geriye üçüncü ve son seçenek kalıyor; ölüm!

Ahmet Erhan bu son seçeneği (ölümü) öne çıkarırken, kutsanmış, toplumsal vicdanda aklanmasını sağlayacak herhangi bir gerekçe yaratmaya kalkışmaz. Ancak, gerekçeleri, psişik evreninde saklı, dışavurumu temelsiz bir ölüm isteği de değildir bu. Her ne kadar: *“Bir şairin ölümü bir dalın kırılmasına benzer / Köprü olmak için bir uçuşuma bedeniyle”* (s.92) dizelerindeki ölüm tanımı, toplumsal bir işlevi kapsıyor gibi gözükse de, kitabın bütünündeki ölüm retoriği, yukarıdaki izlenimi reddedici niteliktedir. Yine de son çözümlemede, E. Canetti’nin *“Yazarın işi insanlığı ölümün kucağına bırakmak olmaz. (...) Acı ve çaresizlik içinde kalmakta (başkalarını bunlardan nasıl kurtaracağını öğrenmek için) direneceksin, yoksa mutluluktan nefret ettiğin için değil; çünkü insanların birbirlerini insanlıktan çıkarmalarına ve parçalamalarına karşın, onların layık olduğu bir şeydir mutluluk”* sözleriyle vurguladığı gibi insanlığı ölümden kurtarmak ana düşüncesine ulaştığı söylenebilir.

B - "Eve hep geç saatlerde gelen babalar"

Otoriter bir babaya karşı çıktığı psişik savaşta yenilen Dostoyevski'nin sonuçta babayla özdeşleşme (baba erkini ele geçirme) noktasına ulaştığı söyleniyor.* Bunun tam tersi bir güdü ise Ahmet Erhan'ı babayla özdeşleşme (babaya duyulan hayranlık; kendisinin henüz insan olarak biçimlenmediği bir geçmişte babanın bedeninde ve ruhunda var olduğu varsayımı) düzeyine çıkarıyor. Daha yalın bir biçimde söylemek gerekirse, biri düşmanlık, öteki hayranlık gibi iki karşıt kutuptan yola çıkarsa da, aynı psikolojik kategoride (özdeşleşme) buluşuyorlar.

Sonsuz bir belirsizlikten belli bir biçime ve ruha kavuşan insantekinin yaşadığı sayılı yılların ötesinde de yaşadığına ilişkin somut bir kanıt arama güdüsü hep olmuştur. Böylesine bir kanıt, öncelikle *baba*'da bulabileceği varsayımı ise, tümüyle temelsiz değildir. İnsanın sıfır noktası babasının bedeninden koptuğu an olduğuna göre, araştırmaya o bedenden başlaması gerekir. Ahmet Erhan da buradan başlıyor. "Mersin Şiirleri"nde; henüz tecessüm etmediği bir geçmişte, köklerini arayan bireyin buldukları, sözünü ettiğimiz özdeşleşme güdüsünü yeterince açıklıyor: "*Mersin, yağmurlar ortasında bir kent, çarşısı, otelleri, dükkânları, karakavruk insanları / (...) Dedemin kemiklerinin bulunduğu bir mezarlığı var / Babamın doğduğu bir hastanesi*" (s. 105, 106).

İnsantekinin doğuş öncesinde varolmadığı kabulü, ölüm sonrasında da var olamayacağı korkusuna kaynaklık ediyor. Keza toplumsal tarihi, 'mezbaha' olarak niteleyen bireyin varoluşunu öznel tarihçesinde temellendirmeye çalışması, anlaşılır bir çıkış yolu gibi gözüküyor: "*Atalarımın kemikleri iç geçiriyor toprağın altında / Mezartaşları dünyaya vurulan bir*

* Freud-Jung-Adler, *Psikanaliz Açısından Edebiyat*, Dost Kitabevi Yay. 1981, Ank. s. 16-17.

mühür oluyor köklerimin biriktiği yerlerde” (s.112). Ne ki, bu çıkış yolu bir yerlerde tıkanıyor. Birey, atalarının kaçınılmaz sonunu öznel gerçekliğine uyarladığında, atalarının tinsel bütünlüğünde varolabileceği varsayımının bile ölümsüzlüğü muştulamadığını anlıyor: “Mersin, toprağının her zerresiyle çığlıklar atıyor / Atalarımın ayakizlerine basarak yürüyorum / Her adımda biraz daha dünyaya gömüldüğümü duyarak usul usul” (s. 113). Varoluşunu, atalarının yaşamışlığıyla sınırsız bir geçmişe yaymak isteyen bu birey, sonuçta yüreğini ferahlatacak bir düşünceye bir türlü ulaşamıyor. Bu da aynı bireyi, zaten yakasını kurtaramadığı ölümlülük gerçeğiyle bir kez daha yüz yüze getiriyor.

Erhan’ın şiirindeki *teslis*; baba, çocuk ve *alkol*’dür. Aslında bu üç öğeden sonuncusunu (alkol) ortaya almak; sıralamayla *baba - alkol - çocuk* biçiminde değiştirmek, öğelerarası ilişkiyi daha açık bir biçimde göz önüne serecektir. Rengini *alkol*’den alan *baba* imajı sık sık karşımıza çıkar:

“Baba bir dilim portakalla köpük köpük şaraplar içer” (Alacakaranlıktaki Ülke, s. 113)

“Açılır kapı girersin içeri

Yüzünde sarhoşlara özgü

Tuhaf bir gülümseme” (Kuş Kanadı Kalem Olsa, s. 286)

“Şiir... alkolik bir babadan artakalmış sarışın güz boğuntusu” (s. 28)

“Kimse sana ezan sesiyle uyanmayı öğretmedi

Şarapla abdest alırdı baban” (s. 68)

“Babamdı, sesi damarlarıma dolardı, son günlerinde deliren babam, alkolden ve yalnızlıktan” (s. 99)

“Rakı kadehini tutan eli babamın” (s. 119)

“Babam yaşasaydı Fedai Mustafa’yı sokak ortasında nasıl kovaladığını anlatırdı

Nedret genelevde onu bekler.

O, Toto Kâzım’ın barında şarap içer, iki dirhem bir çekirdek”
(s. 122)

Yukarıdaki dizelere sinen duygudan öyle anlaşılıyor ki, *alkol- baba* ikilisinde hayranlık uyandırıcı bir yan vardır. Hemen ardından (daha doğrusu onunla iç içe) bu şiirde gerçekleşen bireyin de, içinde yaşadığı boğuntuları, *alkol*’le yıkayarak içinden çıkılması güç bir kaosa dönüştürdüğü görülüyor. Öyle ki, buna gizli bir *intihar girişimi* demek bile mümkün. Edip Cansever’in *“Ve alkol olmasaydı biz ölümsüz kalırdık”** dediği gibi, *ölümsüzlük*’ün aslında dayanılmaz bir acı olduğu düşüncesine ulaşıldığında, *alkol* kurtarıcı bir kimliğe bürünüyor; örnekle:

“Alkol, kendileri seni seviyorlar” (s. 27)

“Çok çok bir şarap şişesi benim saltanatım” (s. 42)

“Deliliğime kılıf olsun diye hep sarhoş gezdim” (s. 30)

“Rakı vardı, şarap vardı ve o kadar çok

Ben yalnızlık komasına girdiğimden beri” (s. 45)

“Ellerim beynime alkol serpiyor boyuna” (s. 47)

“Alkole battığım gecelerde bana süt getiren kadın” (s. 87)

“Oturup ölümümle şaraplar içiyorum” (s.90)

“Ekmek, şarap ve şiirle

Geçiyor günüm” (s.91) vb...

* Edip Cansever, *Yeniden*, Cem Yay. 1981, İst. s. 146.

Üstünkörü bir biçimde seçilen bu dizeler ile baba imajının biçimlendirildiği dizeler arasındaki tıpatıp benzerlik de gösteriyor ki, bu şiirde varolan birey, babasının akıbetini üstüne almaktadır. Bu durumu daha yalın bir ifadeyle ortaya koyan şu dizeler, başkaca bir kanıt gerektirmiyor: *“Senin ölümün baba bende / Bir anafora katılarak/ Yeniden doğuma dönüşüyor / Köklerini toprak atında saklama / Baba oğlun daha yaşıyor”* (Kuş Kanadı Kalem Olsa, s.290)

C - “Toprak deyince ölüm geliyor artık aklıma”

Erhan şiirinde, yaygın bir alan bulan bir başka imaj birimi de *toprak*’tır. Dinsel mitolojide yaratılışın dört temel unsuru (Enâsır’ı erba)’ndan biri olarak önem kazanan toprak, Erhan’ın şiirinde tersine bir yorumla ölüm çağrıştıran olarak ele alınır. İlk bakışta birbirine paradoks oluşturduğu düşünülen bu iki yorum, gerçekte birbirini bütünler niteliktedir.

“Ve Rab Allah, *yerin toprağı*’ndan (abç. AS) adamı yaptı ve onun burnuna hayat nefesini üfledi; ve adam yaşayan can aldı.”* *Tekvin*’deki bu yaratılış açıklaması, diğer bütün tek tanrılı dinlerde de kabul görmüştür. Yine topraktan yaratılan insan gövdesinin sonunda aslına rücu edeceği (toprağa dönüşeceği) yorumu da itiraz görmeden benimsenmiştir. Erhan, *Akdeniz duyuşu* adını verdiği patetik yönelimi sonucu, bütün büyük dinlerin doğuş yurtluğu olan Akdeniz çemberinin kültürel duvarına yaslanınca, ister istemez bu yaratılış ve yok oluş açıklamasına da sahip çıkıyor: *“Zaten üç damla suyun bir avuç toprakla çarpımından doğdum ben”* (s.50) dizesinde, toprağın insanın yaratılış’ında harç olduğu yorumundan yararlanan şair, *“Damarlara dolan toprak kokusunun hep ölümü*

* Kitabı Mukaddes, K.M. Şirketi, 1985, İst. s. 2.

çağrıştırdığı" (s. 28) dizesiyle de dinsel yok oluş yorumunu sezdirir.

Yapıt boyunca, toprak ölüm düşüncesiyle iç içedir:

"Tiksinti bütün damarlarımla toprağa bağlıyor beni." (s. 45)

"Sevgili ölüm

Damarlarımı genişletiyor yalnızlık

Çağırıyor beni toprak kokusu" (s.51)

"Toprak bir eleğe döndü çoktan

Beni her zerresine gömmeye teşne" (s.55)

"Yükseklik korkuma pek uygun düşecek

Toprakla örtmek bedenimi" (s. 90)

"Toprak çekiyor beni içine" (s. 106)

"Yerden göğe doğru yağıyor yağmur / Denizden kaynağına doğru akıyor ırmak / Yıllarca yürüdüğü o yolda nedenini bilmeden gerisin geri dönüyor bir adam" (s.39). Görüldüğü gibi bu dizelerde, her şeyin aslına geri döneceği idealist varsayımı ile eytişimsel maddecilikteki karşıtların birliği ilkesine bir arada dokunuluyor. Toprak gibi bir belirsizlikten, insansal forma dönüşen insantekinin bir gün yeniden aslına (belirsizliğe) dönüşeceği düşüncesi, aşağıya alınmış şu dizelerde daha yalın bir ifadeye bürünmüştür: *"Bir masa birdenbire ağaca dönüşüyor, bir ekmek buğdaya, bir bardak su ırmağa / Çırılçıplak soyunuyor adam ve yatıyor boyunca toprağa"* (s. 39).

Erhan, toprak'la başlayan ve toprak'ta sona eren bu sürece "tarih" adını veriyor

D - “Aynaya baksam kalbim görünür”

Erhan’ın şiirinde üzerinde durulması gereken bir başka şiirsel izlek, *ayna*’dır. Ayna yansıtıcıdır. Anatomik yapısı gereği –gerçek anlamda– hep kendi dışına bakmak zorunda olan insana, kendine dönük bir bakış olanağı sağlar. Erhan da şiirini kendi iç evrenindeki ayrıntıları dış dünyaya yansıtan parlak (yalın) bir ayna olarak kullanagelmıştır. Ayna’ya yansıyan yüzünün biçimsel görünümü, psişik dünyasının betimlenmesinde tamamlayıcı bir öge olarak değerlendirilir. Şair, ayna’yı; dünyayı ve kendini tanımak, yorumlamak ve dile getirmek sürecinde bütün anlamları bulduğu bir sözlük gibi kullanır; “...yüzüm dünyaya bakan bir aynaya dönüştü” (s. 111).

Erhan’ın şiirindeki ayna imajı, benzer biçimde yalnızlık ve ölüm durumlarının da tamlayıcısı; bu durumların biçim kazandığı özel bir alandır. Dış dünyayla biteviye bir çatışma içinde olan birey, dış dünyadan yönelen saldırılara karşılık, düşünsel-duygusal çeperleri ile bedenın sınırları içine çekilir. Bu sınırlar içinde hem yalnızdır, hem değil. Çünkü, yüzüne sinmiş dış dünya, baktığı aynalara bir acı olarak yansır: “Aynalara yüzünden başka her yerini tutabilirsin (...) Ama yüzünü asla / Çünkü orada acılar durup durup ironilere iltica ediyor hâlâ” (s. 67). Bu yüzden yüzünü aynaya tutmaktan kaçınan bu birey, sözü ne demeye getirmek istediğini açıklayabilmek için, yine de aynadan içine doğru bakmadan edemez:

“Kitabı yüzümün

Sondan okumaya başla

Yıllardır yıllardır

Ölümü anlatır bana

Sırları dökülmüş aynalarda” (s. 56)

“Aynaya baksam kalbim görünür” (s. 43)

“Buğulanıyor ayna

Yüzüm

Avangart bir ressamın

Paletine bulaşan

Kusmuk gibi duruyor” (s. 64)

Ayna, bireyin fiziksel-psikolojik varlığını somutlamaya (yanılsama yoluyla) yarar. Ne ki, bu şiirdeki bireyin aynalarda bulduğu anlamlar, onun varoluşunu tanıtlama işlevi göreceği yerde, uğradığı parçalanmayı (yok oluşunu) açığa vurur: *“Aynalar değil bedenim parçalanıyor kendimi tanımaya kalktığım da”* (s. 102).

Erhan’ın şiirindeki bütün anlamsal birimler, ölüm izleği çevresinde döner. Aynaya yansıyan görünüm de, bu bireydeki ölüm isteğine haklılık kazandırmak için vardır. Yaşama verdiği anlam ile yaşamın kendisindeki anlamı arasındaki çatışmadan yenilgiyle çıkan birey, gövdesinin, iç gözündeki yansımasıyla, aynadaki yansımasının başka başka olduğunu görür görmez (kendinden tiksime), zaten yeterince gelişkin bir düzeye ulaşmış ölüm isteğine büsbütün teslim olur.

Öte yandan, Erhan’da farklı bir bağlamda da olsa, mistik bir düşünüşün izleri gözlenebiliyor. Erhan’ın şiirindeki mistisizm insan-ayna ilişkisinde daha çok belirgindir. Metafizik evreni, mutlak ide’yi yansıtan bir ayna retorikleriyle ifade etmesine Erhan’ın tümüyle ve aynıyla katıldığını söylemek olanaksızdır ama, *“İnsanın her hücresi bazan bir ayna oluyor / Ama sıırı dökük, ama kırık”* (s. 73) dizelerindeki düşünüşün sözü edilen genel mistik yorumla ilgisi olduğu kesin. Erhan’ın bütün toplumsal rolleri kendine yakıştıramayan, bireysel

varoluşuna başkaca da dayanak oluşturmamayan bu bireyin varlığından kuşkuya düşmesi; her şeyi görelî bir yansıma biçiminde algılaması hiç de şaşırtıcı değil.

IV. SONUÇ: “BEN OLAYIM SON ÖLÜ”

Ölüm Nedeni: Bilinmiyor, nihilizm kıyılarında dolaşan bir şiir toplamı. Anlaşılır yanı ise, patolojisinin toplumsal-bireysel gerçeklikte yatıyor olmasıdır. Türkiye’nin son çeyrek yüzyıldaki insanı, insanlık onurunu ayaklar altına alan egemenlik tarzı, Akdeniz kıyılarında portakal satma mutluluğu düşleri kuran bir bireyi, hiçlik eksenine yerleştirmiştir. Bu şiirdeki güçlü ölüm çağrılığı, bütün öldürümlere yöneltilmiş bir başkaldırı; aşağılayıcı (faşizmi), aşağılanmış benliğini teşhir masasına yatırarak aşağılama girişimi olarak görülmelidir. Kaldı ki, ölümsüzlük suyunu arayan dervişin her an, her yerde öldüğünün / öldürdüğünün / öldürüldüğünün ayırdına varır varmaz, arayışını ölüm çağrısına dönüştürmesi yadırganacak bir şey midir?

Camus’nün şu sözleri Erhan için de geçerlidir: “Sade ve romantikler, Karamazof ya da Nietzsche sırf gerçek yaşamı istedikleri için girdiler ölüm dünyasına...”*

Adnan Satıcı
(Edebiyat ve Eleştiri,
Kış 1994, Sayı 17)

* Albert Camus, *Başkaldıran İnsan*, Bilgi Yay. s. 113.

Sarı Şiirler

otobiyografi

Sana artık Ahmet Erhan diyorlar

Yalnızlık, ölümün üvey kardeşi

Eve hep geç saatlerde gelen babaların ayak izlerinden
yükselen buğu

Bir toprağın dalına dokunamadığı yerde büyüyen boşluk

Ayışığında kaldırımları süpüren bir kadının ikide bir durup,
burnunu önlüğünün koluna silmesi

Gibi boğuk, gibi çıldırtıcı, gibi silik

Sana artık Ahmet Erhan diyorlar

Nereye gideceğini yitirmiş yol, uçurum, dağ, bayır, çöl

Bir kuşun kanadından çıkan kav

Bir kibritin ömrünün bir tek sigarayla sınırlı olması

– Alkol, kendileri seni seviyorlar

Her el titremesinin bir fotoğrafını çekmeli

Yanık masa örtülerinin, kırık bardakların

Günüşğinde her şeyin, her şeyin görünmesi

Gibi iğrenç, gibi gerçek, gibi anlamsız

Sana artık Ahmet Erhan diyorlar

Tökezlemiş söz, suskun türkü, rendelenmiş umut kırıntısı

Şiir... alkolik bir babadan artakalmış sarışın güz boğuntusu

Çıkılmaz buradan artık diyor bir ses, hiç değilse

kapıları iyice örtün

Soğuk, yalnızlığına özenip girmesin içeri

Gibi sinsi, gibi alaycı, gibi bungun

Sana artık Ahmet Erhan diyorlar
Kötümserlik, kusmukların çiçek kalıplarına dökülmüş hâli
Her şeyin göreceli olduğu bir dünyada iş mi bu şimdi
Değişimlerin bir türlü dönüşüme varamadığı yerlerde
Aklımı teyelliyor bir çocuk durup dururken
Gibi çılgınlığa, gibi serseriliğe, gibi ölüme

Sana artık Ahmet Erhan diyorlar
Parmak damgasının mülkiyete yettiği bir çağda
Yüreğini kâğıtlara basmanın bedeli
Damarlara dolan toprak kokusunun hep ölümü çağrıştırdığı
Yaşamın konuşulan en eski lehçesi
Gibi okunmayan, gibi tozlu, gibi gülünç

Sana artık Ahmet Erhan diyorlar
Diklendikçe kendi rüzgârından başı dönen gurur
Yürüdükçe yollardan pencerelere yükselen buhur
Çok şey görmüş geçirmişsin biliyorlar
Gibi ölüm, gibi aşk, gibi şiir

Sana artık Ahmet Erhan diyorlar
Akdeniz 1958. 1.72. 60 kg. evli. karısı hamile. iki paket sigara.
sabah dokuz akşam yedi. – sahi ne vardı başka?
Evet, diyorlar ve ekliyorlar:
Önüne geleniöpme isteğiyle dolu bir insancılık
Sonunda götürse götürse çiçek götürür kendi mezarına
Gibi deli, gibi meczup, gibi şeyda

Ve keçeuçlu bir kalemle yazıyorlar:
Doğacak çocuğuna ad düşünen nihilizm
Sabahın alacakaranlığında bir uçurumun önünde
bekleyen dirim
Sana artık Ahmet Erhan diyorlar

1986

röportaj

Ben bu şiiri daha önce hiç yazmadım
Kalemler ağladı, ben yazmadım
Gittim bir sürü saçmalık yaptım
Bir zaman ölüme taktım aklımı
Yağmurlara denizlere sorulara aşklara ve daha pek çok şeye...
Çevremde hiç akranım kalmadı sonra
Elim ayağım kalbim aklım sobe!
Yalnızlığın resmine bir fırça da ben attım
Dönüp bir daha attım
Futbol maçlarına belki ufuk çizgisini görürüm diye gittim
Kadınlara, kızlara askıntı oldum bir ara
Deliliğime kılıf olsun diye hep sarhoş gezdim
Enlemleri boylamları birbirine düğümledim haritalarda...
Ne soracaksan sor artık
Bay gazeteci, elindeki kâğıda bakmadan ama
Gez gör arpacık
Patlasın flaş!

blues

Yağmurlardan kaçarken taşa tutuldum
Dönüp de bakamadım bile
Şimdi kendi içine yağan bir bulutum
Kâğıtlar yeşeriyor toprak yerine

Saçlarımı uzattım, aynayı kırdım
Deri ceketimi çıkardım sandıktan
Cebimde yirmi yıl önceki sevgilimin resmi
O mu büyüdü, ben mi yaşlandım?

Gümüş tabakamı, köstekli saatimi
Bir blues ritmiyle kullanıyorum
Her sabah yeniden uyansam da
Naftalinli bir gençlik bu yaşadığım

İpsiz ruhum, sarsak, serseri
Otobanlarda sırtında heybesiyle
Cafelerde tuborg bira ve patates cipsiyle
Durdun bir yerde, çağını bekliyorsun

1987

lades kemiği

Boğuk boğuk bir siren sesi
Güz yağmurlarının geri çekildiği aklımda
Aklımda geceler boyu
Çınlayan yalnızlık
Cam kırıkları yağan kar üstüne vuran ayışığı
Odam soğuk
Sevgilim yok
Bir yılbaşı ağacının bütün lambalarının söndüğü aklımda
Anı bile değil artık
Her gün bir arkadaşın öldüğü
Aklımda, tütün kokan ağzım üstüne maydanoz yediğim
ama yine de anneme yakalandığım
Denizden yükselen buğu
Güneş vurunca
Portakal bahçelerinden dağılan koku
Solgun şafak. Kırağı yeli
Odam soğuk
Sevgilim yok...
Aklım, kırılmayı bekleyen bir lades kemiği.

1985

kara harita

Ölçeği bire bir olsa da kimse anlamıyor
Dağları neresidir, ırmakları nereye akar
Kentlerine hangi yollar çıkar
Hangi rengi kullanmalı denizlerinde
Yüzüm kara bir haritadır akşam saatlerinde

Binlerce yaralı kuşun kanat vuruşlarıyla çizdiği
Adları soluk, boyutları gülünç
Damar damar, yol yol uçurumlarla bölük
Yüzüm kara bir haritadır artık
Aynalara vurunca bütün sınırları ateş alır gibi

Her enlemin bir cehenneme, her boylamın bir urgana
denk düştüğü

Çizgilerin ılık çığlığa yerlere döküldüğü
Sakallarının bir mayın olarak ekildiğı
Yüzüm, aşığı tükürsen hayat, yukarı tükürsen ölüm
Çorak bir toprak gibi uzanan alnım
Bir görüntüde dondurulmuş gözlerim
Çıkık elmacık kemiklerim
Ağzım, kulaklarım, çenem

Okulda çocuklara parmağıyla gösteriyor bir adam:
– Verimsiz bölgeler karayla belirtilecek!
Yüzüm sünger gibi çekiyor bu sözcüğü içine
Üstelik bayrağı da yok
Acı bir gülümsemeyi çekiyor gönderine
Hangi ülkenin sınırları içinde kaldığını bile bilmiyor
Hiçbir atlasta adı geçmiyor
Ölçeği bire bir
Aynaların giderek küçüldüğü yerde...

Yüzüm kara bir haritadır akşam saatlerinde.

1986

ölümün sözlüğü

Yirmi dokuz çeşit ölüm buldum, bir de sen düşün
Artık yağmur altında mı olur
Nasılsa gözyaşları yosun tutmaz
Bellek denen o orospu ardından koşturur da kimseyle
yatmaz

Bir gün gidenler de unutulur

Kaç şiir yazdım ki ölümünden söz eder
Kimi görsem daha ölmedin mi, der gibi yüzüme bakar oldu
Arapçaları, İtalyancaları, Türkçeleri ayıramasam da
Sıfat fiil ad zamir
Ölümün sözlüğüne çalıştım yıllar boyu

Ey fiilden türeyen ad

Dudaklarıma yakışsan da, bedenime bir türlü

yakışamadın gitti

Kulağa bunca hoş gelen bir sözcük olmasaydın şu Türkçede

Başka bir şair olurum belki

Belki değil, kesin

Ölüm

ölüm

ölüm

ölüm

Yirmi dokuz çeşit ölüm buldum, bir de sen düşün

Aklın kesiyorsa eceliyle ölmek gibi

Ben yer veremedim bir türlü

Yakıştıramadım bunu Türkiye'deki ölümün doğasına

T.D.K. da kapatıldı işin kötüsü...

1986

bir dokuzdanbeşecinin masalı

Cadılar bana bir parça ekmek verdi
Ormanda kaybolmayayım diye ardıma serptim
Hepsini de kötü kuşlar yedi
Üç gün üç gece ağladım, korkumdan sustum
Taş oldu çukulatadan evlerin hepsi
Sonra dünyaya düştü yolum

İşsiz güçsüz sabah akşam müzik dinler, içki içer, şiir yazar
Evden çıkmaz bir ay, çıkarsa geri gelmez
Sakalını bıyığını uzatır uzatır keser
Kitaplıklarda bağırır, alanlarda susar
Deli midir, yoksa Kül Kedisi'nin amcasının oğlu mudur
bilinmez

Cadılar bana bir parça ekmek verdi
Ormanda kaybolmayayım diye ardıma serptim
Hepsini de kötü kuşlar yedi...
Önümü ardımı bilmiyorum o günden beri
Saçlarımı bir sağa tarıyorum, bir sola
İki ayrı yöne uzuyor ayaklarım
Tıkabasa otobüslere biniyorum, saat dokuzdanbeşe
nemli bir odada kalıyorum
Ekmeğimi isterim! Ekmeğimi isterim!

1986

mutlu evlilik

Çengelli iğneyle tutturulmuş özgürlük tam kalbimin üzerine
Aklıma kopçalanmış ölüm
Parmaklarımı birbirine teyelliyor bir yüzük olur
olmaz yerlerde

Dikildikçe sökülen bir elbise gibiyim
Gözlerim koptu gidiyor diye bağıracağım nerdeyse
Bedenim bir dikiş makinesinin ritmine teşne
Tenimin bütün fermuarları kapalı
Hücrelerim birer düğme iliği...
Kadın biraz dur, biraz dur kadın!
Boğazımı dikiyorsun, soluk alamıyorum
Söz, akşam eve erken geleceğim, peki!

1986

Yerden göge doğru yağıyor yağmur
Denizden kaynağına doğru akıyor ırmak
Yıllarca yürüdüğü o yolda nedenini bilmeden gerisin
geri dönüyor bir adam
Ömrünün kalan kısmını ayak izlerini silmek için harcayacak
Ateşi görmeden külle karşılaşacak

Kuşlar toprağın derinliğine doğru kanat çırpıyor artık
Kertenkeleler bir kuyruk vuruşuyla gökyüzüne varıyor
Fotoğraflarına hep tersten bakıyor adam
Aynaların, aynaların önünde duruyor ömrünün bir
tek ânını bile yitirmemek için
Saçlarını ıslatıp ıslatıp yine tarıyor

Geri geri giden otomobiller yolun sonuna bir kağıt
olarak varıyor
Prometheus'un ateşi bir kere daha çalması gerekecek
Bir masa birdenbire ağaca dönüşüyor, bir ekmek buğdaya,
bir bardak su ırmağa
Çırılçıplak soyunuyor adam ve yatıyor boylu boyunca
toprağa...

1986

makinalaşmamak

Makina, elini ver makina
Çevremde bir soğuk hava akımı yarat
Odamla birlikte donayım
Kendi sınırlarımın bilincine varayım
Yarama hep tütün basmaktan tütün üretimi arttı
Kalbimin krokisini çıkar
Bir lastik top gibi elimde patladı patlayacak
Makina, elini ver makina
Nabzımı dinlesen, tellerin kısa devre yapar
Trim trum trak, trim trum trak
Ma-ki-na-laş-ma-mak istiyorum
Üstüme gelme, sana bir künde atarım aklın şaşar
Gelme üstüme orospu çocuğu
Sana yalvaracağıma kahve falıma baktırırım
Bir yol görünür, bir de adak
İnce uzun bir kız, saçları kara
Makina, elini ver makina
Üvey kardeşim benim, piçim
Vidaların yağlandı mı, bir isteğin var mı?
Gel, aylara, güneşlere filan gidelim.

1986

**ölüm biçimleri üzerine
düşünülen bir gecenin
armağanı olan şiir**

Adnan Azar'a

Attila Jozsef'i ezen trene çoktan bindim
Naylon kanatlar taktım kendime
Dünyanın çıbanbaşlarında durdum
Bütün sigaralarımı telef ettim yaraların önünde
Göğsüme bir insan haritası çizdim

Pavese'yi öldüren ilaçların hepsini içtim
Uyudum sabaha kadar – o kadar
Pavese'yi öldüren acıların hepsini yaşamadım
Bunda, her yağmurda yeni bir insan olmamın da bir payı var

Benim hiç silahım olmadı Mayakovski gibi
Tutup bir geceyarısı alnıma dayayacağım

Ne de James Dean gibi bir otomobilim var
Önüme çıkan ilk kamyonu vuracağım

Ne de John Lennon gibi benden nefret eden biri
Kendimi kışkandıracak kadar peygamber olamadım
Çok çok bir şarap şişesi boyu benim saltanatım

Mandelştam kadar bir sürgünüm de olmadı
Başımda o kadar Stalincik varken

Benim Yesenin gibi bir köyüm de yoktu
Mersin'in serbest bölge olacağını gazetelerden öğrendim

Benim bir dostum oldu. Adnan Azar
İstanbul'dan her gelişte beni telefonla arar...

1986

ölüm bile

Ölüm bile geç kaldıktan sonra
Bütün ilkleri sona bırakmanın belki de tam zamanı
Ben her şey bir ırmaktır sanırdım
Bunun için günlükler tutmaya kalktım
Ve tarihleri karıştırdım nasıl da

Aldım şapkamı gidiyorum şimdi
İniyorum kentin çekirdeğine
Kendime yeni dalgınlıklar buldum son günlerde
Dev yapılar ufuk çizgisinin önünde birer parmaklık gibi
Kırmaya kalksam çocuklar uyanacak
Ben odama döneyim en iyisi

Öyleyse niye yağmur
Niye bir kız saçı gibi sokaklarda
Aynaya baksam kalbim görünür
Aklımda gitgide büyüyen yara
Bir ağacın en uzak dalı gibi sessizce çürür
Ölüm, evet ölüm bile geç kaldıktan sonra

1986

tiksinti

Tiksinti, saklı bir çığlık sesimde
Bir uçuşan kül tadı gecenin orta yerinde
Anason kokusu, dağılmış kuruyemişler
Meyve kabukları, çapaklı gözler
Bir kadın uzanmış uyumuş halının üstünde
Oysa her şey ne güzel başlamıştı

Tiksinti, tek kalkanı yüzümün
Tek özürüm dünyaya karşı ve sabah
Bir başdönmesiyle çıkmak sokaklara
Ekşimiş bir güneş, sarsak bir otobüs...
Her şey sahiden güzel başlamıştı
Kadının ellerini tutup tutup öpmüştüm
Yüzünü rendelemiştim de, yongalarını yastığın altına
saklamıştım

Tiksinti, bütün damarlarımla toprağa bağlıyor beni
Uzun bir uykudan bağırarak uyanıyorum
Bilincim bomboş ya da öyle çok dolu ki birbirini itiyor
her görüntü, her söz
Bence her şey iyi başlamıştı her şey
Bir masa vardı, masada bir kadın vardı ve hep gülüyordu
Rakı vardı, şarap vardı ve o kadar çok
Ben yalnızlık komasına girdiğimden beri beynim hiç yıkanmadı

Hiçbir şey iyi başlamamıştı aslında, baktandı
Herkes herkesin ne düşündüğünü biliyordu sanki
Ama ben sabahın bu kadar çabuk ve bu kadar iğrenç
bir dolulukla geleceğini bilmezdim
Şimdi odama bir dünya haritası astım
O günden beri kusuyorum
Bakıp bakıp kusuyorum...

1986

yalnızlık

Yalnızlık, yalnızlık
Bari sen elimden tut
Geceyarısı aynalarda
Suçlu ve ezik
Gözlerim kan çanağı
Cinnete dönüşen bir dinginlik
Duruyorum karşında

Şarap taşlaşıyor
Midemde ve beynimde
Mavi mavi tüten sigara
Giderek mora çalıyor
Yalnızlık, yalnızlık
Bari sen elimden tut
Suflör kullanma
Dost seslerini dudağında ısıtıp
Gece hep aynı gece
Karbon kâğıdıyla çoğaltılmış
Gibi kara ve soluk

Ellerim beynime alkol serpiyor boyuna
Niye böyle, neden
Sormuyorum artık
Yalnızlık, yalnızlık
Bir kez olsun kuğuların türküsünü
Tersinden söyleyeyim
Ölümse ölüm
Yaşamsa yaşam
Ayna hep ayna ayna...

1987

James Dean

Taner Ay'a

James Dean diye bir çocuk
Bütün kapıları yalnızlığa açık
Ve hüznün turuncu tonunda
Bir bayrak arıyor kendi gönderine
Motosikletinin kanatları kırık
Abone her siren sesine
Gökyüzü: Azami hız 60 kilometre
Yeryüzü: Mezarlık kavşağı dönünce
James Dean diye bir çocuk
Ne aradığını biliyor, ne bulduğunu
Sokağın ortasında bir koltuğun üstünde
Otururken bağırıyor, elbette bağırır:
– Sizin canınız sıkılmıyor mu orospu çocukları!
James Dean diye bir çocuk
Uzlaşmayanların listesinde adı
Fairmont, New York, Hollywood
Donyağıyla yıkanmış özgürlük
Luici'nin barında pizza ve Tuborg bira
Küçük Prens'e ve Lorca'ya âşık
Boğayı değil, kendini öldürmek isteyen matadorlara
James Dean diye bir çocuk
Her şeye kamyon dolusu ölüm yakıştıran
Saçları yüzüne düşmüş, deli gözleri ezik
Kardeşim olacak yaşta
James, dünya o eski dünya...

1986

devinimsiz eylemler

Taşlara bir iek fırlatılmış
iek bile değil bir ışık boğumu
Yalnızlık gibi, ölüm gibi yüzüm
Soğuk bir bira içmek akşamda
Bir müzik dinlemek
Kimden ve nasıl olmazsa
Seçmek bir bir gideceğin yolları
Seveceğin kadınları, oturacağın evleri ve daha ne varsa
Seçmek lm bile
Ben yapamadım daha

Taşlara bir iek fırlatılmış
iek bile değil bir örümcek ls
Boğulmak gibi, soğuk gibi kalbim
Oturup pencerelerde yorgunluk çıkarmak
Bir kalemin kustuğunun ötesine geçemedim
Her eylem eyledi beni
Peki yarın ne olacak, peki yarın
Kim toplayacak
Taşlara fırlatılmış çiçekleri...

1986

benimle büyüyenler için

Yağmurlar da diner moruk
Gökyüzüne bakmayıveririz bir gün
Zaten üç damla suyun bir avuç toprakla çarpımından
doğdum ben

Bunun için çamura kestim son günlerde
Sen hiç Bob Dylan dinledin mi
Hiç dün gece dinledin mi
Şarabı rakıyla karıştırıp
Saatler moruk saatler... ne olmuş saatlere
kurmayıveririz bir gün

Ben parmak hesabıyla bir ömür yaşadım
Yükseklik korkusundan başım hiç dik durmadı
İğreniyorum kendimden bile bazan
Dünyadan her zaman

Kaldırıp yakamı inerim gecenin ayıp yerlerine
Eve geç gelen adamların hüznüyle
Biz ne kötü yaşadık be moruk
Bir kuş kanatlarını dürünce rüzgârsız kalmak gibi
O kadar yalnız, o kadar umutsuzduk
– Geçmiş zaman kipi gitmedi burda ama neyse

Moruk diyorum artık benimle büyüyenlere...

1986

nostalji

Sevgili ölüm
Damarlarımı genişletiyor yalnızlık
Çağırıyor beni toprak kokusu
Odam dağınık
İğrenç bir sabah
Ağzımda hâlâ alkolün buğusu
Sevgili ölüm

Uğulduyor kulaklarım
Bir tek nefes bile çekmediğim sigara
Parmağımı yakıyor
Bedenim
Yalnızlıktan ve şaraptan yapılmış
Bir mozaik
Bir de çocukluk
Yokluyor ara sıra

Belki de evet belki de
Dönüş yok artık
Hiç değilse benim için
Sevgili ölüm
Penceresinde mızıka çalan
Bir çocuğu anımsa
Ne zamanlar
O zamanlar
Denizin karşısında

Sevgili ölüm
Artık anlıyorum şimdi anlıyorum
Ben hep yaşayarak
Seni büyütürmüşüm
Gün gün...

1987

Ercan Kesal'a

Doktor, geçip giden yaşamla
Geceyle, ayazla, karla
Doktor, sonu yok bunun
Taşlardan bile söz aldım
Yeniden doğmak için
Ölümden, ölümünden sonra

Şimdi uzun, upuzun
Bir şiir yazalım seninle
Ama bir nokta koyalım artık
Bu uçurumlar serüvenine
Elimizde sıcacık bir somun
Eve doğru yürüyelim uygunadım

Kitapların tozunu alalım istersen
Ortalığı kirletiyorlar bana kalırsa
Nasıl alabilir onca sözcüğü bir ev
Ötesini saymıyorum, üşendim de birden
Doktor, çok merak ediyorum aslında
Büyüyor muyuz, yaşılanıyor muyuz bilmem

Doktor, bırak artık bunları
Şiirleri, aşkları – daha ne varsa
Baltalar sapsız duruyor
Önünde kırk cevizin kırkı da
Kırdığın ve unuttuğun

Biliyor musun, benim gibilere
Otopsi yapılmalı doğumlarında
Hangi taşın dalgınlığından doğdum
Ya da hangi gece
Sırasını verdi bana
Kederliyim, kuşkuluyum
Alnımda yağmurun övdüğü bir dövme
Karakollar kurulur aklımda
Bir kapıdan girince

Doktor, herkes akıyla yaşarmış
Bu rahm-i teneşirde
Ben senin bildiğin gibi yaptım
Bildiğin gibiyim işte
Ötesi söylence...

1987

karar

Boyumdan büyük işlere kalkıştım
Ne ağzı köpüklü atlar sıçradı saçlarımdan
Alnımdan ne de ırmaklar fışkırdı
Yağmuru çağırdım hıncımdan, gitti
Her damla denizde boğuldu
Kül değil küle benzer bir şeydi neye elimi atsam
Umudumu bağladığım her çocuk sanki
Hep doğru şeyleri söyleyen bir koroya katıldı
Ben kalakaldım burada, nerede
Yalnızlığın bir tek incir çekirdeğini bile doldurmadığı yerde
Bir ağacın en uzak dalına sarıldım

Boyumdan büyük işlere kalkıştım
Yağmur, bana derin, bana sıkılgan
Bir kanal aç gidip boğulayım
Toprak bir eleğe döndü çoktan
Beni her zerresine gömmeye teşne
Gördüm kendi anaforunda eridiğini suyun

Boynumda büyük işlere kalkıştım
Kim ne derse desin bundan böyle
Yaralı ve yitik bir oğluyum dünyanın

1987

gecenin ayazında akdeniz’de bir handa...

Kitabı yüzümün
Sondan okumaya başla
Yıllardır, yıllardır
Ölümü anlatır bana
Sırları dökülmüş aynalarda
Islak odun kokusu vardır
Bir çarmıh
Beşik ya da
Kitabı yüzümün
Ağlardır, solardır
Yağmurda
İçli kızların kanaviçe ördüğü
Portakal ağaçlarına karşı
Portakal çiçekleri ördüğü
Günler, geceler boyunca
Aklım hep onlarda, onlarda aklım
Ayak izleriyle dolu

Geniş, uçsuz bucaksız bir ova
Kitabı yüzümün
Gecenin ayazında
El yazması bir hüzün
Gibi soluk
Ve acılı
Parmakları yakarcasına
Bir trenin birdenbire geçmesi
Gibi
Şafakta
Bir defterin yaprak yaprak
Dağılması gibi
Acı ve bir o kadar merakla
İlgili şeyler düşünülür sonra
Kitabı yüzümün
Her çizgi italik
Ve on punto dizilecek
Kandan ve sinirden yoğrulmuş

Kara bir kâğıda
Bir yanlışlık gibi
Otururum odamda
Silgiler silgiler
Arasında
Solgun resimler
Unutulmuş ressamların çizdiği
Verniklerinin aktığı
Bir masa
Tozlu şamdanın üstünde
Donuk mum lekeleri
Kitabı yüzümün
Bir harita gibi
Uzanmış
Boylu boyunca
Gölgesi yok
Bir yankısı da

Dinsin artık
Dinsin artık
Otuz yıllık bu macera
Kitabı yüzümün
Akdeniz’de bir handa
Harf harf
Sözcük sözcük
Batıyor canıma
Dağılıyor yelde
Yağmurda soluyor
Soğan zarından ince bir şemsiye oluyor
Eninde ve sonunda
Güneşin
Küllerinin altında
Bir buzdağı büyüyor
Kendi kendini boğuyor
Küresel bir ayna
Yüzüm
Gecem, gündüzüm oluyor

Umursayarak yalnızlığı, ölümü
Ve yaşamı da
Hiçbir rengin asıl tonunu bulamadığı
Ve sürekli değiştiği
Bir resim
Ah, yaşamın lehçesi
Ölümün dili
Konuş yüzümü
Günüşiğinde
Ve nasılsa
Görünmez gibi
Ağzından bir batımda
Yüzbinlerce çiçek fışkırsa da
Anlatma, konuş yüzümü
O el yazması hüznü
Oku ve yırt at sonra
Gecenin ayazında
Akdeniz’de bir handa

Sokağı seven çocukların ezberlediği
Ve sonra unuttuğu
Bir çırpıda
Klaksonların eşliğinde söylenecek
Bir şarkı
Gibi
Çağdaş ve saçma
Rüzgârla sevişmekten yorgun düştü
O zamanlar
Ne zamanlar
Kum tanecikleri ekildi alınına
Acı fideleri topladı bir yerlerden
Yanıldı
Göverecek diye
Kitabı yüzümün
Üç-beş hece aslında
Belki o kadar bile değil
Söz konusu olan
Eğer yaşamsa

Yağmurlara sürterek
Eledim fazlalıklarını
Burnum biraz kaba
Dudaklarım şehvet düşkünü
Gibi duracak
Bıyıklarım olmasa
Ezberimdeki o şarkıyı
Bir gün söyler ve
Unuturum ben
Sigaramı bastırarak alnıma
Alnıma ve köşebaşlarına
Bir gün
Serüvenlerin çocuğu olurum
Anılar damla damla
Yığılıyor aklıma
Kaynıyor su
Ömrüm ey ömrüm

Denizden yükselen buğu
Oluyor ve ben
Çocukluğumu düşünmeyi her geçen gün
Daha bir seviyorum
Sanki ne varsa
Gece pul pul dökülüyor
Çeneme ve saçlarıma
Yağmur gökyüzünde
Donup kalıyor
Bir çocuk
Körlerin alfabesine çalışıyor boyuna
Noktalar yalnızca
Bu aklımda hep böyle kalıyor
Ölüm iki
Yaşam üç nokta
O zamanlar
Kuşbakışı baktığım dünya
Şimdi beni gözücuyla izliyor
Uyarı ve yanıt yok
Sorularıma

Aynalı bir pencereden
İniyorum yaşama
Kaçanağı uykusuz
Gözlerimi görüyorum
Titrek ellerimi
Geniş alnımı
Kalbimi hatta
Yağmur yağıyor sonra
Saatler, saatler sonra
Buğulanıyor ayna
Yüzüm
Avangart bir ressamın
Paletine bulaşan
Kusmuk gibi duruyor
Gecenin ayazında
Kimselerin uğramadığı bir handa

Bir adam
Olur olmaz şeyler düşünüyor
Ve şiir yazıyor hiç durmadan
Kalın, kaba bir kâğıda
İncecik bir yazıyla
Sonsuz gibi
Her şey hep böyle kalacakmış gibi
Bir çekiç
İner çıkar bir yerlerime
Nokta virgül kullanmadan
Ginsberg'in şiirleri kadar acılı
Cohen'in sesi kadar boğuk
Sevgilim olan
Bütün kadınların
Bir tarafını alıp
Toplayan bir güzellik
Gecenin ayazında
Nerden geldiysem oraya gidiyorum

Ve yurdum yok benim
Yüzüm
Bir kan pıhtısı gibi
Parmağımın ucunda duruyor
Gecenin ayazında
Donuyor
Ve çıkmıyor bir daha...

1987

tek yol ölüm

“Eğer ölüm tek çözümse, doğru yolda değiliz. Doğru yol yaşama, güneşe götürür...”

“Ağlamayın. Hayır, hayır ağlamamalıyız! Korkunç bir gürültü çocukluğunun sevincini ona geri vermeye yetti. Siz de gülüşünü hatırlıyor musunuz? Bazan nedensiz de gülerdi. Ne kadar gençti! Şimdi de gülüyor olmalı. Mutlaka gülüyordur, yüzünü toprağa yaklaştırmış...”

Albert Camus

Aynalara yüzünden başka her yerini tutabilirsin
Yumruk halini almış elini
Yüreğindeki çarpıntıyı
Beyninin haritalarında uçurumlar açan kuşkuyu
Her şeyi, her şeyi tutabilirsin
Ama yüzünü asla
Çünkü orada acılar durup durup
İronilere iltica ediyor hâlâ
Cumhuriyetinin bayrağını yenilemelisin

O bayrak ki
Turuncu üstüne kara bir zemini dalgalandırıyor
İki kat dikilmiş kumaşı
Sen ki çoktan
Bir mermerle değiştirdin yaşamını
Üstünde doğum ve ölüm tarihin yazıyor

Şu, yağmuru bardaktan içenlerin kentinde
Kimse sana ezan sesine uyanmayı öğretmedi
Şarapla abdest alırdı baban
Çavuş üzümleriyle tesbih çekerti

Hüzünlü bile değilsin şimdi
Yalan mı, bıktın sınır boylarından
Kendine birkaç sıfat bul artık, yoruldu
Paltosunun kanatları denize yayılan
Bir adamın düşlerini bırak
Evlere akan ırmaklar gördün
Belki bütün küf kokuları bundan, belki bütün boğulmalar
Senin evin uçurumlar üstünde olsun

Dipte bir kahve telvesi gibi çöksün kalabalıklar
Falcılığın da yoktur ama
Ara sıra ne olur fincanı kapat
Gelecek güzel günlerden söz et
Belki şair bile olabilirsin
Ama önce kâblenin yönünü öğrenmelisin

Yakanda bir dünya haritası
Toplu iğnenin geçtiği yer yurdun
Tarih bir mezbahadır çocuğum
Kanı kendi içine akar
Çevre yasasına uyar
Sen daha böyle çok ölürsün
Tımarhanelere, mapushanelere, teneşirlere dolarsın
Adın bir kalır, iki kalır, üçüncüsünde
Altını kalın çizgiyle çekelim derken
Yırtılır gider kâğıt

Nobraksın, diazem, nobrium
Günde üç öğün, her ölümdede alınacak
Eczacılar yüzünü göster yeter
Kendini ve dünyayı dinleme
Uykuna dikkat et, bir de mevsim değişimlerine

Gülüştüğün altına karbon kâğıtları koymalısın
Çerçeveleyip asmalısın sonra
Galerilerde sergilendiğini düşün bir
Çünkü bir gülüşün tarihi
Çağımızla ters orantılıdır

Bir kez de lirik olma
Alma başını avuçlarının arasına
Bıyık altından gülmeyi öğrenmelisin
Sen ki, hep taşlanarak yürümeyi seçtin
Ne olur sevgiline çiçek değil, baklava götür
Anladık acın kar yağışı, hüznün yağmur
Bedenin bir çöl gibi uzanır yatağında

Sende, tarih öncesi bütün konumlar
Hemen bir anı buluyor kendine
Bütün hayır derneklerine kayıtlısın
– Biliyorum, o hayır'ın sonuna ünlem koymayı
unutmayacaksın

Hiçbir çizgi kesişmiyor yüzünde
ellerin bile bir kez olsun kavuşmadılar
Sonunda kendini de yalnız bıraktın

Kasabalara çekilmeyi düşünmekte haklısın
Ama kasabalar sana çekilsin bir de
Yollarda bir deniz gibi yürü bakalım
Bir de bunu dene
Kendi sesini nasılsa duyacaksın
O kentliler ki
Suflör kullanırlar bütün ilişkilerinde
Ya da ağızlarına bir silgi alarak konuşurlar

Oturduğun birahaneler, içtiğin sigaraların dumanından
Bir balon gibi havalanmaya kalksa da
Sen gözyüzüne baktığın zaman
Kuşlar yakıyorlar kanatlarını
Dünya alnına çarpıyor her sokağa çıkışında
Ağaçlar kökleriyle boğazına sarılıyor

Bir uzun ölüm şiiridir ömrün
Her sözcükte doğmak için davranan
Ben bütün saatleri kurmaktan yoruldum
Sen usanmadın mı yanında beşikler taşımaktan
Darağaçlarını kesip biçersin her akşam
Boyalı, çingiraklı bir beşik yaparsın sabaha kadar
O yine darağacına dönüşür hemen
Sallamaya kalkınca insanlar

Annen sana hiç masal anlatmadı mı
Küçük küçük elişi kâğıtlarıyla gelir mutluluk
Anlara bölünmüş bir mozaik
Yanar söner ufkumuzda
Bana başı sonu olmayan bir şey söyle
Ya da sonsuzluğu yaşa artık

Yorgun musun, gökyüzüyle dargın mısın
Yumruğunu kaldırmaz oldun
Ne sular da adın kaldı, ne alanlarda sesin
Işıkla karanlığın çarpıştığı
Bir köşebaşıdır yüzün
Kulağının ardındaki uçurumu göstermez
Tarihin akışına karşı yürümekten
Kendi de dönüp bakmaz

Sokaklarında korsan ateşler yaktığın kentler
Şimdi yasal sularla yıkanıyor
Adına tarih dediğimiz o ırmak
Sabah akşam musluklardan akıyor
Küçük burjuvalar, küçük burjuvalar küçük
Kışın kömür bulamayınca
Sobalarında kitaplarını yakıyor
Al yüzünü ellerine çocuk
Avuçlarında izi kalıncaya kadar sık
İnsanın her hücresi bazan bir ayna oluyor
Ama sırası dökülmüş, ama kırık

Kulakların uğuldamasa
Kendi sesini duyacaksın
Ne diye bağıyorsun
Hiçbir şey olamasan da
Psikanalizin tarihindeki bir yer alacaksın
Sen nereye gidersen elektrik şoku
Damarların bakır teli gibi
Çağını iletecek geceyarılarında
Mapushane, tımarhane ne umurun
Birinin bittiği yerde başlar öbürü

Geceyarısı yasin okunan sokaklardan geçtin
Kur'an'dan alıntı yapılan masalardan
Senin dinin dinsizlik
Peygamberler içinde bir kendini seçtin
Ne Muhammed, ne Darwin
Seninkisi densizlik
Burnunun dikine yürürken sırtından vurdu bıçak
Sana bayraklar getirecekler, hazırlan
Adın okununca yumrular havaya kalkacak
Yalan yalan yalan yalan
Niye söylenmesin?

Şeritli, sırmalı katiller çağ
İki yumruğu da havada olan yüzsüzlük
Nerede kullanılacağı bilinen inanç...
Benim derdim seninle çocuk
Bir ağacın son meyvası yüzünle
Bir ırmağın son damlası seninle

ve acınla, ki o da
Bu son kelimesine o kadar yabancı artık

Bütün tanrıların kapısında
Müşteri velinimetimdir, diye yazıyor
Prometheus çakmak reklamına çıkıyor televizyonda
Sen tanrıçılık oynuyorsun
Biraz da kulluğa çalış ve anla
emir komuta zinciri ile dönüyor şu dünya
Rubleyle ve dolarla
Bütün insanların kafası bir kumbara
Damlaya damaya gelir vergisi
Dökül saçla indirimli satışlar
Dünyadan iyihal kâğıdını istiyorsun
İşkencecilerden sağlık raporu

Yoruldu bir yerlerde biliyor musun
Mutluluğun bir yorum sorunu olduğu bu dünyada
Ne demek surlarını tutmak mutsuzluğun?
Artık resimler yap, kitaplar çıkar, duvarlara yaz
Kimse seni asmaz, kesmez, tutuklamaz
Anla, tek yasal slogan olduğunu şunun:
Tek yol Ölüm! Tek Yol Ölüm!

TEK YOL ÖLÜM!

İyi ki doğdun çocuğum. İyi ki doğdun!

1984

Koro Her Zaman Haklıdır

koro her zaman haklıdır

KORO

Yaşamdan başka ölüm yoktur
Mutluluk çocuklara mahsustur
Onların da ölümleri damla damla
Birikir aylarla, yıllarla
Yürüdükleri yollar bir tabuta dönüşür

Her insan kendi tarihiyle başbaşa
Boyuna dünyayla ilgili kitaplar okunur
Sokağa bir ilmek gibi açılan camlarda
Bir katılma isteğinin acısını dokur
Kendi ayak izlerine basar oysa
Kendi kendine konuşarak büyür

BEN

Keşke yeniden doğmak gibi bir şeylere inansam
Biri önümdeki şu bira bardağını yenilese
Ben söylemeden, çağırmadan
Bacalardan yükselen duman
Bir deniz köpüğüne dönüşse...
Değişsin diyorum, her şey değişsin
Hiçbir şey kalmasın ayakları üstünde

SEN

Ne güzeldin, uzayan, hep uzayan ellerin vardı
Bütün çocukların ağzıyla konuşur gibiydin
Gözlerinden bir gül çıkarıp atamasan da
Her bakışın bir gül dolgunluğuyla açardı
Bunun için hiç uçurumlara yürümedin, denizleri bilmedin
Duraklarda hep kendini bekledin
Herkesin indiği otobüslere bindin usulca

O

Yalnızlığın bir uçurtmadır ki takılacak yer arar
Denizlerin dibinde yürüdüğünü sanırsın
Ruhu olan bir gölgedir, bedeni kim bilir nerde
Önüne gelene kendi adını sorar
Bunun için sözlükleri devretti birkaç kere
Ölüm, denizde mahsur kalmış bir gemidir ona
Her kıyıda fener olmak gibi alışkanlıkları vardır

BİZ

Kuşların teyellediği bir göğün altında
Birdenbire sökülen dikişler gibiyiz
İplerimiz uçuşup duruyor havada
Takacak yerimiz yok, boynumuzdan başka

SİZ

Uzaksınız, niye böylesiniz, çoğul ve sessiz
Tarihinizi kitaplara alınmayacak olaylardan seçersiniz
Kapılarınızda *çiçeksiz girilmez* yazıları
Sizin kanınızda aynalar dolaşmaz mı
Kendi ölümünüzü gazete ilanlarından öğrenirsiniz

ONLAR

Susmaktan yosun bağlamış ağızlarıyla
Bir gün konuşmaya başlarlarsa, ne oldu
Demeye kalmadan bir fotoğrafçı çağır
Ve havadan yakala seslerinin resmini
Altında ayı, günü, saati yazmasan da olur

BEN

İktidar akıyor nereye elimi atsam
İrmakları deniz boğuyor, denizi toprak
Ben de bir gün şair olursam
Dersem ki artık *enel hak*
Dünya, beni gönderlere çekersen
Ne olur, ne olur rüzgârsız bırak

SEN

Kirpiklerin tozlu dünyaya bakmaktan
Çamurlar üstünde tüten buhur gibisin
Yalnızsın, üzgünsün ve kederlisin
Yaşam akmaya başlıyor tırnaklarından
Toprağın ve suyun bütün gizlerini belledin
Seni gökyüzüne gömecekler bunun için

O

Bedeninin kaleleri, burçları var
Geçilmez, yazıyor duvarlarında
Ve bir çift meme ucu mazgallarında

BİZ

Sevgilerimiz de rastlantısal, nefretlerimiz de
Hep kendimize çarpıyoruz en olmadık yerlerde

SİZ

Bir sabah postal sesleriyle uyandınız
Diyelim ki akşamdan kalmadınız – misal
Önünüzde kızarmış ekmek, bir bardak çay
Radyodaki marşlara kulak kabarttınız
Hapishanelerde dediniz yerimiz var münhal

ONLAR

Ölülerini hep kefenlere sararlar
Bir yaşam boyu sıkılı duran yumrukları
Toprağın üstüne çıkmasın diye

KORO

İnce yazıyla yazılan bu şiir
Kalın duyarlıklara seslenecektir
Kimse yaşarken bir şey okumasın artık
Ölümün şiiri herkese yetecektir...

1985

ikigen sonsuzluğu

Ben her fırtınaya bir kanat verdim
Yollara düşemediğim bundandır şimdi
Nicedir silindi defterlerimden
Özgürlük diye bir sözcük, üç heceli

Her duyguda bir ikigen sonsuzluğu
Ne yapsam birbiriyle hiç kesişmeyen
Kendimi savurduğum sular da
Anaforlanarak geri dönüyor birden

Yalnızlık diye bir sözcük, üç heceli
Sen kaleminle bir daha geç üstünden

1984

evlilik öncesi son aşk şiiri

Yağmurlar dinince yüzün başlardı
Bir çocuk utanırdı yanaklarından
Bir çocuk, gitgide dalgınlaştığından...
Seni sevmek bir kitaptı açılıp kapanan
Açıldıgı oldu da kapandığı olmadı

Ancak sonsuz, ancak geniş boyutlu
Ancak ufuk çizgileriyle bir düşünüyorum seni
Her taşın çevresine bir ayla dolanmış
Her yolcu ilk rastladığı handa konaklamış
Ve bir daha çıkmamış ömür boyu

Ateşle suyun öpüştüğü yerededir yüzün
Alkole battığım gecelerde bana süt getiren kadın
Donma ve kaynama noktalarını aştık sonunda
Bıçağın kemiğe dayandığı yerlere geldik
Kanayan bir yerimiz de yok
Alışkanlıktan tütün basıyoruz her yanımıza

Taşlardan bile kokunu sağıyorum şimdi
Sigaraların deldiği sarhoş masa rtleri
Ki herbirine bir ırmak gerekir kapanmaları için
Gökyüzüne iki nokta atım gözlerin için
Dudakların için iki yaprak kopardım
Bize artık karların yağdığı bir yaz günü yaraşır
Göçmen kuşların döndüğü bir gz, olsa olsa

tesi, kendini iki imzayla onaylatan dünya...

1985

ölümün adı

Eski yazı bir kitap gibi solgun
Unutulmuş savaşlarca içli
Neyse ki ölümün bir adı var
Kendine uyak kılacak kadar bütün sözcükleri

Ölüm benim öbür adım
Bir türlü kaybolmayan bir yara izi gibi
O, dünyanın en büyük polis şefi
Diyor ki, gözaltındasın

Alkol kemiriyor bedenimi
Damla damla akarak beynime
Beynim ki bir gün çözülür
Suda eriyen şeker gibi

Benim her yazdığım şiir son şiirimdi
Gülünç, maskara olacak kadar
Toprak, ağaçlar, sular
Niye ölmüyorsun, diye soruyor şimdi

Oturup ölümümle şaraplar içiyorum
Ağır, uzun, temkinli
Yükseklik korkuma pek uygun düşecek
Toprakla örtmek bedenimi

1987

yasa

Uyan kalbim
Ayrılık zamanı geldi
Tokatlıyor rüzgâr
Sarsak bedenimi

Geceler mi uzun
Ben mi yoksulum
Ekmek, şarap ve şiirle
Geçiyor günüm

Uyan kalbim
Ayrılık zamanı geldi
Ölüm ölsün artık
Ben olayım son ölü

Sokak bir ilmek gibi
Sarıyor boynumu
Yanlış yaşayanlar doğru ölecek
Benim yasam bu

1987

günüşiğı

Senin göğüne dolan kanatların hepsi de avuçlarıma
teğet geçti

Rüzgârlara açık bir kıyı kaldı bana
İpi kopuk bir uçurtmam var adını özgürlük koydum
Parmaklıkları aştı da vurdu parmaklarıma

Yitirdim bir şeyleri biliyor musun
Herkesin bir bardağı durmadan doldurduğu yerlerde
Bir şairin ölümü bir dalın kırılmasına benzer
Köprü olmak için bir uçuruma bedeniyle

Yaşını başını almış bir günüşiğı yeter bana
Seninle oturup sabahı seyretmek için
Kimi sözcükleri öyle çok kullandım ki yaşamımda
Konuşamıyorsam buna yor, özür dilerim...

1986

acının son şairi

"Köyün son şairiyim ben"

Yesenin

Sesim kök salıyor dünyaya karşı
Kimse yazdığım şiirleri bir daha yazmasın
Acının son şairiyim ben
Ne övüncüm var burda, ne bir utancım

Acının son şairiyim ben
Göğün kanatlandığı her kara parçasında
Nasıl söylenmemiş bir sözüm kalacak
Kendimden ötesine varamıyorum soyağacımda

Ufkundan bir tek bulut bile geçmeyen
Dünyalar düşünürüm şimdi
Nicedir ayıkladım sözlüklerden
Mutluluk, coşku gibi kimi şeyleri

Acının son şairiyim ben
Bir gölge yollarınıza akacak
Kendi bedenini arayan, kendine yürüyen
Sessiz, anlaşılmaz ve sarsak

Bir gün nasılsa dağlar bir gün
Bütün uçurumları dolduracak!

1984

Mersin

mersin, 1

Başım duvarlara dayalı, suçlu muyum suçsuz mu,
bilmiyorum tarihin damarında hangi kanın akışırım ben?
Dünya yüreğime bir kıyı, boğuldum mu duruldum mu,
bilmiyorum, enlemlerin urganında hangi ölüm
çılgılıyım ben?

Yüzüme bir insan haritası vuruyor *ben* deyince
Alnımda bir ağaç köklenip dağılıyor usulca
Birbiri içine giriyor binlerce isyan, binlerce gökyüzü
kırıntısı, gözyaşı, ter, duman
Nerden gelip nereye gidiyorum ve hâlâ izi duruyor mu
bedenimin anamın rahminde?

Ellerimin portakal ağaçlarında, sesimin sokaklarda?
Karanlık bir kentin kıyılarından geçen yolcular gibiyim,
geçerken ömrümün bulanıklığından

Bir tren penceresinden akarmış gibi dünya
Yaşamım pamuk ipliğine bağlı, söküyor muyum, dikeyor muyum,
bilmiyorum hangi açık ilmeğin boynuyum ben?

İki ayrı yönde uzaması ayaklarımın
Kova burcunun, şubat gecesinin, bir hastane odasının
Birbirini yadsıyan düşlerin çocuğu olmak... göğün
altından başını eğerek geçen
Attığın her adımda açılacak bir kuyunun korkusu
Yürüdüğün yerlerde yerçekimi arama boşuna, bir de gökyüzü
anaforlanırsa, kuşlar kanatlarını törpülemeye kalkarsa?
Sekiz Şubat Bindokuzyüzellisekiz. Doğum nedeni:
Bilinmiyor. Ülkesi: Akdeniz.
Anne niye doğurdun anne beni?
Kentlerin kalınbağırsağında bir yürek daha öğütülsün
Birahanelerde bir masa daha dolsun, koroda yeni bir ses,
aynada yeni bir yüz
Taşı bile kafana vursan izi kalıyor
Ben dünyaya kendimi attığımda kendime döndüm yine
hiçbir iz ve belirti yok
Lastikli toplar gibi döndüm ölümden yaşama

Bir acı ki, *girmek yasaktır* yazıyor bütün boyutlarında
Bir sır ki, yanıtı bilinmiyor
Adı Ahmet Erhan konulan bir yaşam karikatürü
Ey yolcu, geçerken bir taş at da öyle yürü
Çünkü yüreğinin yeri sürekli değişiyor..
Ey ölüm, ey ölüm sana da inanmaz oldum!
Ben seni geceyatısına gelen bir konuk saydım,
çok bakılmış bir manzara resmi değil
babamdı, sesi damarlarıma dolardı, son günlerinde
deliren babam, alkolden ve yalnızlıktan
Dört köşe bir mermerle tanımlandı ömrü:
Binüçyüzotuzsekiz – bindokuzyüzyetmişaltı
Ey babam, ey babam seni de anmaz oldum!
Şimdi nasıl olduğunu bilsem, ya kendimi öldürürdüm
ya da çiçekleri sulardım...
Acım acıya yamalı, mutlu muyum mutsuz mu,
bilmiyorum, hangi günün lanetiyim ben?
Ey şiir, şiir sana da yaslanmıyorum nicedir

Kâğıtlar itiyor ellerimi, kadınlar güzel, içkiler soğuk,
serüven anası yollar
Kalemlerin kanı çekiliyor elime alınca
Bir kum saati dolup boşalıyor acıların, bekleyişlerin ekseninde
Bir ok, havada kıvrılarak kendisini savunan ele saplanıyor
Sözcükleri bileytaşlarına sürüyorum günler geceler boyu
Her sözcük kâğıtları kesip biçiyor, kemiriyor uzun
kuyruklu bir sıçan gibi
Dönüp baktığımda şiir yerine bir uçurum buluyorum
Bir uçurum defterde, kenarları kalın çizgilerle belirginleştirilmiş
Yaklaştığımda burnuma kekik kokuları geliyor, sirke,
zeytinyağı ve şarap
Denizin kanatlarının izi kumlarda, silinmemiş
Makasla kesilmiş gibi duran suskunluk
Noter aracılığıyla kamuya ulaştırılan şiirler
Kendi göğsünü yumruklayan yalnızlık...

Ellerimden asın beni bir incir ağacına, uzak tutun onları,
karışmasın diye köklere
Ve konuşmaya başlarsa bile dilim size suskunluktan
söz edecektir yine, korkmayın
Kollarımı göğsümde kavuşturup *ben tarihim*, diye
bağırdığım zaman
Bir çiçek, şemsiyesini kaldırarak yükseliyor gökyüzüne
Bir su, yolunu değiştiriyor kirlenmemek için
Bir taş, suskunluğunu kuşanıyor, üstündeki bütün
parmakizlerini silerek...
Yüzüm kendinin aynası, iç içe geçmiş sırlarıyla döne döne
boğuyor sınırlarını
Düşüp parçalansa, gökyüzü bir anlam kazanacak,
su ateş ve toprak
Bir bayrak çekilecek kentin gönderlerine
Koro alacak sahnede yerini ve hiç gitmeyecek artık
Herkesin aklının ardında bir karbon kâğıdı, bir şeyleri hep
çoğaltacak, çoğaltacak

Bütün aynalar kararıp dökülecek birdenbire
Bu kent kın olmuş bana, çıkıp saklanacak bir yer arıyorum
Yüzüm elişi kâğıtlarıyla yapılmış bir resim gibi
Çeşit çeşit renklerle donatılmış, her rengin acıyla,
mutlulukla orantılı bir karşılığı var
Yağmurun bir karşılığı yok benim ömrümde
Unutmaların, çekip gitmelerin bir de
Aynalar değil, bedenim parçalanıyor kendimi tanımaya
kalktığım da
Çok hücreli bir yaratık gibi aklım benim dışımda yaşamını
sürdürüyor...
İşte, cam kırıklarından oluşmuş bir deniz ve o denizin
kıyısına demir atmış bir kent
Neyi unuttum ki seni anımsayayım?
Alkol ve hüznün yalnızca; pencereye çarpan bir suyun
görüntüsünde akıyor yüzüm
Dilimde bir kül tadı, gökyüzü yanıyor

Yaşamayı seviyorum, sabahları bir gazetenin bulmacasını
çözmek için, yalnızca bunun için bile yaşayabilir insan
Bir el, herhangi bir akşam saatinde, herhangi bir
piyanonun tuşlarına vuruyor
Ve bütün taşlar toprağa kök salıyor birden, bir yapı
kurmak için...
Anne, niye bir düzine doğurdun beni?
Niye bütün yolların, damar damar uzanan yolların
başında bir çocuk kaldı?
Aldığın her solukta bir seçimle karşı karşıya gelmek ve
hiçbir şey seçememek
Tek görevi sabah akşam ateşi üflemek olan
Yaşamak, yaşamak, denilen o yangında
Neden hiçbir renk ak ve kara değil, neden her şeyde bir
mozaik boğultusu?
Tufanda ilk kurtarılacak bir şeyim yok, ya da öyle çok var ki
taşımaya gücüm yetmez
Deniz kıyıya her vuruşunda damarlarıma bir avuç tuz
daha bırakır olsa olsa

Ölünce ben bunun için ardımda bir yetmişiki boyunda ve
altmış kilo ağırlığında anlamsız bir tuz yığını kalacak
Ve zamanla, kimsenin uğramadığı bir yerde sessizce
taşlaşacak...
Akıyor ömrüm, milyonda bir ölçekli haritalardaki gibi
küçülerek kâğıtların üstüne
Hiçbir şeyi, hiçbir şeyi tanımlayamayacağımı biliyorum artık
Ağzımı mühürlediler dilimle
Ellerimi parmaklarımla bağladılar
Sağ ayağım tökezledi, sol ayağıma takılarak
Sol gözüm, sağ gözümü aldatıyor başka bir görüntüyle
Susun, koro konuşsun, yalnızlık yasak!
Siren sesleri, siren sesleri ruhumun
En olmadık yerlerde patlayan çığlık, rüzgârların çarpıştığı
bir köşebaşında
Boğulmaya mahkûmsun, sus ve anla

O zamanlar konuşurken ağzından çiçekler döküldüğünü
sanırdın

Uçup gider, bir kızın saçlarına takılırlardı usulca
Şimdi bir kaya parçası gırtlığımda, dağılıp parçalanıyor
nasıl da...

Yağmur yağacak! Yağmur yağacak! Yağmur yağacak!
Mahallenin delisinin, Deli Bedir'in söylediği tek anlaşılır söz
Ağzı salyalarla köpüren bir kuyu ve hep portakallar olur
koynunda

Yağmur yağacak! Gökyüzü bir topaç gibi dönecek
ufkumuzda

Mersin, yağmurlar ortasında bir kent, çarşısı, otelleri,
dükkanları, karakavruk insanları
Rakım, şu kadar. Nüfus şu kadar. Bahçecilik, tüccarlık
ve işsizlikle geçinir halkı

İklimi: Yazları kurak ve sıcak, kışları nemli ve ılık
Kızkalesi, Taşucu, Susanoğlu Köyü
Sivrisinek, güneş ve ter

Sıtmanın önü alındı, diye yazdı gazeteler
Dedemin kemiklerinin bulunduğu bir mezarlığı var
Babamın doğduğu bir hastanesi ve benim kütüğümün
bulunduğu bir nüfus müdürlüğü
Yağmur yağacak! Yağmur yağacak ve tarihte ilk kez
gökyüzünde deprem olacak!
Kırılacak kartalların kanatları da
Yıldızlar yeryüzüne inip apoletlerimize takılacak...
Alkışlar nerede, alkışlar girecekti sahneye burada,
bir fon müziği eşliğinde
Köklerimi arıyorum, bana dünyanın turistik rehberlerden
öte bir şey sunmadığı bir kentte
Sekiz Şubat Bindokuzyüzellisekiz. Doğum nedeni:
Bilinmiyor. Ülkesi Akdeniz.
Özsu boğuyor dalları, çatlayıp çıkıyor dışarı bir çağlayan
olarak
Toprak çekiyor beni içine, gömülüyor dimdik, gözlerim
gökyüzüne dönük
Bir insanın tarihini yazamazsın artık ey yazıcı
Kâğıtlarda uçurumlar açıyor her sözcük!

mersin, 2

Kentim, gökyüzüne doğru kıvrılarak yükseliyor geniş ve
renkli bir uçurtma gibi
Kuşbakışı görünen şeyleri sevmiyorum çoktandır, bir taş
bile derinliğine inceleyebilmenin güzelliği
Ama ne zaman Mersin desem, saniyenin onda biri kadar
bir süreye sığmayan görüntüler akıyor önümden
Kopuk kopuk akıyor, boşanıyor bir akarsuyun artık kendi
kendini tutamaması gibi
Geride yağmur altına bırakılmış bir mozaik kalıyor
Bir yaşamın derin, anlatılamayan gizi...
Sözcükler sıralanıyor aklımda, adlar, tanımlar... hepsi de
bir bütün oluşturmaktan yoksun
Mersin'de bir çığlık gibi yankılanıp geçti çocukluğum
Portakal bahçeleri, Mersin İdmanyurdu maçları ve deniz
arasında
Toprakla göğün ortasında bedenim gider gelirdi
bir sarkaç gibi
Ona denizi ben sonradan ekledim
Ona bu acıyı, iç sıkıntısını ve nerden gelip nereye
gideceğini unutmuş dizginsizliğini kalbimin

Aklım uğunuyor, tekmelenmiş, a bir sokak köpeği gibi
ığlık çığlığa, sözcük sözcük uğunuyor aklım
Ve yle yorgun, öyle yorgun ki bir ekmek gibi ufalanmış,
dağınık
Dış cephesi olduğu gibi duran, ama ii gk bir kale
Rüzgârın ilk ve son vuruşuna açık
Öyleyim, bütün ışıkları yanan, ama bir teki bile dışarı
ulaşamayan bir ev
Hcrelerimin aslında birer tuğla olduğunu anlamak
Birini ekseler göçüp gidecek yapı, ölümcül bir yara gibi
kanayacak bir ömür boyu...
zdemir İnce ile aynı mahallede otururmuşuz, kapı
komşusu olarak
Bunu konuşuyoruz onunla bulanık, puslu bir Ankara
akşamında içkilerimizi yudumlarken
Belki aynı ağaçtan portakal almışlığımız vardır, beş on yıl
arayla, ama neyi değiştirir ki bu?

Hey, Noter Ahmet'in oğlu, burnuma kekik kokuları geliyor,
gözyaşları içinde koşuyorum yollarda
Mersin'de Mahmudiye mahallesinde güneş bir topaç gibi
döne döne alçalır
Her kıvrılışında derin bir ayla bırakarak ardında
Gümrük Alanı'nda güvercinler birdenbire havalanıyor
gökyüzünde kanatlarının izi kalıyor
Yağmurlar yağıyor usul usul, yağmurlar yaşamıma,
yaşamımıza
Kulağıma sokakların, denizin, portakal bahçelerinin
uğultusu geliyor
Ancak seslere tutunarak yürüyebiliyorum, sesleri sararak
kollarımla
Gece. Köpekler oluyor. Rüzgâr esiyor dışarda.
Köklerim damar damar boşluğa asılı kalmış ve ben bir
toprak parçası arıyorum onlara
Aklım, boş bir deniz kabuğu gibi çınlıyor, çekimi olmayan
anlamsız bir dünyada

Bu şiir Nâzım'ın *Samansarısı*'na giderek daha çok
benziyor, benzesin
Çoğalsın sözcükler, oluk oluk aksın ve öyle bir yere gelsin ki
tek bir şiir üzerinde çalışsın insanlık
Umutlardan, acılardan, mutluluklardan söz eden bir şiir
Yağmurlar bile kendini çoğaltıyor, saatler, günler bile
Yinelensin, yinelensin binlerce kez, binlerce kez daha
Yüzüm dünyayla dolsun son gözeneğine varıncaya dek...
Mersin, gökyüzüne doğru kıvrılarak yükseliyor geniş, çok
renkli bir uçurtma gibi
Kollarımı günlere, saatlere, anlara uzatıyorum tutmak,
yakalayabilmek için bir tek kırıntıyı bile
Aklından yüreğine akan bir kum saatiyim ben, acılar,
düşler, umutlar boyunca
Unuttuğum her şeyi yeniden unutmaya çalışmak
Ancak ölümle kapanacak bir yara hayatım
Ben ki yıllardır ona bir tanım aradım, ona bir durak

Haritalar taşıdım cebime, damarlarını yolların üstüne serdim
Kan yerine nesneler fışkırdı bedenimden, çiçekler
yumak yumak
Ve öyle çok durdum ki aynaların önünde, yüzüm dünyaya
bakan bir aynaya dönüştü
Acıyla acının çarpımı mutluluk, mutlulukla acının çarpımı
acı bu denklemde
Unutuluşun kitabında, yağmurların işleminde
Mersin'le dünyanın çarpımından doğdum ben
Kaynayan bir çaydanlık gibi kalbim yollarda kimsesiz, sarsak
Biliyorum, bu şiir hiçbir zaman son dizesini bulamayacak
Bedenim bir ilmek gibi düğümlenecek gecede
Ve belleğim ıslak bezlerle silinmeye muhtaç...

Atalarımın kemikleri iç geçiriyor toprağın altında
Mezartaşları dünyaya vurulan bir mühür oluyor köklerimin
biriktiği yerlerde
Bir sigara izmariti, kara bir saç yumağı, eski yazı kitabın
arasında sararmış bir mektup
Gümüş bir şamdanın üzerinde mum lekeleri, zamana karşı
tutuşmak ister gibi
Ninemin söylediği Rumca türküler, yetmişsekiz yaşında
saçlarını her sabah iki belik yaparak
Naftalinlere bulanmış tarih, acı tasa keder yok artık
Duvar diplerinden akan bir su gibi saklanarak
Gitti bir yerlere ömrüm, atalarımınla başlayan tan ağartısı dindi

Soluğum havada buluşuyor onların soluğuyla ve
sözcüklerden oluşan bir gökkuşağına dönüşüyor
Taşların birer sünger gibi ayışığını içlerine çektikleri gecelerde
Deviniyor eller, kollar, ayaklar
Sımsıkı kapanıyor ağız, bakışlar dingin, ama bir
anlatımdan yoksun
Kepenklerini açmış acı, uluyan denizi içeri alıyor
Mersin, toprağının her zerresiyle çığlıklar atıyor
Atalarımın ayakizlerine basarak yürüyorum
Her adımda biraz daha dünyaya gömüldüğümü duyarak
usul usul
Beni artık ancak düşler, sanrılar kurtarır
Sıradan bir nesnenin tütsüler saçarak çağrıştırdığı anılar
Görüntüler ya da, bedenime yapıştırılmış elişi kâğıtları gibi

Ölüm döşeğindeki yüzü ninemin
Saçlarını son kez ördürüşü, iki belik, biri geçmişe, biri
geleceğe akan
Yatağında açan portakal çiçekleri, kız kokusu...
Mersin'i neden bilmem bir kartpostal durukluğunda
düşünüyorum
Soluk ışıkların yandığı kahveler, yasemin kokulu yollar
boyunca uzanan
Ve istiyorum ki bir an, yalnızca bir an bir portakal dalı titresin
O zaman canlansın bütün görüntüler
Deniz boğulmayacağını bağırsın bir kez olsun
Atalarımın kemikleri sussun...

mersin, 4

Göğün bittiği yerde Mersin başlayabilir
Bir kuşun kanat vuruşlarıyla gelir mutluluk
Sürgünden döner dostlarım, Avrupa sokaklarına
yapıştırılmış birer zeytin yaprağı bedenleri
Umutsuzluğun çekirdeğini aradım yıllar boyu, orada
umuda rastlayacağımı bilerek
Bu kopuk kopuk görüntüleri birleştirmem gerek
Umurumda değil uyak aramak bu şiire
Yarım bıraktığım bütün çılgınlıkları
ağzımdan kapsın istiyorum birileri
Denizde kaydırduğım taş, suyun üstünde donsun
Ben yaşamla ölümü kararak dünyanın gerçek dengini buldum
Mutlulukların ve acıların iki ırmak gibi birbirini ittiği
günlerim oldu benim
Upuzun bir aynada kendi kollarıma koşmak gibi...

Göğün bittiği yerde Mersin başlayabilir
Suyun donma noktasında kaynar bir yerlerim
Kopan ilk fırtınada duvarlarım yıkılır
Varolan tek konuğunu da yitiren bir ev gibiyim
Aklımı taşlara çarparak ve yankısını da beynime ekleyerek...
Mersin yanlış çiziliyor bütün haritalarda
Mutluluk yanlış çiziliyor, yüreğin başına alıp gideceği
bölgeler mutlaka belirtilmeli
Yüzümün bile bir sınırı olduğunu geç anladım
Kalbimin hacmini kanla doldurulmuş bir çömleğe
batırarak ölçtüm
Bedenimin yarıçapı neresidir ve kimi duygular ona neden
teğet geçer – bunu hâlâ bilmiyorum
Bütün boyutları birbirine karıştırdım işte sonunda
Yaşam ve ölüm denilen uçurumlar arasında...

Güneş kova burcuna yirmisekiz kez girdi ben
doğduğumdan beri
Gökyüzleriyle denizin iki dudağı arasında öksüz bir çığlık
gibi büyüdü Mersin
Yağmur binlerce kez yağdı belki, sayamadım, ama istesem
yaşadığım yazları, kışları bulabilirim
Kaç gün, kaç ay ben doğduğumdan beri, uykusuz
gecelerimi sayamam ama, okuduğum kitapları bir de
Bir cenin gibi büyüdü bütün duygular içimde, şiirler
yazdım, taşlandığım da oldu, adıma gereksiz yangınlar
çıkarıldığı da
Yağmur sularından bir anıt yaratmaya çalıştım yıllar boyu
– ne saçma
Gerçekten *yaşadım*, diyebildiğim kaç günüm var,
sayamadım
Mutlulukları acılarla anlamaya çalışmak da artık boşuna
Ne ateşe, ne de suya erdi muradım...

Gözlerim bütün çapaklarını atıyor, ellerim pasaklarını
Aynalar ancak bir başka aynanın görüntüsünü bulunca
yüzümü geri veriyor şimdi bana
Her varlık kendi sınırları içinde yoğunlaşmaya teşne, ve
her şey ancak kendiyle açıklanabiliyor
Göğün rengi bile bana göre değişen bir şey olduktan sonra...
Mersin haritasını suya batırsam, geride yalnızca bir
portakal çiçeği kalır
Biraz zorlasam belki bir çocuğun yüzü
Bir de Abdulkadir Bulut'un *hemşerim* deyişi
Özdemir İnce'nin Deli Cemil'i anlatışı bir de: *Kırmızı kayak*
parlıyor!
Yağmurlardan, yalnızca yağmur sularından oluşmuş bir
denizin kıyısında duruyor Mersin
Bir adamın ıslak paltosuyla bomboş bir eve girmesine
benziyor bu yüzden yazdığım her şiir

Saçmasapan imgelerle, çağrışımlarla uzayıp gidiyor
kırık dökük

Mersin haritasını ateşe atsam, geride yalnızca bir zeytin
ağacı kalır

Biraz üflesem, belki bir çakıltası

Rakı kadehini tutan eli babamın

Deniz kabukları, kelebek ölüleri

Neden dilimlenmiş bir deniz görüntüsü kalmaz anlamam,
ya da şafakta uzanıp giden portakal ağaçları

Yeni sulanmış yollar, açık hava sinemaları...

Belleğimin elinden kurtarılacak bir şeyim kalmadı mı yoksa?

Güneş her gün kova burcuna girse de bu boşluğu mu
taşıyacağım yaşamım boyunca?

Belki de Mersin haritasını yeniden çizmek düşünüyor şimdi bana

Dünyanın bir tufan gününde ellerim titreyerek

Dağılmış cam kırıklarından bir yürek...

Yağmurlara açık bir sokağın kaldırımlarında ayak izlerimin
bıraktığı buğu
Gökyüzüne bedenimin çizdiği çığlık
Gide gele yalnızlığa, gide gele ölüme ve acıya yoruldum artık
Su olsaydım donardım, hiç değilse kendi sınırlarımın
bilincine varmak için
Ateşleri ayrı, külleri ayrı yerlerde saklardım
Ömrüm eksilere, artılara teşne
Parmak hesabıyla bilgisayarların nasılsa aynı sonuca
vardığı bir işlemde
Bir çocuğun unuttuğu şeyleri sanki bir başka çocuk
anımsıyor boyuna
Aklımda ne yaz günleri, ne de zeytin ağaçları kaldı
Ellerimle kürek çeker gibi yürüyorsam ve bunu gören
Mersinli olduğuma yoruyorsa

Dünya bir deniz diyorum, insanlar kaya parçası
Sandalım kırılmasın diye ellerimi açıyorum
Mersin bir deniz feneri olur olsa olsa
Toprakla gökyüzü arasında, yerçekiminden kaçanları
uyaracak
Ömrüm, benim ömrüm hangi mezartaşına sığacak
Keşke bir mermerci olsaydım Müftü Köprüsü'nün orada,
kendi yazıtımı denize, gökyüzüne bakarak kazısaydım
Bu dünyada o kadar çok şey yaşadım ki, bana hiçbir şey
yaşamamışım gibi geliyor
Her hücrem yüzlerce anıyı bir barajın kapaklarını açması
gibi bırakacak

Yağmurların yağdığı bir Ankara akşamı
Mersin'in görüntüleri olur olmaz bir yerde Ankara'nın
görüntülerine karışıyor
İkisini de sevdiğimi geç anladım
Mersin'de doğduğumu nasıl biliyorsam, adım gibi
biliyorum Ankara'da öleceğimi
Her insanın gerçek kenti anılarının kentidir
Nüfus müdürlüklerini asıl insanın belleğine kurmalı
Annemin bile Mersin deyince hâlâ gözleri dolar
Babam yaşasaydı Fedai Mustafa'yı sokak ortasında nasıl
kovaladığını anlatırdı
Nedret genelevde onu bekler, o Toto Kâzım'ın barında
şarap içer, iki dirhem bir çekirdek
Kentim benim, kentim benim kentim!
Her sokağı gökyüzüne açılan

Kaya ağabeyi kimse tanımaz, tam yirmibeş yıl Kanada'da
kalmış bir adam
Geldi, gelir gelmez bana Mersin'i anlattı, iyi mi
Bütün güzel insanları Mersin'de toplamak gibi bir gücüm
olsaydı
Denizi sabah akşam turuncuya boyardım, varsın gökyüzü
aynı rengiyle kalsın
Kaya ağabey benim amcamın oğlu, Pavese'nin *Güney*
*Denizleri'*nde anlattığı amcaoğlunun hık demiş
burnundan düşmüş
Bir kentin yüzü uzaktan bakınca bir insanın yüzüne benzer
Acı çeken, sarsak, çizgi çizgi
Kendi yüzümü aynada görünce çığlık çığlığa sokaklara
dökülmediysem bunda Mersin'in payı var

Bu şiir de bir gün elbet yorar beni
İlk yağmur damlası düşünce tufan kopacağını anlarım ve
çekip giderim
İşin kolayına kaçıp, herkesin bir Mersin'i vardır derim,
kurtulamam
Herkesin bir burcu, bir adresi, bir adı... ne bileyim ben,
bende olan ya da olmayan yığınla şeyi
Ama herkesin Mahmudiye mahallesinde 8 nolu bir evde
bırakılmış bir çocukluğu yok, olması da gerekmez
Ama bütün çocukların bir uçurtması vardır nasılsa
Gökyüzü ta ufuk çizgisine kadar geçmiş boynuma
Boğuluyorum ve bundan yakınacak dövünecek değilim şimdi
Bin acı birikse ancak bir şiir doğurur
Anne niye bir tek Ahmet Erhan olarak doğurdun beni?

Hücre hücre olsaydım, köpük köpük, çizgi çizgi
Dünya kadar Mersinim olurdu, dünya kadar düşüncem,
sevgilim, umudum, umutsuzluğum, gözüm, kulağım, elim
Paris'teki ağabeyimle* el sıkışırken, bir elim Ankara'da
onun için şiir yazardı
Adını bile anmaya korktuğum ağabey, nasılsın, sana bu
şiirde bir yer vermemek olmazdı
Defter çöker ya da kendi kendini dürrerdi bir çarşaf gibi
O çarşafta özlem var bunu bil, o çarşafta gözyaşlarının
dinmeyen buğusu
Akranlarımla oynamayı sevmezdim ben çocukken, bunun
bir açıklaması olmalı
Şimdi de en yakın dostlarım benden en az on yaş büyük
ya da ufak
Konuşamıyorum, kimseyle barışamıyorum, aynadaki
yüzümle bile
Ve ancak her sabah cam kırklarından onu yeniden
yarattıktan sonra sokağa çıkabiliyorum

* Ataol Behramoğlu.

Neden bilmem biri enseme vurmuş gibi dönüp ardıma bakarak,
günler geceler boyu oturdum Mersin için bu şiiri yazdım
Ne ben tilkiyim, ne de Mersin kürkçü dükkânı
Ölüme mi yaklaşıyorum, yoksa bir an durup da ufuk
çizgisine bakma isteği mi bu?
Artık ne olacaksa olsun, dindi türkü, atlastaki Mersin
haritasını bıçakla oyup çıkardım
Ve odamın duvarına astım
Sustu ölüm. Sustu yaşam. Bir yorgunluk
Beni anlamasanız da olur artık
Sekiz Şubat Bindokuzyüzellisekiz. Ölüm nedeni:
Bilinmiyor. Ülkesi: Akdeniz
Kova burcundan bir çocuk
Taammüden intihardan sanık...

1986

Kalıt

yağmur sonu

İşte yine bir yağmurun önündeyim kardeşler, sonsuz gibi
her şey, bulanık, gri
Ağaçlar kanat açmış kuşlardır sağımda solumda
İncecik ve sürekli yinelenen bir acı lifiyle birbirine
eklemlenen günler
Alnımdan kan sızıyor ve çatallaşıyor gözlerimin altında
Bağışlayın beni, donuk bir boğuntunun dışında
anlatacağım hiçbir şey yok size bu dünyada
Işıklı yapraklarla süslenmiş bir yılbaşı ağacıdır yaşam
Bana gölgesine uzanıp da yatmak düşmedi
Ve öyle çok yalan söyledim ki öyle çok
Avcılar dirsekleriyle dürtmek zorunda kaldılar beni
Sevgili yaşam! Bir kez daha bağırıyorum: *Sevgili yaşam!*
Sesim, son istasyona ulaşmaya çabalayan bir tren gibi
sokuluyor bağrına
Artık çok geç biliyorum, saatler bozuk, makasçılar ölü,
kentler yanlış

Her şey bir aynada yaşandı ve bitti sanki
Biletimde dünyanın bütün istasyonlarının adı var, ama
yanımda kimseler yok
Tek yolcusuyum, nereye gideceği belli olmayan ve her
soluk alıp verişte yanibaşında uzanan bir uçuruma
düşecekmiş gibi duran bir trenin
Yağmurun her damlasına bir ad verdim ve ezberledim
Sevgili yaşam! Senin her sabahına bir gelin teli taktım
O alkolle boşadı seni her akşam
Yüzümü flaşlara ayarladım, boyunbağımı düzelttim
Önüme uzatılan her kâğıda imzamı bastım
Başım önüme eğik, duruyorum yağmurun ve rüzgârın her
çırpınıışına açık
Boğulan sularımı geri vermez artık deniz
Ellerimi çeneme dayayıp, betonarme yalnızlıklardan ufka
doğru bakıyorum
Gelen benim için gelmiyor, gidenle bir tanışıklığım yok

Bir kadın saçlarını yoluyor rüzgârda ve her teli gelip
pencereme parmaklık oluyor
Alkol gitgide, dostluk gitgide, şiir gitgide – evet onlar bile
Çekip gidiyorlar, boş bir sokağa ad olmuş gibi
Yağmurun kıyısına vurmuş bir örümcek ölüsü
Ağlarına takılan sinek kanatlarını düşünüyor...
Ben, parmak uçlarımdan sokaklara bulaşan bir uyuşmayla
Öylece duruyorum dimdik ayakta
Derinleşsem bir uçurum olurum şimdiye kadar
Demek ki ben böyleyim kardeşler
Gözlerinizden öpüyorum, bir daha görüşür müyüz,
elbette görüşürüz
Siz yağmurun sesine kulak tıkadığınızla
Ben yağmurun altında durduğumla kalırız...

1987

cellat

Sanırım bitiyor artık
Bu serüven, bu yaşam
Eski bir dost kılığında
Ve dönüp yüzüme bakmadan

Dört yönden, aynı anda
Vuruyor rüzgârlar
Böyle ayakta durabiliyorum ancak
Poyraz, lodos, karayel

Şiirler okuyorum
Yatağında uyuyan oğluma
O bir su damlası gibi
Gülüyor katılırcasına

Artık çok geç
Yağmurun izini sürmek için
Gençliğimin solduğu sokaklarda
Ağır ağır ipi sıkıyor cellat
Uyanıyorum
Kendi elim boynumda...

1987

kalıt

Geç oldu, çok geç oldu kalbim
Yine sıfır derecede dondu su
Artık hiçbir şey gelmez elden
Kapamaz kimseler ağızındaki çılgılığı
Benim bıraktığım yerden

Geç oldu, çok geç oldu kalbim
Uzaklara bakılmayan bir durak mı kaldı
Ufuk çizgilerine açık bir kıyı
Ama bir türlü gelmedi beklenen
– Kalbim, neydi ki beklenen
Belki ölümün özgül ağırlığı

Geç oldu, çok geç oldu kalbim...

1985

DENİZ, UNUTMA ADINI!

1992, YUNUS NADİ ŞİİR ÖDÜLÜ

Akşam Güneşi

önsöz

Nereye baksam, hangi sözü söylesem
Bir tufanın önsözü gibi oluyor

Bir çocuk, sanki gülyaprağı yüzüyle
Ben böyle konuştuğum için ölüyor

Asın beni incir ağaçlarına zamanıdır
Üstümde kırağılar tütsülensin

Ben en güzel fotoğraflarımı ölüme sakladım
Bunu da bir sır olarak kayda geçirin

Ne kadar konuşsam da şimdi yüzünüze karşı
Suskunluğunuz ben susunca biter

Ben ölürüm, yüzüme günışığı düşer
O zaman belki adam bile olurum

Yağmur yağınca kapıları örter
Her duyguma bir pencere bulurum

Ama kimin için, sizin için mi
Alçaklar alçaklar alçaklar alçaklar

Gençken, güzelken, yakışıklıyken
Niye ölmedim ki bir zamanlar...

1990

Yaşım otuz artık yağmurum yok
Sakallarımın ucunda harfler soluyor
Seni gördüm uçurumum büyüdü
Balta girmemiş organlarım
Bir seğirme olarak uludu
Adım saklı kalsın belki tanırsın
“Blue-jeanli Meryem” gözlerin ey
Hâlâ bozkırları hatırlatıyor
Bir tayın uçuşan yeleleri şafakta
Güzergâhını bu gece yüzünde kurdu
Bir okul sırasında oturur gibisin
Kim bilir bir öğrenci yurdunun hangi odasında
Yanında gözlüklü bir sapısilik
Damsız girilmez bu yere sen girersin
Ben kiminle geldim gecenin kaçında
Yaşım otuz artık yağmurum yok
Sabahlardan tiksinele çok oldu
Ve geceler hep böyle unutulmaya yatkın

Bu dansı bana bağışlar mısın?

1988

akşam güneşi

Hayatım temsili bir yenilgi gösterisidir
Okulu seven çocuklara bıkkınlık getiren
Yağmurda yalnız kalır, seyircisi yoktur
Onun için yaşamak alelade bir lükstür

Rüzgâra karşı kalem oynatır hayatım
Damla damla büyür beyninde bir gül
Bir şiirdir ve hiç de kötü değildir
Dizeleri birbirini iteleyerek geçer

Sararmış bir devrimci fotoğrafıdır hayatım
Genelevi bulamayan yeniyetmeye benzer
Yalnızlığı yalnızlıktır ve çok sıradandır
Her hafta sonu annesini görmeye gider

Kartpostal görüntüleriyle intihar eder
Donar kalır bir aynada eli yüzü çıplak
Altıncı filo bir şeydir, isyanlar bastırır
Yasaktır elini koynuna sokmak, yasaktır

Sonuçta bir hayattır, naftalinler kullanır
Parası çıkmazsa gider sakal bıyık bırakır
Sevgilisi yoktur ve artık sevgisi de yoktur
Radyoda söylenmeyen bir ölüm sessizce kepenklerini kapatır

1989

Şair

şair

Gözyaşım katmerlenir avucumda
Bir gül açar delimtrak
Kalbim, göğsümdeki payanda
Bu gece sarılıp yan yana yatsak

Yalnızlığı suvaran şu sokaklar
Tekil ayak seslerinin çoğul sessizliği
Ülkenin damarlarına ekmişler
Bir ölçek korku, bir ölçek ölü gözü

Ve Türkiye’de şair olmak
Her ahval ve şeraitte gülünç bir şeydir
Çünkü vatanın bütün kaleleri zapt olunmuş
Ve bütün tersanelerine girilmiştir

Yağmurum kalakalır kapımda
Yarım yamalak bir hüznün rakıyla çiftleşir
Salaş meyhanelerde yüzler morarınca
Yalnızlığım aklanır, süt gibi olur

Ve Türkiye’de şair olmak
Gerçekten gülünç bir şeydir: *Kutuplarda yangın!*
Kalbim, bugün başka biriyle çıkma
Kötüyüm, dalsızım, duraksızım...

1991

protesto

Sevgili dünya, yol arkadaşım
Ülkem alnında bir yara bandı gibi durur
Ne biçim bir çağa düştüm
Enlemler boylamların ardından konuşur

Sevgili dünya, yol arkadaşım
Gece ve gündüze ayarlanmış sırnaşık fener
Şu ahir ömrümde üç ihtilal gördüm
Daha göreceklerim bundan da beter.

Sevgili dünya, altı saat uyku
On iki saat iş, dört saat aile saadeti
Yağmurum yok ki sıkılınca yağdırayım
Tashihi bilgisayardan çıkmış yazının aslı bu

Sevgili dünya, ben çıldırmayayım
Da kimler çıldırsın, teneke bir bira kutusu
Bağlayıp da ardıma... uyusun da büyüsün
Ahmet Erhan'ın Deniz olan oğlu

Bana adını bağışla, sana bir sır vereyim
Sevgili dünya, tuzumu eledim, eleğim tıkanı
Otuz beşimde dolacak vadesi o senedin
Benden tahsil etmediğin bir protesto kaldı

1991

bir halk tipi için ağıt

*Biz halkız,
Yeniden doğarız ölümlerde...*
Neruda

1958 x 365

Bu kadar zamandır acı çekiyorum

1990 x 365

Bu kadar zamandır susuyorsun

Benim mide spazmı geçirdiğim belediye otobüslerinde

Sen dalganı geçiyorsun

Körlerin alfabesiyle yazıp

Sağırkların işaretleriyle okuyorsun

Yağmurun yağdığı yerlerde köylü

Akşamın olduğu yerlerde işçisin

Sen öl, ben doğarım ölümlerde.

Yalnızlığımı su kattın çekiç seslerinle

Beni bir arzuhalci yerine koydun

Bakmadım bağ, baktım dağ oldun

Ben ki göğü bile suvardığına inanırdım

Yazık, sonunda kendini de aldattın.

Git bir daha yazıl seçmen kütüklerine
İki mars bir oyun ol, ama ağlama
Geldi işte son yoklama
Sirenler üç kez kırmızı alarm çalıyor
Aslında benimkisi sivil savunma
Senin devletin var, ekinini yolar

Alnımda topraktan artakalan yüzlerce kırışık
Senin için öldü onca insan... niçin
Niçin arkadaşlarım niçin niçin niçin
Kahrolsun emperyalizm! Bağımsız Türkiye!

Sen öl, ben doğarım ölümlerde...

1990

ortakpazar

Yurdum, teneşire durmuş toprak
Denizlerinle kendini yıkayarak
Dur şöyle düşün bir nereden geldin
Ve kuşkulu nereye gideceğin

Mamak'ta sarılan sigaradan kan kokusu
Duman duman savrulur birahanelere yalınayak
Yurdum, teneşire durmuş toprak
Anla, kuğunun son türküsü bu

Belki ben yanıldım, sakal bıraktım
Her güz oraklanan ekinlerini hiçe sayarak
Yanıldım da ne yaptım, kendime sapladım
Tırnaklarımı kınından çıkararak

Teneşir teşnesi yurdum, tecrit hücresi
Her karış toprağın, her parmak taşın
Türkçeye *yurtsama* diye çevirmeseler şu nostaljiyi
Serseri olmazdım belki, boyunbağı takardım.

Yurdum, teneşire durmuş toprak
İşkencenin, acının ve ölümün ortakpazarı
Al şu sekizyüzondörtbinbeşyüzyetmişsekiz km²'ni
Ört altmış milyonun üstüne bir mezar olarak...

1990

kokteyl

Evlerde, güneşin kapadığı evlerde
Bir çocuğun güzel günler düşündüğü
Molotofkokteyli yaptığı
Bir ölçü cin votka nane likörü soda
Ve sonra birbirine bir güzel karıştırdığı
Bir ölçü ölüm hayat acı mutluluk
Go home America! Go home America!
– Altıncı filo büyük bir törenle karşılandı
On-on beş kişilik bir topluluk
Sol yumruğunu gökyüzüne doğru kaldırdı
Dostlarımız gücenmedi bile

Babam o günlerden beri bir gül tutar elinde
Büyütür de sular da kendisi sanatoryumda yatsa da
Go home America! Go home America!
Heybeliada'ya her gidişimde dünyaya ne oldu, diye sorar
Mersin'de gün geç doğar erken batır
O çocuğun gözleri yedinci filodur Akdeniz'de
Cemal Abdül-Nasır'a selâm götürür

Sen olur olmadık yerde gökyüzüne bakan çocuk
Güneş ay bulut Merih Uranüs Satürn
Artık ne bulursan hepsini karıştırıp
Bir kokteyl yapabilir misin?

Yedinci filo günüşiğinde yola çıkar
Ve uğrar bütün limanlara...

1986

milli coğrafya

İbrahim Karaoğlu'na

Mutluluğum 39° ateşle yatar
Dünyanın 42° enlem 26° boylamında
Öğretirler, Edremit'le Van arası kaç saat tutar
Kanadı kırık uçuşu hesabıyla

Hayatın dulu, ölümün ilkaşkındırlar
Bu ülkede bir çift kulak ve göz olanlar
Ölüm tarihleri yazar nüfus kâğıtlarında

Sarhoşluğum 80°'ye çıkar
Meyhane taşradan musalla görünür amma...

Oturdum kalbimin nüfus sayımını yaptım
Bir-iki dost, çuvalla düşman
Ben ki iki lafı bir araya getirmeyi bilmem
Haklıdırlar her şeyde dostlarım ve düşmanlarım da

Ve mutluluğumuz 39° ateşle yatar
Öyle ya da böyle Türkiye mezbahasında...

Grevciler, şairler ve seracılar
Don olayı, bekleniyor, son uyarı

Sinop'la Anamur arası bir kuş uçar
Kanadı kırık ama göğsü kınalı...

1991

bağımsız şiir

Necatigil tarzında

Ah, dokuzdanbeşeciler
Yağmur yağdı, yine görmediniz
Daktilo çatırtısı, maaşa zam ve ter
Suçlusu siz değilsiniz

Ah, dokuzdanbeşeciler
Pazar günleri yollar niye kimsesiz
Evcil yalnızlık, renkli TV, kabak çekirdeği
Bir hafta boyu beklediniz

Ah, dokuzdanbeşeciler
Aynaya bir fotoğrafınızı yapıştırın ve çıkıp gidin
Çocuğu ve karınızı öpün
İçinize bir mutluluk dolacaktır

Ve Türkiye
Her zaman bağımsız kalacaktır!

1988

İlk Vasiyet

Oğlum Deniz'e

1

Ben bütün yenilgileri yaşadım
Kalmadı sana hiçbir şey
Oğlum, biricik muradım
Bir su damlasıdır kapıyı gözler

Tükürür gibi bakıyor yüzüme dünya
Kırılmış ağacımın o tek sürgünü
Oğlum, biricik muradım
Benden ötelere döndür yüzünü

Uzun bir sözcükse ömrüm
Oğlum, son hecesin sen
Günüm geceye ilikli
Yanımda yok bir kimsem

O küçücük odada soluğun
Mavi resimler çizer havaya
Avludaki kiraz içini çeker
Elma, armut, akasya

Artık evin erkeğisin sen
Erkencisin bu konuda
Seninle büyüyecek bil ki
Uzaktaki şu baba

Geçip gidiyor günler
Boğuk bir sis altında
Elimin ucunda defter
Köpürüp duruyor boyuna

Ne yazdımsa oğlum
Bugüne kadar böyle
Sanki bir yaz günü
Savruldu akşam esintisinde

Geçip gidiyor günler
Evim uzak, yol yakın
Ölüme kedere, acıya
Cinnet, cehennem, intihar...

Gecenin son otobüsü
Hoşça kal oğlum
Alnımda bir seğirme
Yüreğimde hüzün

Gecenin son otobüsü...
Şimdi soluk bir ılık
Gençliğimin kenti
Dönüş yok artık

Gecenin son otobüsü
Götür beni uzaklara
Gecenin son otobüsü
Oğlum gelir nasılsa...

Yağmurun diliyle konuştum
Uzandım taşların eliyle
Oğlum seni düşündüm
Galata'da eski bir evde

Denizin dikeninde uyudum
Uyandım ter içinde
Oğlum seni düşündüm
Geçmiş zaman kipinde

Yolların arklarından baktım
Gözyaşlarının merceğiyle
Oğlum seni düşündüm
Hasretlerin ikliminde

Deniz... ölümde bile...

Oğlum unutma adını
Sana boşuna konulmadı o
Oğlum unutma adını
Göge çizilen resimleri hatırla
Oğlum unutma adını
Dağları teyelleleyen suları
Oğlum unutma adını
Kardeşliği, cesareti ve yanılığını
Oğlum unutma adını
Tarihe karşı yürüyen bedenleri hatırla
Oğlum unutma adını
Ve tarihi olan sonra
Oğlum unutma adını
Hep ipte olacak boynun
Oğlum unutma adını
Yaralı, acılı bir yurdun
Oğlum unutma adını
Kanı, çiçeği olarak...

Deniz... unutma adını...

Galata, 1988

Hayır Hayır Hayır Hayır

hayır hayır hayır hayır

Hayır hayır hayır hayır

Gökyüzünde bir çapak gibi duruyorken güneş

Evlerde oturmak bana göre değil

Elimde pergeller, gönyeler, iletkenler

Bir gülün hacmini ölçmeye kalktım

Yanıldığım kesin

Yenildiğim belli değil

Hayır hayır hayır hayır

Bütün şiirlerimi odamın duvarına astım

Ağzım kurudu tükürmekten

Ömrümü cm²'lere böldüm de bir türlü anılarımı yazamadım

Sarı peruka takmış bir acı

Sokaklarda sürtüyor boyuna, barlarda benim adıma beş

tek bir duble konuşuyor

Ancak ölümle diyor, ancak ölümle sağlar yara

Cebimde bir jeton var, uluslararası

Sylvia Plath'ı arıyorum, mezarında buluyorum
konyağını yudumlarken
Bana daha bir incelmış, ne bileyim daha bir güzelleşmiş
gibi geliyor
Thank you very much! diyorum ve jetonumun soluğu tükeniyor
Cüzdanımda mor bir bilekten başka bir şey yok
Gecenin son otobüsü çoktan gitti
Durdum ardından baktım
Güneşi sabah sabah burnunu karıştırırken yakaladım
Ay ağlıyordu ve bilmem kaç milyonuncu kez
öldüğünü sanıyordu
Parkta çükünden su fışkıran o tuhaf melek heykelinin
önünde yüzümü yıkadım
Kar yağıyordu usul usul
Hayır hayır hayır hayır
Paltomun yakasını biraz daha kaldırdım, atgözlüğü gibi
Yalnızca önümü görmek istiyorum artık

Kızılay'dan Ulus'a doğru yürürken yolda Pink Floyd için
üç şarkı sözü yazdım
Küllerini suyla yoğurup bir hamur yapmak istedimse de
boşuna

Doymadı karnım
Radikal takılıyorum son günlerde
Ultra-yalnızlık sokağından geçtiğimden beri
Dün annemin aynasına bir boyunbağı astım
Ve üstüne yapıştırdım on yıl önceki remimi
Bu kadar bendeki nostalji
Hayır hayır hayır hayır
İpsizin biriyim, doğru
Kendime oniki formalık kara bir defter aldım
Oturdum sarı şiirler yazdım
Artık bana kim inanır
Söyle, bana kim inanır
Güneş ve ay yerli yerinde duruyorken
Ve ben sonsuza dek kova burcunun çocuğu
Sanki bir yağmur yağsa oluklardan gök boşanır
Yüzüme öyle dönüp dönüp bakma
Bana artık her şey yakışır
Terzim dünya çünkü, o ki kimlere neleri yakıştırdı
Günlerini ölüme teyelledi
Ölümlerini unutuluşa kopçaladı

Hayır hayır hayır hayır
Duyamak istemiyorum artık tek sözcük bile
Niye ben, neden, böyle mi olmalıydı
Aklımı her hafta temizleyiciye vermek
Aç karnına yuvarlamak binlerce birayı
Niye ellerim ceplerimde hâlâ
Niye bir yumruk durumunda değil
Dünya da bir tek insanın bile
Kuracağı bir şeyler vardır
Hayır hayat hayır ölüm hayır su hayır toprak
Hayır hayır hayır hayır
Çok mürekkep yaladım
Ama tükürüyorum burada hepsini

Bütün sözcüklerini
Okuduğum kitapların
Yazdıklarımınsa arasında bilmem ne kalır
Aynalarda her sabah her sabah
O cam kırıklarından oluşmuş yüzü görmekten bıktım
Hiç değilse elişi kâğıtlarım olsaydı
İpsiz uçurtmalarım
Göge fırlatılan naylon bir tabak gibiyim
Ve kendi kollarıma atılıyorum her keresinde
Hayır yalnızlık hayır kimsesizlik hayır sıla hayır gurbet
Hayır hayır hayır hayır
Gezinip dururum yıllardır
Koltuğumun altında
Radarlardan kurtulmuş üç-beş kitap

İyi demlenmemiş bir çay gibi kaldım
Kırdım dolduğum bütün fincanları
Bana iyilik edenlerin yüzüne tükürdüm
Ve sevdim düşmanlarımı
(Atılan güller solar, geride hep taşlar kalır)
Hayır hayır hayır hayır
Ne saptan yanayım şimdi ne de baltadan
Kırdığım ceviz sayısı kırkı geçmedi daha
Ama hiç değilse az kaldı
Hele bir geçsin
Olurum iyi bir aile babası
Hayır akşam hayır yol hayır otobüs hayır ev
Hayır hayır hayır hayır

Ölüm ki ancak bir başka ölümle yıkanır
Teneşirler bu yüzden hep beyaz kalır
Kandan, pıhtılaşmış kandan bir anıt yükseliyor önümde
Gece artık bütün günü içeriyor
Ve ben umutsuzluk hakkımı elimde tutmak için
Bir sürü saçmalık yapıyorum
Bay garson, sizden özür diliyorum
Demek saat 0.2, demek ki servis çoktan kapandı
Bahşışın güneş olsun iyi mi
Hayır hayır hayır hayır
Toprakta yaralar açıyor her damla yağmur
Kovulacak bir kapı daha bulmak için
Yangın merdivenlerine tırmanıyorum ben

Annem niye böyle uzakta oturuyor
Ve otobüsler niye bu kadar erken
Geçip gidiyorlar ufkumdan
Şoförleri ölü, yolcuları uykusuz
Her gece on iki kilometre yürüyorum
Köstekli saatimi rehin bıraktığım için
Hayır hayır hayır hayır
Kardeşler, bu dünya bana göre değil
Kötü basılmış bir kitap gibiyim
Çamur duygusu veriyorum okuyana
Elimde bir gümüş zincir
Alnımda bir derin leke
Kar mı yağmur mu ne yağdığını bilmediğim bir gecede
Ey hayat, seni sevdiğim için özür diliyorum
Duruyorum önünde, düğmelerim ilikli, aklımın ipleri çözüktü

Hayır hayır hayır hayır
Yazmak umurumda bile değil
Okumak da bir rastlantıdır artık
Annem üzümlü kek yapıyor mutfağında
Karım akvaryumdaki balıklarla oynuyor
Okul-aile birliğinden gelen bir yazıyı okuyorum bense
Çiçekler bile sulanmaktan bıktılar
Ellerim titriyor, neden bilmem
Belanı mı arıyorsun be adam!
Böyle diyor, kimi görsem
Ne yapsam yağmurdan kaçırılmış bir şemsiye kadar
saçma kalıyorum şu dünyada
Bütün insanlar tutuklanır sanıyorum
Ellerimi göğsümde kavuştursam
Güneşi mastürbasyon yaparken yakalıyorum o an
Hayır hayır hayır hayır
Ey hayat
Başımda lacivert berem
Önümde konyak durur
Beni oğlum, beni oğlum diye
Saracaksın ne zaman
Radikal bir çiçeğim ancak kendi saksısında açan

Annesini seven

Oğlunun okul taksitlerini ödemeye hazırlanan

Karısını ancak barışırken görebilen

Böyleyim, sulak toprakta gövermeyen tek ekin

Bilmem bir yerde durur muyum, durulur muyum

Alnıma dövülse kara bir yalnızlık gibi ölüm

Ardımdan üç kulhuvallahi bir enam okusun

Sonra naaşım *Tekel* kibritiyle yakılsın

Nasılsa gözyaşları söndürür

Hayır hayır hayır hayır

Bırakmayın, beni ölüm götürür...

1987-88

Şano

at avrat silah

Atım öldü. Avradım beni sevmiyor. Silahım suskun.
Sırtımdan kaç güneşi aşırarak yürüdüm. Yok.
Damarlarımdaki alkolü kolonyayla sildim
Yok. Yükseklik korkumu dirseğimle dürterek
Kentın bütün üstgeçitlerinden geçtim
Evlerde kabuk bağlayan yaralarımı dışarıda rüzgâr örseliyor
Atım öldü. Avradım beni sevmiyor. Silahım suskun.
Yok. Sevgilim. Olamadım, içkilere daha bir dadandım
1182734. Mesai saatlerinde aranılacak. Yok.
Artan her günüm sanki ölüme ekleniyor...

Atım öldü. Avradım beni sevmiyor. Silahım suskun.
Kiraz dalına asılmış bir mendil gibi kaldım
Bekliyorum tarihin kaçınılmaz fırsatlarını. Yok.
Sevgilim. Duasız bir din arıyorum. Yok.
Leyli bir uyku. Alnı örselenmemiş bir insan
Gece yatıya gelen bir umut. Gündüz giden bir ehl-i müslüman
Yağıyorum durup durup bütün yağmurlarımı

Türklerin anayurdundayım. Yalnızım. Alkol. Yok.
Savunduğum her şeyin savunmaya geçtiği. Tanrım.
Yok. Boğulsam cezir oluyor, yaşasam med
Artık evcil olan kelimeler aranıyorum:
Oda. Pipo. Kitap. Çocuk. Ev. Aile. İş. Otobüs.
Atım öldü. Avradım beni sevmiyor. Silahım suskun.

Ancak otuz üç gün üç gece ağlasam avunurum
Yok. Küçük Asya'dayım. Ninem Rum. Dedim yüzbaşı.
Kanım A Rh pozitif. Çok bira içince negatifleşiyor.
Yok. Sevgilim. Bilemedim. İki taşı çatıp bir yapı kurmayı
Atım öldü. Avradım beni sevmiyor. Silahım suskun.

Kanım çekiliyor dünyayı böyle düşününce
Yok. Sanki durup dururken saçlarım seyreliyor
Sıcak oldu. Genleştim. Konformist filan oldum.
Yenik bir hayvan büyütüyorum koynumda. Yok.
Atım öldü. Avradım beni sevmiyor. Silahım suskun.

At. Avrat. Ve silah. Su. Ateş. Ve toprak.
Bütün dinleri böyle kandırarak dinimi buldum
Öldüğüm gün davula üç kez vurulacak. Tören. Yok.
Kalbim. Bir ayrılığı çalıyor kampana. Tren.
Yok. Seni istasyonlarda kaç kere öptüğümü sayamıyorum
Atım öldü. Avradım beni sevmiyor. Silahım suskun.

365'le 35'in çarpımı neyse ona göre kurdum kendimi
Ondan ötesini ister eksilt ister çoğalt

Devrim misin nesen ver artık şu adresini. Yok.
İnkılap! İnkılap! İnkılap! İnkılap!

1990

uykusuz leyli

Leyli okudum ölümün okulunu
Beştaş oynayarak yıllarla
Yüzümde mecburi hizmet solgunluğu
Uçkuru düşük bir acının ayazında

Leyli okudum... aklım karışık, bıyıklarım gürdü
Ömrünü parselleyip, alkole imar izni çıkartmakla uğraşan
Bir memur, dayardı yüzüme yüzünü
Uzun uzun içerdik her akşam

Leyli okudum ölümün okulunu
Ben çalışkanıydım intiharların – ip, ilaç ya da
Sınıfta kaldım, okşadım diye oğlumu
Tayinim çıktı hayatın doğusuna...

1988

boks

Havlu atıyor ardımdan dünya
Oysa şampiyonuyum yalnızlıkların
Bilahare aşkın, acının
Ve aklına gelen ne varsa

Ringde yapayalnız bir boksör gibi kaldım
Bomboş bir salonun uğultusu
Bütün hücrelerimden rüzgâr sızıyor
Ve işte yenildiğimin anonsu:
– Mavi köşeyi kan tutuyor!

1988

yeşil reçeteli uyku

Yeşil reçeteli uyku

Okunaksız yazısı yalnızlığın

Elektro-şoktan yeni çıktım

Taburcu edildim hayata

Sokaklar ve korna sesleri

Özledim de o kadar

Silsem, yıkasam kalbimi

Belki beni de severler

Yeşil reçeteli uyku

Camdaki buğuların donduğu yerdesin

Yalnızım, dalga boyu yüksek sularımda

Bir gün boğulur giderim

Dünya aklımın menzilinden daha dar
Büyük içkiler içsem de böyle bu
Üstümden dökülüyor yalnızlıklar
Çat-kapı zil, bu evde kimse yok mu?

Oysa yalnız kalacak kadar büyümedim
Gazeteye baksam tansiyonum çıkar
Öyle bir yerde dondu ki gençliğim
Aldığım her soluk yaşlılığa sızar

Yeşil reçeteli uyku
Okunaksız yazısı yalnızlığın
Elektro-şoktan yeni çıktım
Taburcu edildim hayata...

1990

kül

Topukları külle ovulan
Bir tanrı gibi kaldım
Bu tuhaf gökçekiminde
Her akşam ah her akşam
Acılar verdim alkol aldım

Okul-aile birliklerinin
Ananevi pazar balolarında
Sahneye cırılçıplak
Fırlayan biriyim
Bir Prometheus'um ki ancak
Prizlere bağlı ateşim

Karda yürüyen izini belli eden
Ama yine de yalnız kalan
Adını alkolle yazan o sarı
O kirli duvarına ölümün
Yine de üç aşağı beş yukarı
Fiyat kırıp yaşamla uzlaşan

Ahmet Erhan Ahmet Erhan
Çocuğun üstünü örttünse iyi
Yağmura baktınsa çok iyi
Birazdan güneş doğacak
Küle göm acıyan yerlerini

1989

bekâr gece

Gökyüzü dondu, günler seçilmiyor
Yağmur değil, kar değil, yapışık bir sıvı
Akıyor pencereme doğru
Gökyüzü dondu, kimseler gelmiyor
FM 1295 kilohertz
Burası yalnızlık istasyonu

Aradığım bu değildi, aradığım bu değil
Nemli ilişkiler... değildi belki de hiçbir şey
İyi oldu, çok iyi oldu
Dünyayı bir kusmuk tadında algıladım o kadar
Ama anlayamadım
Neden bana kopçalandı bu keder

Her şey dondu, bütün dostluklar
İçkilere buz arandı durdu
Yalnızlık mıydı, hiç değildi
Çünkü yalnızlık bile çoğulluk ister

Bekâr gece
Bu şiir senin ilk ve son konuğundu
Evet, yalnızlık bir seyirlik oyundu

Seyircisi yoktu...

1989

Timur Daniş'a

Dünyayı kurtarmaya yürüyen çocuk
O yeşil atın yelelerinde
Üç-beş masal kırıntısı kaldı, git getir
Çünkü yürümek her şeydir

Çünkü yürümek her şeydir
Alnının sarkacında bir çiçek büyür
Bir kuş ulur damarlarının sarnıcında
Sen yürümezsen dünya ölür

Çünkü yürümek her şeydir
Gitmek ve dönmektir yaşamın ucu bucağı
Ayaklarım üç misli daha karıncalandı
Dedim, az sonra Timur gelir...

1989

Kuyruğumda arkadaş ölülerinden bir mahya
Alkolik bir babadan ıslaklık
Polis korkusundan bir çelenk
Askerlik şubelerinden bir son yoklama
Boynumda işsizlikten bir kement
Oğlumun sorularından bir yanıtsızlık
Karımın sabahlarından bir suçlama
Annemin hafta sonlarından bir hayırsızlık kaldı...

- Bu oyun burada bitti mi amca?
- Hayır, yönetmen yeniden başa aldı.

Yenilgimin oyuncularını ısıklıyorum
Hücrelerimi haykırıyor: Bir yerde yanıldın sen!
Belki de her yerde yanıldım ben
Şunun şurasında kaç yıl yaşadım

Bağışlayın beni
Çünkü bağışlanabilecek pek çok şey yaptım...

1990

8.2.1991

Doğum günün kutlu olsun Ahmet Erhan
Azığını aldın, yolunu seçtin
Matarana alkol, ekmeğine tuz, şiirine ölüm düştü
Gönlün kırık, sesin buruk, atın rahvan
Ateşin aklına Kerem'i soktun
İçindeki korla büyüttün kendi külünü

Doğum günün kutlu olsun Ahmet Erhan
Çocuğun civanperçem, karın dünya bağışı
Yıl 1991'i yaşın otuz üçü buldu
Ölümün üveyoğlu, acının şahdamarı
Herkes senin intiharını beklerken
Bitirim bir bıçakla yordun kendini

Ey oğul, doğum günün kutlu olsun
Ve de mutlu olsun, iyidir yılların birbirine eklenmesi
Hayırdır sebat et yolun yeşerir
Mezarın özleyip durur yüzölçümünü

Happy birthday to you. Happy birthday to you.

1991

son damla

Her bardağı taşıran bir son damla vardır
Toprak gencelir ölümlle, meyhanelerde bir koltuk daha azalır
Damlaya damlaya gider Ahmer Erhan, sel olur gelir ölüm
Hayat buysa eğer meğer ki aldatıldım

Yalnızım... sokağın zulasında bir köpek gibi kaldım
Islak bir köpek gibi ki ancak sabahla ayılır
Sürüklene sürüklene götürülür Ahmet Erhan
Komiserim, tebdil-i hayatta şiir vardır

Şimdi bir ölsem ve artık hiç konuşulmasam
Çocuğumun belleğini kefenimle silsem
Anlamam ki nicedir yaşım murada ermiş dölüm
Neden her çocuğun ille de bir babası vardır

Oğlum, zaman ağır, gün sağır, gece acıya aşınadır.

1991

yağmurda ölürüm...

Yağmurda ölürüm, su çeker bedenim
Bir yeraltı ırmağı olur gömülünce
Ben bu dünyada bir tek *Hayat*'ı sevdim
Karşılıksız aşkların lümpenliğince

Yağmurda öleyim, su çeksin bedenim
Sokağın ortasında serseri bir ağaç gibi
Anlasan sen anlardın kalbim
Göğün toprağa akıttığı o şehveti

Yağmurda ölürüm, kâğıda yine zam gelir
Ben uzun uzun üşürüm ıslaklığımdan
Su ve kan! Görüp göreceğim budur
Rivayet olunur kim, suyun kanı yıkadığından

Yağmurda öleyim, su çeksin bedenim
Kan! En dayanıklı tüketim malımızdır, onu kimse yıkamaz

Dolar Mark Altın Hisse Senedi...
Kalbim, kanla yıkananlar bir daha onmaz.

1991

Kürkçü Dükkânı

öylesine bir aşk şiiri

Gözlerin ipekyoludur ömrümün
Akasya yüklü kervanlar geçer
Çan sesleri arasında bir fener
Yanar söner yanar söner yanar söner
Gözlerin ipekyoludur ömrümün

Kentin en kalabalık yerlerinde
Dörtnala koşan bir at gibi
Çılgınlığa akan yalnızlığa ölüme
Yazılmış şiirleri yeniden yazmak bütün
Hayatı teyellemek yepyeni bir güne
Ve sonra sökmek uzun uzun

Gözlerin ipekyoludur ömrümün
Yalnızlıktan gelir yalnızlıklara gider
Düşülür her şeyin altına bir tarih
Soluksuzum günlerdir geceler uzar
Yaşamak dünyayı ödüllendirmektir artık
Kendimi öldürdüğüm yerlerde beni kan tutar

Başıma gelecekleri bile bile yürürüm
Hilton Oteli'nde hu çekerim huuu...
İşte hırkam ben de bir dervişim
Asamı vestiyerde bırakmak zorunda kalırım
Nescafeyi konyakla kardığım günler gecelerdir

Bakarım gözlerine eğnim silkelenir
Döktüğüm acılar yıllar kederlerdir
Alnıma bir avuç tuz atılır düşünemem
Konuşamam ağlayamam bağıramam
Neden gece her gecenin ardından gelir

Gözlerin ipekyoludur ömrümün
Gözlerin tarihçesi yaşayıp öldüğümün
İhlamur ağaçların altında bir Saraybosna hatırası
Sen Ben ve Deniz. Bir de rüzgârın örttüğü gençliğimiz
Rüya bu, oturur konuşurmuşuz
Sen Ben ve Deniz. Sen Ben ve Deniz...

1990

buluşma

Hiçlik'te buluşalım sevgilim, oturup konuşalım
Dört yanımız dizboyu insan
Yağmurdan bile usanalım
Yağmurla sevişirken

Bende inanmaların çağı geçti
Sende sanki ilkbahar
Bizimkisi karşıtların birliği
Böyle sevgili olunur herhal

Nihilist bir otobiyografi
Buldum iç cebime astım
Ben de bir kelimeyim ölümün dağarcığında
Türkiye benim yurdum

Hiçlik'te buluşalım, öpüşürken göz kırpalım
Baş ağrısı çekelim üç gün üç gece
Yalnızlığın sularını bulandıralım
Görünmesin bir şey geride

Ben ki boynumda süpürgeler taşıyım
Ardımdan gelenler ırgalanmaz
Hiçlik'te buluşalım ve konuşmayalım
Dünyaya çarpan yürek onmaz

Hızlı yaşadım genç ölmedim
Bir koşuymuş hayat geç anladım
Otuzu geçiyorken saate baktım
Ben yalnız bir adamım tırnaklarım uzamaz

Beni kimseler sevmez...

1989

ey yağmurlar

Bu yağmurları aralayıp baktığımda
Görünecek olan senin yüzünse
Ve belin ve kalçan ve bilcümle
Takım taklavat ki olur ya kasıgımda
Duyulur bir ürperti ve hacamat
Edilmiş hüznün sulandırılır ironiyle
Ve asılmış ona buna bir boka yaramaz
İki üç haspanın kertenkele kuyruğunda Woody Allen'dan
bir kitap

Hadi desen Marksengelslenin'i ve Anutkabir'i satacak
Birkaç apışarası fıkrasına ey yağmurlar
Ey yağmurlar siz yağın barajlarım boşalsın
Bagajıma öfke kin ve üç kutu diazem alayım
Yağmuru aralayıp baksam da seni görsem de ne olacak
Uçkuruma gökkuşağını bağladım bir kere
Alnımdaki yazıda tashih var ey Babıâli
Gül gibi geçinip gidiyoruz'lar beni anlamaz
Üç gün üç gece içtim de ayılamadım ben bu rakıyı
Bu yağmurları aralayıp baktığımda
Gördüğüm koskaca bir dünyaydı
Anasını avradını filan derken o üç günler çoğaldı

Ey yağmurlar... geceler de iyiden iyiye uzadı...

1991

aşk

Yıllar sonra hatırladım ben o aşkı
Sokakların yağmurla dolduğu bir güne gömdüm
Kalbim aklımın ardında bir kapıkulu
Değildi, tek gerçek sevgilimdin benim

Değildi henüz, meyhanelerde boş bir masa
Parklarda bir öpüşlük ferahlık vardı
Çılgınlığın külünü karıştırdığımda
Yoktu ateşle ihanetin birbiriyle buluştuğu

Sendin, tek gerçek sevgilimdin benim
Bugünü unutma, beş ekim doksan bir gece
Ben seninle bir kâğıt, bir kalem kalarak seviştim...

1991

limon

Seninle aynı lojmanda bana bir ev verseler
İstifa ederdim şerefsizim gerçeklerimden
Sabah geç akşam erken
Giderdim gelirdim
Haberim bile olmazdı saatlerden

Sen bir kompartıman dolusu insansın
Havva'nın 20. yüzyıla aktarılmış renkli fotokopisi
Sen ey bir zamansızlıksın ki... ne zaman geleceksin
Her yerlere erken gelmekten rötarlı

Alnımda 1 sivilce büyüdü yokluğunda
3 kasa bira 18 paket Camel 23 damla gözyaşı
Simyadan kimyaya iltica etmiş Rönesans yüzüm
Her geçen gün biraz daha kazıdı aynaları
Altından ne mi çıktı... 24 ayar hüznün

Ben bu geceyi bitiririm de aydınlık nerde
Bu da güya aşk şiiri realizme seyrediyor
İş ekmek hürriyetle doldurdum seyir defterimi
Baktım ki iş ekmeğe ekmek hürriyete yabancı

Şu alçak ironiyle yatmasam ben intihar ederdim
Benzemezdi bu *Alacakaranlıktaki Ülke*'nin en eski baskısına
Ederdim sonra *Cumhuriyet*'in uzak bir köşesinden sizi
seyrederdim

Bir gün votkanıza limon oldum iyi ki...

1990

ve hayat

Hayatı hiç bu kadar vakitsiz sevmemiştim
Sen ki intihar yalazında kavrulan gençliğimdin
İkinci saatlerinin anlamsızlık tutkusu
Sen ki göğün herhangi bir yerine astığım yalnızlık uydusu

Kızım, Orhun Abideleri bile yaşıyor
Berlin Duvarı'nı yosun tuttuğu için yıktılar
Tarihin hiç bu kadar ensesinden sıkmamıştım
Ayrıca bilirim, Paris'te kuaförler tatile giderken senin
saçların uzar
Türkiye'nin neresine elimi bastırsam kan çıkar
Onu bunu bırak da gel sevişelim

Ve hayatı hiç bu kadar vakitsiz sevmemiştim
Alnımda büyüyen gülü bakıra dövsem
%25 indirimle Çıkrıkçılar Yokuşu'nda satsam
Bir dünyam olurdu, arkadan vurulmazdım
Çağdaş Yenilgiler Ansiklopedisi'nden maddem silinirdi
Üç aşağı beş yukarı adam olurdum yani

Hayat beni bir kere sevdi, ölümle evlendirildi...

1990

özür

Yağmurum, kadın suretine bürünmüş haklılık
Deliliklerimi törpüle, acılarımı kutsa
Serseriliğim bardak taşırır, duvar göçürür oldu artık
Fotoğraftaki o kaçığı ojeyle kapa

Ben zayıf adamım, henüz altmış kiloyum
Kırk yıllık madenci gibi duruyorum kapıda
Güneş pergelli daireler çiziyor geniş göğsümde oysa
Yağmurum, oldu bitti ben sabahtan korkarım

Karım, ipeksi bir beyazlığa bürüyen gecemi
Ben senin mutluluğunda tuhaf bir kardanadam
Öpüşünce sen gene yıka ellerini
Bir boka yaramazdım kiloyla alınıp satılsam

Ben zayıf adamım, her iş boyumdan büyük
1.72 derim de, 1.70'te nihayet anlaşıyorum
Depremim ve bütün coğrafya hadiselerim
Mutlu musun, çocuk iyi mi... suçumu günahımla dağıt...

1991

bir hayat kadını'na ağıt

Hayatta bir tek seni becerdim
İş güç sekiz saat hak getire
Eli hamurlumdun, uzun saçlımdın
Eksiklerim hep bu yüzden artılarla mübadelede

Uçkuru düşük gecelerin artığıyım
Güneşin erotikliğinden utanacak kadar
Ben ki seninle kaç kere evlendim
Danıştay kararıyla aklandı saçım sakalım

Hayatta bir tek seni becerdim
Ölümle yatar gibi uzun bir uykuda
Nereme elimi atsam orası yanar
Sonra gidip bütün muslukları açardım

Alkolle vurgun gecelerin posasıyım
Bin kere unuturum ben bu adresi de
Senin güzelliğin var ya peynir ekmek parasına
Ben onun %100 faiz veren bankasıyım

Ama gel de şu ölümü %70'ten kırdıralım...

1991

kürk   dükkânı

Sevgilim, en son ayrıldığım e  im
Yağmur yeşeriyor   akaklar  mda
Sen hayatta dönüp dolaşıp tek   zebildiğ  m
K  rk   d  kk  n  m, aln  mdaki payanda
  ls  n, dediğ  n her yerde bittim
Olsun, dediğ  n hiçbir yerde yoktum
Yazıyor Deniz'in nüfus kayıtlarında: Hayırsız baba
Sevgilim, en son ayrıldığım e  im

Saatler bir ileri alınmış, onun için geç kaldım...

1990

bilanço

Tenimde yağmurunun izleri kaldı
Gücenik bir aşkın gereksiz dipnotları
Sevgiden sevdaya uzanan bıçağın sırtındaydık
Olmadı... sokaklar erkekliğimi sağıyor artık

Gecenin izini sabahla sürerdim
Bir demli çayla kandırırdım acıyı
Mutluluğumuz Schopenhauer'ın sülalesini utandırırdı
Kahvaltıda beyaz peynir kızarmış ekmek yerdim

Tenimde senden %25 CO₂ kaldı
Çarşafımda bir sigara yanığı, sigaramda pastel ruj
Nikâh şahidim olsan bile seninle evlenirdim
Ardından 25 yıl 3 ay yağmur yağardı

Sevdamız şimdi yıl sonu bilançosu çıkarır gibi
Evin her cm²'sini paylaşıp bölüşür
Yanımda taşıyamam senin hiçbir şeyini
Ceplerime kırık dökük şiirler yaraşır

Yârdan geçilir, anadan geçilmezmiş
Yeraltı dehlizinde parlayan mahya
Bir evi var Etlik'te, kapısı penceresi açık
Meyhanelerde bulamazsan beni orada ara

1991

Kalıt

yine Taner Ay'a

Renkli taşlarım senin olsun
Midye kabuğu koleksiyonum
Ben öldüm
Tam şuramdan vuruldum
Kan kokan bir ikindi ayazında
Red Kit yalnızlığında
Çoğul bir Dalton'dum
Alvarez
Bütün kovboyları şaşırtan bir numara yaptım
Ben öldüm
Che Guevara çizili posterlerde
Soldum gitgide soldum
Gençtim yakışıklıydım
Dupont çakmak kullanırdım
Ve bir kerede yakardım sigaramı
Şimdi her şehrin alanında
Unutulmuş bir heykel yalnızlığı
Tam gözümün bebeğinde bir namlu
Gözümün bebeği için beşik olsun diye
Bana bir Akdeniz kartpostalı gönderin
Pulunda Alain Delon'un en yakışıklı resmi
Şimdi iyi şimdi kötü şimdi çirkinim
Ben öldüm
Ardımdan konuşulanları duymak için...

1989

zamanı oy, sesini sakla...

Zamanı oy, sesini sakla... unutulmasın
Tarih düşür her yazdığının altına
Aynaya bak, yüzünü göm... unutulmasın
Bir gün küllerin savrulur nasılsa

Bence sen bir günlük tutmalısın
Solgun güller kurutarak yapraklarında
Yağmurda yürü, izini koru... unutulmasın
Toprağı eşleyen çocukların avuçlarına

Şimdi şehirlerin yalınlılık yalnızlığındasın
Geçtiğin kırmızı, durduğun yeşil... unutulmasın
Dimdik önündesin bir fotoğraf karesinin
O fotoğrafta hiç sarı kullanılmasın

İyi çocuk ol, acınla büyü... unutulmasın...

1988

resim

Beni teneşirler paklar
Dalgınım yüzüm solgun
Yürümedi yolculuğum
Konuşmama dağlar var
Menzilim ömrümden uzun
Dünyada bir kan yoluyum
Beni teneşirler paklar

Yıkansam, alnımı suya tutsam
Külüm, camın buğusuyum
Beni teneşirler paklar

Gülersem, resmimi çekin arkadaşlar...

1991

kaptan öldü!

Bedenim su alıyor, denizim hırçın
Beni artık buraya göm adamım
Seyir defterimde sarhoş imzalar
Tayfalar teyakkuz halinde, bense yorgunum

Alnımda acıya eklenmiş kırıksıklıklar
Yenilmiş devrimlerden artakalan bir bayrak yedeğimde
Gemiye karaya oturtan bendim! İtirafkar
Başladı mı nedense ihanet saltanat kurar

Aklım kül savuruyor, ateşim durgun
Böğüre böğüre ağlıyor Prometheus'um
Kuyuya o ilk taşı atan bendim
Kafamda suyun üstünde yürümek gibi ayrıntılar

Heykelim yenilgimi haykırdığım gün söküldü
Tayfalar arasında konuşuldu maceram
Kaderde bir kaptan olarak gömülmek vardı
Olmadı... et ve kemiktim, su ve kan

Sanki hiç yaşamadım, peki, bir daha görüşelim...

1991

ayazma

Gece kısa gün uzun
İşte ben gidiyorum
Sonsuz bir zamansızlıkta

Hayat uzun ölüm kısa

Yağmurum içimde saklı
Kim toprak olabilir ona
İşte ben gidiyorum

Sonum yakın menzil ırak

Kandilimi rüzgâr söndürmüş
Sabahın fitili varsa
Gece macera artık

İşte ben gidiyorum
Alnım gizli bir ayazma...

1991

burgu

Mürekkep pıhtılaşıyor kâğıdın üzerinde
Aklım tekliyor artık
Sesimi buruyor şafak
Ellerimden sar beni, ver ellerime
Bir ben kalmışım bana tutanacak

Suyun gözeneğine indim, taşın köpüğüne aldandım
Bıyık burdum ölümün karşısında
Hiç de kötü değildi yaşadıklarım
Aynalarda yüzüm bir inat gibi durmasa

Kadınları sevdim, bir de soğuk içkileri
Oğlumu ve ne çok şeyi
Yetmiş-seksen yıl yaşarım daha
On tane parmağımın hesabıyla

Mürekkep pıhtılaşıyor, şiir yorgun
Şiir epeyce yorgun – bıraksam iyi olacak
Ellerimden sar beni, ver ellerime
Bir ben kalmışım bana tutunacak...

1990

kalıt

Artık hiçbir şeye inanıyorum
Yılların dövmeleri alnımda
Dolaşıyorum dünyayı gün boyu
Gecikmiş bir beat kılığında

Ören yerlerinde ruhumun
Kalbim, yalnızlıklar definecisi
Kazmayı bir de kendine vur artık
Alkol fışkıracak bil ki

Tatilden kaçtım sana sığındım
Ey şehir, ey gençliğimin şehri
Artık hiçbir şeye inanıyorum
Tarihi olmayan anılarla buluştur beni

Med geliyor, cezir çekiliyor
Diyalektik aklın eleştirisi
Ah ben her gün kendimi *Elidor*'la yıkasam da
Dünyanın cünubuyum, ölümün bekâreti

Taşlara sürtün şu bedenimi
Defne yapraklarına gömün
Artık hiçbir şeye inanıyorum
Öyle hemen bırakmayın, yine bekleriz deyin
Ve bağışlayın beni.

1988

İçindekiler

AHMET ERHAN'I SUNARKEN	geceyarısı	75
	uzun bir şiirin son dizeleri	76
ALACAKARANLIKTAKİ ÜLKE		
alacakaranlıktaki ülke	17	
Bugün de Ölmedim Anne		
ülkemde bir gece	45	
bugün de ölmedim anne	47	
bugün oturdum ölümü düşündüm	48	
ağıt	50	
akşam karanlığında şiir	51	
tabutunun başında bir arkadaşın	53	
tedirginlik	54	
usul usul birikiyor gözyaşlarım	55	
en büyük özgürlük	57	
yılın ilk karı yağdı	58	
acılı çağların çocukları	60	
kuşağım, acılı kuşağım	61	
alacakaranlık yok artık	63	
buz üstüne yazılan şiir	65	
Uzun Bir Şiirin Son Dizeleri		
uçurum	69	
sıkıntı	70	
çözemediğim bir şeyler var hayatımda	71	
ölüm	73	
dengeleme	74	
Milattan Önceki Şiirler		
geceyarıları söylenen ninni	87	
milattan önceki şiirler	89	
YAŞAMIN UFUK ÇİZGİSİ / AKDENİZ LİRİKLERİ		
Yaşamın Ufuk Çizgisi		
sunu	109	
yaşamın ufuk çizgisi	111	
yeniden doğuş 1	115	
yeniden doğuş 2	116	
yeniden doğuş 3	117	
yeniden doğuş 4	118	
Dönüşün Senfonisi		
dönüşün senfonisi	121	
Güneşin Altında Mutluluk Var		
mutluluk nedir	129	
oturup bir kıyı kahvesine	131	
gece	132	
sevgili	133	
çerçi	134	
bilmece	135	

anne	137	ağaç	176
yaşama sevinci	138	bağlarda	177
güneşin altında mutluluk var	140	yağmur	178
		ölü evi	179
Turuncu Sokağın Şairi	141	suyun aynası	180
bir resim olarak	143	ördeğin kederi	181
kenar mahallede bir pazar günü	144	kadın ve adam	182
işsizlik	146	gece	183
çocuktum, ufacıktım		ağlayan Odysseus	184
sandık çaktım, acıktım	148	kıyıda	185
uzaklara	150	lirik bir yağmur	186
		deniz öykünmesi	187
Kalıt		portakal ağacının altında	188
güvercin kanadına yazılan şiir	155	köprü	189
bir buruk dinginlik	156	akşamın çizgisi	190
yazı bitiren cırcırböceklerinin	157	görünüm	191
kalıt	159	mavi	192
		yanılsama	193
Akdeniz Lirikleri		küçük balıkçı köyü	194
gitmek	163	yolcu	195
kelebek ve ölüm	164	çaresizlik	196
doğa	165	denizin elyazısı	197
yaşlı bir adam	166		
güneşin diktatörlüğü	167	SEVDA ŞİİRLERİ	
sıtmalı çocuk	168		
deniz kızları	169	Deniz Kızı İçin Şiirler	
baba	170	sunu	203
akdeniz yoksulları	171	şiir, 1	204
ölüme yakın	172	şiir, 2	205
tuz	173	şiir, 3	206
kahve	174	şiir, 4	207
suda boğuldu çocuk	175	şiir, 5	208

şiiir, 6	209	bir el son bir kez uzarursa	266
şiiir, 7	210	güneş arayıcısı	267
şiiir, 8	211	mutluluk	268
şiiir, 9	212	mavinin söylencesi	269
şiiir, 10	213	yaşlı adamlar	270
şiiir, 11	214	zeytin ağacı	271
şiiir, 12	215	yalınlık benimle kal	272
şiiir, 13	216	evler akşam saatlerinde	273
şiiir, 14	217	romiosini	274
sonu	218	güneş saati	275
gülşiiir	219	bir soru işareti	276
göçmen çiçek	228	hareketsiz yolcu	277
bir gün bütün aynaları	233	meryem ana	278
türkü	234	bir konukluk	279

ZEYTİN AĞACI

Kalıt

kalıt	283
-------	-----

Şair Olmak Zarar Ömüre

bir baba için	239
şair, dünya sana küsmüş diyorlar	248
yağmurlar geçiyor belleğimden	249
kül altındaki kor	250
gökyüzü maviliğinden soyunuyor	251
sözcükler	252
artık yaşamaktan öte	253
veda	255
dünyanın sustuğu yerde	256
şair olmak zarar ömüre	257

ATEŞİ ÇALMAYI

DENEYENLER İÇİN

sonun sonsuzluğu	287
------------------	-----

Ateşi Çalmayı Deneyenler İçin

acı	323
ölümün gözleri	324
sıfır noktası	325
aykırı olmak	326
bir gölge olarak	327
yaralı gece	328
ölmek yasak	329
sürgün yeri	330

Zeytin Ağacı

oğul	261
güneşin sözlüğü	262

dinciler	331	bir dokuzdanbeşecinin masalı	399
ufuk çizgilerinin	332	mutlu evlilik	400
yağmurlar	333	tarih	401
sabah	334	makinalaşmamak	402
bir umarım kalmıştır	335	ölüm biçimleri üzerine	
ateş hırsızı	336	düşünülen bir gecenin	
		armağanı olan şiir	403
Kybele'nin Son Oğlu		ölüm bile	405
		tiksinti	406
Milattan Sonra, MCMLXXX		yalnızlık	408
eylüdür	353	James Dean	410
kovulduğum bütün kapılara	354	devinimsiz eylemler	411
yenilenlerin türküsü	355	benimle büyüyenler için	412
sırtüstü uzandığım topraklar	356	nostalji	413
yurdum gibi yaralıyım	357	reçete	415
yurduma verilmiş bir sözüm var	358	karar	417
görüşme yeri	359	gecenin ayazında akdeniz'de	
yağmur ağıt yak ardımdan	360	bir handa...	418
öğüt	361	tek yol ölüm	428
yurdum	362	Koro Her Zaman Haklıdır	
ÖLÜM NEDENİ: BİLİNMİYOR		koro her zaman haklıdır	439
		ikigen sonsuzluğu	446
ÖLÜM NEDENİ: BİLİNMİYOR		evlilik öncesi son aşk şiiri	447
ÜZERİNE BİR OTOPSİ	369	ölümün adı	449
Sarı Şiirler		yasa	450
otobiyografi	389	günüşiği	451
röportaj	392	acının son şairi	452
blues	393	Mersin	
lades kemiği	394	mersin, 1	455
kara harita	395	mersin, 2	465
ölümün sözlüğü	397	mersin, 3	470

mersin, 4	473	uykusuz leyli	535
mersin, 5	475	boks	536
mersin, 6	478	yeşil reçeteli uyku	537
		kül	539
Kalıt		bekâr gece	540
yağmur sonu	487	timurlenk	541
cellat	490	şano	542
kalıt	491	8.2.1991	543
		son damla	544
DENİZ, UNUTMA ADINI!		yağmurda ölürüm...	545
Akşam Güneşi		Kürkçü Dükkânı	
önsöz	497	öylesine bir aşk şiiri	549
diskotek	498	buluşma	551
akşam güneşi	499	ey yağmurlar	553
		aşk	554
Şair		limon	555
şair	503	ve hayat	557
protesto	504	özür	558
bir halk tipi için ağıt	505	bir hayat kadını'na ağıt	559
ortakpazar	507	kürkçü dükkânı	560
kokteyl	508	bilanço	561
milli coğrafya	509		
bağımsız şiir	510	Kalıt	
		western	565
İlk Vasiyet		zamanı oy,, sesini sakla...	566
ilk vasiyet	513	resim	567
		kaptan öldü!	568
Hayır Hayır Hayır Hayır		ayazma	569
hayır hayır hayır hayır	521	burgu	570
		kalıt	571
Şano			
at avrat silah	533		

KALIT

Kalırsa bir soru kalır benden
Yanıtı var mıdır bilmem?
Yazar elim upuzun bir şiir
Söyler dilim içli bir türkü
Kalırsa bir soru kalır benden
Gökte yıldızdır o, toprakta gömü.

Kalırsa bir soru kalır benden
Bir de üç beş şiir, iyi kötü...

ISBN: 978-605-9908-37-5

40 TL